HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Bugün 16 sayfa

Son Posta

Sene 9 — No. 2880 | Yazı işleri telefonu: 20203 | CUMARTESİ — 6 AĞUSTOS 1938 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı: 5 kuruş

Sovyetlerin tekliflerini Tokyo kabul ediyor

Rusyanın ilk şartı

Japon askerleri şartsız ve kayıdsız Sovyet arazisinden çekilmelidir

Japonlar Sovyet tekliflerine müsaid cevablar verdikleri takdirde müzakerelere derhal başlanacak

Londra 5 (Hususî) — Sovyet - Mançuko hudud ihtilâfını halletmek üzere Tokyo hükûmeti tarafından dün yapılan teklifleri kat'iyetle reddetmiş olan Sovyet hariciye komiseri Litvinof, mukabil tekliflerde bulunarak, müzakerelere başlamak için şu iki şartı ileri sürmüştür:

1 — Japon askerleri, bilâkaydü şart Sovyet arazisinden çekilmelidir.

2 — Çarlık Rusyasile eski Çin imparatorluğu arasında 1886 senesinde yapılan anlaşma mucibince çizilmiş olan hudud, kat'iyen müzakere mevzuu edilmiyerek aynen kabul edilmelidir.

Tokyodan alınan haberlere göre hükûmet, bu şartları kabul etmeğe mütemayil görülmektedir. Japonlar, Sovyet tekliflerine müsbet cevablar verdikleri takdirde, müzakerelere başlamak üzere bir komisyon kurulacaktır. Komisyon, yalnız Sovyet ve Japon murahhaslarından teşkil edilecektir. Mançukonun mümessili bulunmıyacaktır.

(Devamı 11 inci sayfada)

Sovyet Hariciye Komiseri Litvinof

Sovyet - Japon ihtilâfının tarihçesi

12 Temmuz Salı — Sovyet kıtaatı eski bir muahedeye göre Ruslara aid bulunduğu iddiasile Mançukoda iki tepeyi işgal etmişlerdir.

20 Temmuz Çarşamba — Japonlar Sovyetlerin derhal geri çekilmeleri - ni taleb etmişlerdir. İki taraf da hududda tahşi - data başlamıştır.

31 Temmuz Pazar — Hududdaki Japon kuvvetleri taarruza geçerek Sovyetlerin işgal ettikleri tepeleri geri almışlardır.

1 Ağustos Pazartesi — Sovyet hava kuvvetleri iki defa Japon toprakla - rı üzerinde görünerek bomba atmışlardır.

2 Ağustos Salı — Sovyet tayyareleri tekrar taarruzda bulunmuş - lar, Sovyet askerleri de taarruzda bulunmuşlar - sa da Japonlara göre za - yiatla geri püskürtülmüş - lerdir.

3 Ağustos Çarşamba — Hududda yeniden çarpışmalar olmuştur. Japonlar müzakere teşeb - büsünde bulunmuşlar, bazı teklifler serdetmişler - dir.

4 Ağustos Perşembe — Sovyetler Japon tekliflerini red ve evvelce işgal edip geri çekildikleri te - pelerin kendilerine tesli - mini taleb etmişlerdir. Japonların bu talebleri ka - bul etmeleri beklenmek - tedir.

Almanlar Çekoslovakya hududunda kuvvetli istihkâmlar inşa ediyorlar

Hudud mıntakasında 42 köy tahliye edilecek

Almanya, son hâdiseler hakkında Çekoslovakya tarafından verilen cevabı kâfi görmedi

Hitler Südet Almanları şefi Henlain ile birlikte

Daily Herald gazetesinin verdiği malûmata göre Almanlar Çekoslovakya ile eski Avusturya hududunda yeni ve kuvvetli istihkâmlar vücude getirmektedirler.

Ayni gazete bu hususta şu malûmatı vermektedir:

«Hududun Çeklere aid olan kısmı Avusturyanın Almanyaya ilhakından evvel makineli tüfek yuvaları ile doldurulmuş, tanklar için tuzaklar yapılmış ve diğer müdafaa tertibatı da alınmıştı. Şimdi Almanya da hududda ayni tertibatı almaktadır.»

Prager Mittag gazetesine göre, aşağ.

(Devamı 11 inci sayfada)

Ankarada ucuzluk mücadelesine hız verildi

Belediye sebze fiatlarının ucuzlatılması için tedbirler alıyor, berberler için tarife hazırlandı

Ankara 5 (Hususî) — Belediye hayat ucuzluğunu temin için mücadelelerine devam etmektedir. Yüzde on garson hissesinin kaldırılması tasavvuruna, bilhassa birinci sınıf otellerin sahibleri itiraz-da bulunmuşlardır. Belediye bu itirazı tedkik etmektedir.

Sebze yetişen mıntakalardan Ankaraya mal getiren kabzımallar çok defa az

(Devamı 11 inci sayfada)

İnhisarlar idaresinin Sofra tuzları Ucuzlatıldı

Son zamanda Cumhuriyet hükûmetinin hayatı ucuzlatmak hususunda gösterdiği büyük gayret ve alâkaya memnuniyetle şahid oluyoruz. Hükûmetin bu husustaki mesaisine müvazi bir hattı hareket takib eden inhisarlar idaresi, bütün mamulâtına teşmil etmeğe çalıştığı fiat ehvenliğine hız vererek âhiren sofra tuzunun kilosunda bir kuruşluk bir tenzilât yapmağa karar vermiştir. Şimdiye kadar kilosu on iki kuruşa satılan inhisar idaresinin ince ve rutubetsiz sofra tuzları 15 Ağustos 938 tarihinden itibaren on bir kuruşa satılacaktır. Bu, bir adımdır. Bunu, diğerlerinin takib etmesini bekliyebiliriz.

Adliye sarayı hakkında kat'î karar veriliyor

Müddeiumumî iddialara cevab veriyor

" Hâlâ tereddüd edenler varsa kapı açık. Binayı görebilirler, bizim aradığımız bina için yerdir „

Bir zamanlar adliye sarayının nereye yapılacağı, nereye yapılması lâzım geldiği mesele olmuştu. Şimdi de sarayın tayin edilen yeri mimar Sedad Çetintaşın hiç te çetin olmıyan bir iddiasile mesele olmuş bulunmaktadır.

Cumhuriyet Müddeiumumîsi Hikmet Onatın titiz bir dikkatle takib ettiği bu işi neticelendirecek kararı yarın verecek olan heyet azası ayrı ayrı kanaatlerini söylediler: Bu dört duvardan teşekkül harabenin hiçbir tarihî kıymeti yoktur.

Lâkin bu binaya adetâ zorla tarihî bir kıymet izafe etmeği istiyen mimar Sedad Çetintaş yazdığı makalelerle, hakikat

(Devamı 11 inci sayfada)

Belediye çocuk davasile halkın su ve eğlence ihtiyaçları için harekete geçiyor

Dün yapılan bir toplantıda vali bu meseleler hakkında izahat vererek alâkadarları faaliyete davet etti

Dünkü toplantıdan bir intıba

(Yazısı 4 üncü sayfanın 1 inci ve 2 nci sütunlarında.)

BİZİM
Klâsiklerimiz yoktur!

Bizde «Rönesans» tan bahsetmek te ayni şekilde bir hata ve bir gaflettir.

Yazan: Hüseyin Cahid Yalçın

Bugün 9 uncu sayfada okuyunuz!

Yerli Mallar Sergisinde resmi teşhir edilen bir kadın dava açtı

Bayan Melâhat inhisarlar idaresile bir fotografhaneden ve başka bir müesseseden 2,000 lira tazminat isteyor, adlî tahkikat başladı

Geçen sene Galatasaray lisesinde açılan 9 uncu yerli mallar sergisinde resmi teşhir edilen bir kadın asliye 4 üncü hukuk mahkemesine müracaat ederek, inhisarlar idaresiyle, iki müessese aleyhine dava ikame etmiştir.

Dava mevzuu olan bu garib hâdisenin mahiyeti şudur:

Davacı Melâhat Çintan, 9 uncu yerli mallar sergisini gezdiği sırada, inhisarlar idaresinin pavyonuna da girmiştir.

Pavyonun en güsterişli köşesi, bir takım resimlerle tezyin edilmiştir. Bu resimlerde tütünün nasıl toplandığı, nasıl kıyıldığı, fabrikada ne gibi safhalardan geçtikten sonra, içilecek vaziyete geldiği izah edilmektedir.

Duvardaki diziliş şekline göre fotografları takib eden Melâhat Çintan, sıra

(Devamı 2 nci sayfada)

Bayan Melâhat

Hergün

Uzakşarktan Yakınşarka

Yazan: Muhittin Birgen

Japonya ile Rusya arasında Vladivostok yollarına hâkim birkaç tepe etrafında cereyan eden ve hudud hâdiseleri mahiyetini çoktan geçen askerî çarpışmalar, Uzakşark işlerinin Avrupa işlerile olan alâkaları üzerine yeniden dikkati celbetti.

Fakat, sade bu çarpışma hâdiseleri değil, son zamanlarda daha başka hâdiseler de vardır. Meselâ, yakın zamanda yakın şark memleketlerinin bazıları arasında komünizm aleyhdarı bir cebhe teşkil etmek üzere Japonyanın teşebbüsü ile yapılan bazı hareketlerden bahsedildi ve hattâ bu araya Türkiyenin de ismi karıştırıldı. Hattâ Türkiyeye taallûk eden tarafı tamamen manasız olan bu rivayetler ve şayiaların Türkiyece tekzib edildiğini dahi gördük. Şu kadar ki bunun Türkiyeye taallûk eden ciheti tamamen manasız da olsa veyahud, Japonyanın teşebbüsü ile, bahis mevzuu olan memleketler arasında Sovyetler ve komünizm aleyhine yakın şarkta bir cebhe teşkili projesi biraz fazla bir iddia dahi olsa, Japonyanın Arab ve İslâm memleketlerinde sarfettiği siyasî faaliyet, göze çarpmıyacak derecede ehemmiyetsiz değildir.

★

Bu faaliyetin kesafetini göstermek bakımından dikkati celbedecek derecede bariz deliller az değildir. Meselâ, İran, Irak, Hicaz, Yemen, Filistin, Suriye ve Mısır gibi memleketlerde Japonyanın geniş bir iktısadî faaliyette bulunduğunda hiç şübhe yoktur. Türkiye ile olan iktısadî münasebetlerini dahi son senelerde artırmış olan Japonya, ucuz mahsulât ve mamulâtı ile, bu memleketlerde iptidaî madde arıyan tüccarlarile bir zamandanberi daima genişlemeye gayret eden bir iktısadî faaliyet gösteriyor. Basra körfezi ile Hindistan ve Kızıldeniz havalisinde birkaç seyahat yapmış olan vakitli bir dostum, Japonyanın bu faaliyetini ifade için, bir gün bana şöyle söylemişti:

«— Süveyş kanalından geçildikten sonra Japonya başlar!»

Bu söz, Japonyanın Süveyş kanalına kadar olan iktısadî nüfuzunun büyüklüğünü göstermeğe kâfidir ve bir hakikattir. Japonya bu havalide, tüccarları vasıtasile geniş bir iktısadî yayılma faaliyetine giriştikten sonra şimdi bu memleketlerde bir taraftan konsolosluk ve diğer taraftan da siyasî temsil teşkilâtını çoğaltmaya başlamıştır. Çin Hindistanında Fransız, Hindistanda İngiliz, Cavada Holanda, Suriyede Fransa mamulâtile müdhiş bir rekabete girişmiş olan Japon sanayii, bütün bu havalide en geniş şekilde yayılmıştır.

İktısadî faaliyet bu suretle devam ederken Japonya, islâm âlemi ile manevî ve siyasî münasebetlerini de artırmaya gayret ediyor. Meselâ, Tokyoda bir cami yapan Japonya bu camiin açılması münasebetile birkaç ay evvel büyük merasim tertib etti ve bu merasime Arab memleketlerini iştirake davet eyledi. Bir aralık Türkiyeyi ziyareti beklenilmiş olan Yemen prensi «Seyfülislâm» bu seyahatten vazgeçerek İtalyadan doğruca Tokyoya gitti; Irakın, Hicazın ve Mısırın hususî olarak gönderdikleri veyahud Tokyoda mevcud mümessilleri de bu merasime iştirak ettiler. Büyük nutuklar söylendi ve bu memleketlerle Japonya arasındaki dostluklardan ve münasebetlerden hararetle bahsedildi.

Bu hâdise, Japonyanın bu memleketlerle sıkı bir münasebete girmek hususundaki gayretini göstermeğe kâfidir.

★

Bununla beraber, bu gayret burada da kalmıyor. Yemen prensi Seyfülislâm, hâlâ Tokyodadır. Arab matbuatında gördüğüm rivayetlere bakılırsa Seyfülislâm Tokyoda Yemenle Japonya arasında siyasî münasebetler ve bir dostluk tesisi için bir zamandanberi mühim müzakerelerde bulunuyormuş ve Japonya, diğer Arab memleketlerile de bu tarzda müzakerelere başlamış veya başlamak tasavvurunda imiş. Bu bahis üzerinde uzun uzadıya duran bir Mısır gazetesi, daha geçen hafta, Japonyanın Sovyetler aleyhdarı bir cebhe vücude getirmek hususundaki tasavvurlarını hülâsa ediyor ve böyle bir harekete Türkiyenin tamamen yabancı olduğunu gösteren Türk tekzibini kaydettikten sonra, kendi istitlâatına istinaden, Japonyanın Arab ve İslâm memleketleri arasında bu istikamette bir faaliyet sarfettiğini teyid eyliyordu.

★

Görülüyor ki Uzakşarktan yakın şarka doğru Japonyanın geniş mikyasta bir nüfuz yayma hareketi vardır. Mısır gazetesi bu hareketi, «Japonyanın en büyük rakibi olan Rusyaya karşı ne kadar fazla kuvvet toplamak kabilse o kadar geniş bir cebhe vücude getirmek siyaseti» ile izah ediyordu. Bizce, bu siyaset yalnız Rusyaya değil, hattâ İngiltereye de müteveccihtir. bu itibarla da Japonyanın ne kadar geniş ufuklu bir siyaset plânı içinde bulunduğu kolay anlaşılır.

Japonya, bütün Asyada genişlemek ve yayılmak azmindedir. Bunu Uzakşarktan yakın şarka doğru uzanan hareketlerile pekâlâ gösteriyor.

Mançuko hudud hâdiseleri bütün bir siyasetin artık kesafet kesbetmiş tezahürlerinden başka bir şey olmamak lâzım gelir. Bu kadar kesif bir faaliyet sarfeden bir memleketin günün birinde rakib kuvvetlerle çarpışmayı göze almış olduğunda şübhe olmadığı gibi, bu bakımdan, son hudud çarpışmalarının ayrıca bir manası ve ehemmiyeti olduğunu söylemeğe hacet görmüyoruz.

Muhittin Birgen

Resimli Makale: ≡ Geçmiyen para ≡

Bir insan yaptığı haksızlıktan ziyade muhitine karşı küçük düşmüş görünmekten utanır, çünkü birincisinde kuvvetli, ikincisinde zayıf görünür.

Muhatabınıza kızabilirsiniz, kızdığınızı söyliyebilirsiniz, fakat düşman kazanmak istemiyorsanız onu küçük düşürmekten çekininiz.

SÖZ ARASINDA

4 genç kızın Müdhiş Kararı

Resmini gördüğünüz bu dört genç kız aralarında müdhiş bir karar vermiş bulunuyorlar:

Birbirlerinden asla ayrılmıyacaklar ve ömürlerinin sonuna kadar da evlenmiyeceklerdir.

Hergün bir fıkra

Taşları bağlıyorlar

Adamın biri köyünden kalkmış, şehre gidiyormuş. Şehrin kale kapısından içeri girer girmez beş on köpek birden üzerine hücum etmişler. Adam yerden taş alıp köpeklere atmak istemiş. Fakat hangi kaldırım taşını tuttuysa bir türlü yerinden oynatamamış:

— Bu şehirliler de ne tuhaf insanlarmış, demiş, köpekleri salıveriyorlar; taşları bağlıyorlar.

Günler 28 saat, Haftalar ise Altı günmüş!

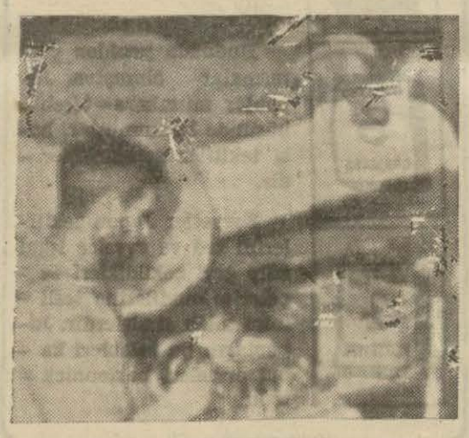

Amerikalı âlimler

Şikago üniversitesi fen âlimlerinden Dr. Kleitman ile Dr. Richardson'un zihinlerini şu nokta daima çelermiş:

— Acaba herkesin bildiği gibi bir gün, 24 saat midir ve haftada 7 gün var mıdır?.

Bu iki zat, tam bir ay bir mağaraya kapandıktan sonra, bir günde 28 saat olduğunu, ve haftanın altı günden ibaret bulunduğunu anlamış ve buna iman etmişlerdir.

Empermeabl görünce dayanamayıp çalan bir hırsız

87 sabıkası bulunan ve elli senedir hapiste yatan bir İngiliz hırsızı, son defa hapishaneden çıkar çıkmaz, sabıkalarından 47 sini teşkil eden illetten vazgeçemiyerek gene bir düzüne empermeabl (yağmurluk) çalmış, yeniden üç ay hapse mahkûm olmuştur.

Sabıkalı bir gazeteciye: «Huy canın altındadır. Can çıkmayınca huy da çıkmaz. Empermeabllere karşı derin bir zâfım var. Görünce duramıyor, çalıyorum!» demiştir.

Köpeği ile 160,000 Kilometre Kateden kör kız

Doğuştan kör olan 25 yaşlarındaki bu Amerikan kızı, yanından bir saniye bile ayırmadığı köpeği ile takriben 160 bin kilometre katederek Londraya gelmiştir. Fakat usulen hayvanın karantinaya tâbi olması icab ettiğinden köpeği almak istiyen memurlara genç kız mümanaat etmiş ve gemiden dışarıya çıkmamşıtır.

«İkimizden biri ölünceye kadar, birbirimizden ayrılmıyacağız. Köpeğimi benden ayırmak isterlerse, tekrar Amerikaya dönmeğe hazırım» diyen Amerikalı kızın haline acıyan arkadaşları, karantina idaresi nezdinde teşebbüste bulunmuşlardır.

Dünyanın en uzun boylu adamı..

Almanyanın Stettin şehrine Helsinski şehrinden dünyanın en uzun boylu adamı olduğu iddiasında bulunan bir artist gelmiştir. İddiasında mübalâga olmadığı sanılabilir. Zira boyu 2 metre 51 santimdir. Kendisine bir elbise yapmak için 6 metre 50 santim kumaşa ihtiyaç vardır. Geydiği iskarpinin numarası ise 62 dir. Rivayete göre babasının boyu 1 metre 90 mış. Fakat büyük babası 2 metre 2 santimmiş. Adam 26 yaşındadır. Ağırlığı ise ancak 76 kilodur.

Fransız nazırları Monblana tırmanıyorlar

Fransız nazırlarından Jan Zey, Şotan ve Frosard, iyi bir dağcı olan Şotan'ın riyaseti altında Monblan'a tırmanacaklardır. Nazırlar dağın 14,300 kadem irtifaında yapılan en büyük dağ melceinin resmi küşadını yapacaklardır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Pariste çıkan L'intransigeant gazetesinin 31 temmuz tarihli nüshasının 3 üncü sayfasının ilk sütununda şu fıkrayı gördük:

Yabancı memlekette mühim bir memuriyet

«Bir Türk bankası Ankara için birinciteşrin başında işe başlamak üzere bir yazı işleri şefi aramaktadır. Talibin fransızca muhabereyi ve banka muamelelerini bilmesi, orta tahsil diplomasını haiz olması şarttır. Mufassal tercümeihal ile fotograf ve hüsnühal şehadetnameleri, taleb edilen paranın mikdarı gazetenin ilân memurluğuna yollanmalıdır.»

★

Galatasarayın ticaret kısmından her yıl 40 talebe çıkarken, iyi tahsil görmüş, mükemmel fransızca bilir bir gencin memlekette bulunamıyarak Avrupada aratılmasının bir hakikat olabileceğine:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Sözün Kısası

Südetler.. Dövülenler..

E. Talu

Ne garib isim! Dünyanı karıştırmıya namzed olan bir kavme tesadüfün Südet adını vermiş olması talihin akıl, sır ermez cilvelerinden biri değil de nedir?

Süd+et.. tâ çocukluğumuzdanberi, akıllı, uslu büyüklerimizin bizi, karışmaktan, daima tahzir eyledikleri iki nesne:

— Etliye, sütlüye karışma! Başın derde girer!

Hakikaten de öyle. Çekoslovakya, umumî harbi müteakib birdenbire kavuştuğu istiklâlin humarile, farkında olmadan millî hududları içerisine alıp kabul eylediği bu Südetler yüzünden kendi başını derde soktu.

Günden güne, yağ damlası gibi genişleyen Almanya gözlerini şimdi de buralara, bu Südetlerin bulundukları noktaya dikti, hırslı hırslı bakıyor. Akıbet, bir punduna getirip de saldıracak olursa, zavallı Çekoslovakya böyle etli, sütlü işlere karışmış olmanın cezasını çekecek gibi görünüyor.

Hemen cenabıhak gecinden versin, âmin!

●

Gazetenin biri, İstanbulda, bir gün zarfında dövülenlerin listesini neşrediyor.

Bu listeye göre son yirmi dört saat içerisinde, altısı kadın, üçü de erkek olmak üzere, tam dokuz kişi muhtelif sebeblerle dayak yemiş veya zabıtaya, yahud ki mahkemeye başvurmuştur.

Bir müddettir, havalar o kadar sıcak gidiyor ki, insanlar kızgın demire dönüyorlar. Demirin de tavında dövülmesi lâzım geldiğine göre, bir günde bu kadar çok kimsenin dövülmüş olmasına şaşmamalıdır. Dövülenler, böylece dedelerimizin nasihatlerine uygun hareket etmiş olmaktan başka bir şey yapmış değillerdir.

Yalnız, bu türlü hareket edenlere ufacık bir ihtarda bulunacağım. Dikkat etsinler: Her kızgın olan dövülmeğe gelmez.. bazan da yakıverir!

E. Talu

Yerli Mallar sergisinde resmi teşhir edilen bir kadın dava açtı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

son fotografa gelince hayret içinde kalmış, gözlerine inanamamıştır.

Işıkla tenvir edilen bu fotograf tebessüm ederek, sigara içen genç bir kadını göstermektedir ve bu kadın, Melâhat Çintanın tâ kendisidir.

Bu vaziyete nasıl bir mana vereceğinde müteredddid kalan Bayan Melâhat, biraz düşündükten sonra bu büyültülmüş resmin 5 yıl evvel Foto Süreyyada pijama ile çektirdiği bir fotografın başı olduğunu hatırlamıştır. Kendisine aid hususî mahiyetteki bu fotografı İnhisarlar pavyonunda gören genç kadın bundan fena halde asabîleşmiş ve ertesi günü vekili İrfan Emin vasıtasile Beyoğlu 3 üncü sulh hukuk mahkemesine müracaat etmiştir. Müracaatı tedkik eden mahkeme, tedbirî ihtiyatî olarak resmin sergiden kaldırılmasına ve muhafaza altına alınmasına karar vermiştir. Ertesi günü resmî zevat huzurunda karar infaz olunmuştur.

Şimdi asliye 4 üncü hukuk mahkemesine müracaat eden Bayan Melâhat, bu hâdisenin şeref ve haysiyeti ihlâl edici bir mahiyet taşıdığını, kendisi evli bir kadın olması dolayısile bu bakımdan da, zararını mucib olacağını ileri sürmüştür. İnhisarlar idaresile, pavyonu tertib eden müessese ve Foto Süreyyadan 2000 lira tazminat taleb etmiştir.

Mahkeme derhal hâdiseyi tahkikat hâkimliğine havale etmiştir. Beyoğlu sulh hukuk mahkemesinden tesbiti delâil ve tedbirî ihtiyatî dosyalarının celbi için, duruşma talik edilmiştir.

TELGRAF HABERLERİ

Türk - Alman ticaret anlaşmasının esasları

İktısad Vekili Şakir Kesebirin mühim beyanatı

İhracat mevsiminde Almanyaya mal idhal etmek istiyenler permi müşkülâtına maruz kalmıyacaklardır

Ankara 5 — İktısad Vekili Şakir Kesebir Anadolu ajansına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Berlinde üç hafta kadar devam eden müzakerelerden sonra Alman hükûmeti ile 25/7/1938 tarihinde bir ticaret anlaşması, bir klering anlaşması ve Avusturyanın Almanya ile birleşmesinden sonra hasıl olan ticarî mübadelât vaziyetini ve müstakbel mübadelâtı tanzim eden bir protokol imzalanmıştır.

Ticarî anlaşmasının esasları berveçhi âtidir:

Almanyadaki mevcud blokajımızın eritilmesi ve yeni alacakların teraküm etmemesi gayesile geçen sene 30 Ağustosta Berlinde imza edilmiş olan ticaret anlaşmasile Almanyaya ihraç edilecek olan belli başlı ihrac maddelerimiz için konmuş olan kontenjanlar kaldırılmıştır. İçinde bulunduğumuz anlaşma devresi zarfında sözü geçen blokajın tamamen erimiş bulunması ve hâlen Almanyaya karşı borçlu vaziyete girmiş bulunmamız bu borcumuz 23/7/1938 tarihinde 6.215.500 lira idi. bizi Almanyaya idhal edilecek olan maddelerimiz için kontenjanlar tesbit etmek lüzumundan fariğ kılmıştır.

Önümüzdeki anlaşma devresi ve ihracat mevsimi zarfında tüccarımızın Almanyaya mal idhal etmek hususunda permi müşkülâtına maruz kalmıyacaklarını zan ve tahmin etmekteyim. Böyle bir vaziyet karşısında kalabilecek olan tüccarımızın Vekâlete müracaat etmeleri lâzımgelir.

Almanya ile akdetmiş olduğumuz ticaret anlaşması şimdiye kadar akdemiş olduğumuz anlaşmaların hiç birinde mevcud olmıyan yeni bir hükmü ihtiva etmektedir: İki hükûmetten her biri, birer komite teşkil edeceklerdir. Doğrudan doğruya ve daimî temas halinde bulunacak olan bu hükûmet komiteleri iki memleket arasındaki anlaşmaların tatbikatına ve mübadelâtın normal bir seyir takib etmesine nezaret edeceklerdir.

Bazı müşkülâta ve şikâyetlere meydan veren menşe şahadetnameleri tatbikatı da basitleştirilmiştir.

Almanya ile ihracat ve idhalâtımızda olan 100 - 70 nisbeti aynen muhafaza edilmiştir. Bu iki anlaşmadan başka Avusturya ile olan ticaret münasebetlerimizi ve ticarî tediyelerimizi tanzim eden bir protokol imza edilmiştir. Protokolün ihtiva ettiği hükümlere göre, 15 Ağustos 1938 tarihinden itibaren Avusturya ile olan emtia mübadelâtımız ve tediye muamelâtımız yukarıda izah ettiğim ticaret ve tediye anlaşmaları çerçeveleri dahilinde cereyan edecektir.

Avusturya ile 15 Ağustos 1938 tarihinden evvel başlamış olan hususî takas muameleleri, başlanmış oldukları zamandaki hükümlere göre ve 31 Ağustos 1938 tarihine kadar tasfiye edilebileceklerdir.

Aktedilen bütün bu anlaşmalar 15 Ağustos 1938 tarihinde mer'iyete girecekler ve 31 Ağustos 1938 tarihien kadar meriyette kalacaklardır.

Şimalî Çindeki Japon kıt'aları geri çekiliyor

Çin çeteleri Pekin havalisinde faaliyetlerini artırdılar, Japonlar bir şehir daha tahliye ettiler

Londra 5 (Hususî) — Pekinden bildirildiğine göre Şimalî Çindeki Japon askerleri tedricen geri alınmakta ve başka mıntakalara sevkedilmektedirler.

Bu havalide faaliyete geçmiş olan Çin çeteleri de, Pekin mıntakasındaki Japon garnizonlarına karşı baskınlar yapmaktadırlar.

Diğer taraftan, Yangtze nehri boyunca Hankeu'ya doğru ilerletmekte olan Japon kuvvetleri, bir müddet evvel işgal etmiş oldukları Kiukiang şehrini anî surette tahliye etmişlerdir. Bu havalide yağan şiddetli yağmurlar, Japon motörlü kıt'alarını atıl bir hale sokmuştur.

Fransa ve Uzakşark hâdiseleri

Paris 5 (A.A.) — B. Bone, bu sabah Çinin Paris büyük elçisi B. Vellington Kuyu kabul etmiştir. Elçi, B. Bone ile Uzakşarktaki siyasî ve askerî vaziyet hakkında görüşmüştür.

Fransa Bulgaristana 375 milyon franklık bir kredi açtı

Sofya 5 (A.A.) — Bulgar telgraf ajansı, maliye nazırının Fransa bangerlerinden mürekkeb bir grup ile Bulgaristana 375 milyon frank kredi açan bir mukavelename imzalamış olduğunu haber vermektedir. Bu para, on iki taksitte ödenecektir. Faizi yüzde beş buçuktur. Bu para münhasıran Fransadan yapılacak mübayaata tahsis edilecektir.

Ankarada bir yangın

Ankara, 5 (Hususî) — Bugün saat 18 de Etlikte sıhhiye deposunda daktilo İsmailin evinde bir yangın çıkmış ve tamamile yanmıştır. Yangına jandarma karakolundan yetişen birkaç er toprak atmak suretile ateşi söndürmüşlerdir. Yangının neden çıktığı henüz malûm değildir.

Bağdad elçimiz

Ankara 5 (Hususî) — Bağdad elçimiz Tahir Lûtfü Tokay Beruta nakledilmiş, birinci kâtib Saip İlkin Bağdada maslahatgüzar olarak bırakılmıştır.

Bir italyan kruvazöründe infilâk: 15 kişi öldü, 20 kişi yaralandı

Londra 5 (Hususî) — Majork adası önünde demirli bulunan «Kuvarto" İtalyan kruvazöründe bir infilâk olmuş, mürettebattan 15 kişi ölmüş ve 20 kişi de yaralanmıştır.

Bu hâdise pazartesi günü vuku bulmuş olmakla beraber, şimdiye kadar gizli tutulmuştur.

İngilterede hava Manevraları

Londra, 5 (A.A.) — Havanın muhalefetinden dolayı büyük hava manevralarına bugün, dört saat teahhürle öğleden sonra başlanmıştır. 900 tayyarenin iştirak ettiği bu manevralar, pazara kadar sürecektir.

Maarif müsteşarı

Ankara 5 (Hususî) — Maarif Müsteşarı Kıdvan Nafiz, bir ay kalmak üzere İstanbula hareket etmiştir. Kendisine talim terbiye dairesi reisi İhsan vekâlet edecektir.

Adanada Korkunç Bir cinayet

Bir hamal karısını parça parça ettikten sonra evinin bahçesine gömdü

Adana, 5 (Hususî) — Bugün şehrimizde Mermerli mahallesinde korkunç bir cinayet meydana çıkarılmıştır. Tüyler ürpertici vak'a şudur:

Mermerli mahallesinde oturan hamal Hüseyinin karısını şübhe üzerine bıçakla parça parça ettikten sonra evinin bahçesine gömdüğü anlaşılmıştır. Ceset, kol, kafa, bacak ayrı olarak toprak altından çıkarılmıştır. İki çocuk babası olan katil derhal tevkif edilmiştir.

Kadın yüyünden bir cinayet

Dün akşam saat 19,30 da Tahtakalede kasab Kemalin dükkânında bir cinayet olmuş, 19 yaşında Gani isminde bir genç, kalbinden ve omuzundan ağır ve tehlikeli surette yaralanmıştır.

Vak'a şu suretle vukubulmuştur:

Dün kasab Ali Rıza tezgâhtarı Kemaliyeli İbrahim Şerifi, bir iş için Tahtakalede Kemalin kasab dükkânına göndermiştir.

Kemalin dükkânında tezgâhtar Gani ile İbrahim Şerifin arasında ismi henüz tesbit edilemiyen bir kadın yüzünden bir münakaşa çıkmış ve bu münakaşa gittikçe büyümüştür.

İbrahim Şerif, Ganinin sözlerine fevkalâde hiddetlenerek tezgâhın üzerinde bulunan büyük kasab bıçağını alarak Ganiye hücum etmiştir.

Gani her ne kadar kendini müdafaaya çalışmış ise de Şerif bıçağı onun omuzuna ve müteakiben de kalbine saplamıştır.

Bu iki yaranın tesirile Gani kanlar içinde dükkânın içine yuvarlanmış ve yetişen zabıta memurları kaçmak istiyen Şerifi yakalamışlardır.

Ganinin yaraları tehlikeli ve derin olduğundan ifadeye gayri muktedir bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır. Tahkikata devam edilmektedir.

Okyanusu geçen tayyareci Nevyorkta muazzam tezahüratla karşılandı

Nevyork 5 (A.A.) — Halk, tayyareci Korrigan'a Lindberg'in Okyanusu ilk defa geçtikten sonra Paristen Nevyorka dönüşünden beri görülmemiş derecede heyecanlı ve parlak tezahürat yapmıştır.

Tayyareciyi Nevyorka getiren Manhattan vapurunun yanaştığı iskeleden Korriganın indiği otele kadar halkın tezahürleri bir dakika dinmemiştir.

Korrigan'ı belediyede belediye reisi Laguardia kabul etmiş ve kendisine Nevyork şehrinin manevî evlâdı ünvanını vermiştir.

Vekiller Ankarada

Ankara 5 (Hususî) — Hariciye, Nafia ve İnhisarlar Vekilleri bu sabah gelmişlerdir. Vekillerimiz, istasyonda, vekâletler ileri gelenleri ile dostları tarafından karşılanmışlardır.

Beykoz fabrikası kunduraları ucuzlatacak

Halkın Beykoz kundura ve deri fabrikası mamulâtına rağbetini arttırmak üzere fabrika müdüriyeti bazı tedbirler almaktadır. Bunun ayni zamanda fiatların ucuzlatılması ve mamulâtın sağlamlığının arttırılması ile mümkün olacağı düşünülerek bu şekilde çalışmalara başlanmıştır. Fabrika, kundura çeşidlerini azaltarak munhasıran halk için ucuz ve sağlam kundura imal edecektir.

İspanyada şiddetli muharebeler

Cumhuriyetçiler bazı noktalarda ilerliyorlar

Barselon 5 (A.A.) — Cumhuriyetçilerin Albarracin mıntakasında Teruelin garbındaki ileri hareketleri dün tam bir muvaffakiyetle devam etmiştir. Cumhuriyetçiler, Üniversal dağlarının sathı mailinde yeniden ilerlemişler ve bilhassa Villar dö Kobo kasabısını zaptetmişlerdir. İleri hareketlerine devam eden cumhuriyetçiler, Noguerreyi tehdid etmektedirler. Bu tehdidi ciddî telâkki eden düşman birçok kıtaatını Teruelin cenubundaki cebheden kaldırmıştır. Bu kıtaat Üniversal dağlarının eteklerinde mevzi almaktadırlar.

Diğer taraftan Ebr mıntakasında şiddetli bir muharebe cereyan etmektedir. Bu mıntakada Frankistlerin bütün mukabil taarruzları tardedilmiştir ve Fayon'un şimalindeki tepeler zaptedilmiştir. Şark cebhesinde Guadalaviar mıntakasında ileri hareketimiz devam etmektedir.

Selânik itilâfı

General Metaksas Hariciye Vekilimizi tebrik ediyor

Ankara 5 (A.A.) — Elen başvekili B. Metaksas, Hariciye Vekili Dr. Tevfik Rüşdü Arasa aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

Ekselans Bay Aras Hariciye Vekili
Ankara

Ekselansınızın Balkan Antantı ile Bulgaristan arasındaki paktın imzasını bildiren telgrafıma verdiği cevab ile hakkımdaki nazik sözlerinden dolayı samimî surette teşekkür ederim. Ayni zamanda Balkanlar için bu derece mes'ud bu hâdisede şahsî rolünüzden dolayı şahsan sizi tebrik etmek isterim. Daha ilk dakikadanberi bu politikanın en büyük muhyi ve müşevviklerinden biri olan ve buna iman eden ekselansınız, kıymetli uzlaştırıcılığı ile bu politikayı filiyat yoluna koymuştur.

En derin dostluk hissiyatımı bildiririm.

Metaksas

Bir tashih

Rusyada uzun müddet bulunmuş olan General Ziya Yergök'ün son Sovyet - Japon ihtilâfı hakkındaki müta - lealarını dün neşretmiştik. Generalin beyanatında (Port Artur) ismi yanlışlıkla (Vladivostok) olarak geçmiştir. Bundan başka bazı rakamlar tahminî ve takribî olarak söylenmişken kat'iyet ifade eden tarzda yazılmıştır. Tashih ediyoruz.

Siyaset Âleminde

Lord Runcimanın Prag seyahatinden çıkarabileceğimiz mâna

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Büyük harbin tarihini yazanlar, kendi görüş zaviyelerine göre bunun mes'uliyetini tesbit etmişlerdir. İtilâf devletlerine göre 1914-1918 harbinin mes'ulü, dünya üzerinde hâkimiyet tesis etmek sevdasına düşen ve bu sebeble harbin patlamasına sebeb olan Almanlara aiddir. Almanların noktai nazarı ise bunun tamamile zıddıdır. Fakat her ikisi zümrenin ihtilâf halinde bulunmadıkları tek nokta, İngilterenin bu işde oynamış olduğu roldür. Umumî kanaate göre İngilterenin Fransa ile beraber ve onun yanında harbe gireceğinden Almanya son dakikaya kadar haberdar değildi ve böyle bir ihtimali muhal sayıyordu. Eğer o zaman İngiliz hariciye nazırı Sir Edvard Grey İngilterenin tasavvur ve kararları hakkında bir tek söz söylemiş veya en ufak bir harekette bulunmuş olsaydı, on milyon insan hayatına malolan bu meş'um harb vukua gelmezdi. 1914 yılı ile 1938 senesi arasında büyük bir müşahebet görenler, o günkü İngiltere ile bugünkünün arasındaki farkı, birinin sükûtuna mukabil, diğerinin vaziyetini gayet vazıh bir surette tayin etmesinde bulmaktadırlar. Bütün masrafını bizzat İngilterenin deruhte ederek Praga kadar bir hakem ve bir müşahid sıfatile yolladığı Lord Runciman'ın izamı, İngilterenden bu yolda beklenilebilecek en vazıh bir işaret telâkki edilmektedir. İngiltere tecavüz nereden gelirse gelsin, bütün avakıbını da beraber getirecek olan müstakbel harbde, hadisatın en muhkem kararları dahi tadil ve tebdil edebileceğini düşünerek daha evvelden, böyle bir felâketin önünü almaya çalışmaktadır. Praga gönderilen Lord Runcimanın izamı her şeyden evvel cihana bu hakikati ilân ediyor. Pragın en lüks otellerinden birinde koskocaman bir kat tutup birçok kâtib ve memurların masrafma katlanmak, otelle Londra arasında vasıtasız telgraf hattı tesis edecek kadar külfete katlanmak, herhalde bir neticeye varmamak için ihtiyar edilmiş fedakârlıklar sayılamaz. İngiltere, sulhü ve insanları bir ikinci delilik yapmaktan korumak için sonuna kadar çalışmak kararında görünüyor. İstemek yarı muvaffak olmak sayılabileceğine göre, bu mesainin, şimdiden kısmen olsun iyi neticeler vermek arifesinde bulunduğunu bir derece peşin kabullenebiliriz.

Selim Ragıp Emeç

Hamidiye Giresunda

Giresun 5 (A.A.) — Hamidiye mekteb gemimiz dün saat 17.30 da limanımıza gelmiştir.

Sabahtan Sabaha:

San'at ve san'atkâr

San'atta ahlâk yoktur. San'atkâr ya objektif olur, cemiyetin içine doğru çevirdiği san'at adesesi ile hâdiseleri görüp tesbit eder. Yahud realist olur, hislerini ve heyecanlarını ahlâk kaygısına düşmeden ifade eder. İnsanların öyle zayıf tarafları vardır ki cemiyet içinde ne kadar yüksek mevkilere çıksalar o çürük tarafları gene görünür. Ahlâk düsturlarını kök salmış itiyad ve telâkkiden daha üstün birer muhakeme eseri zannedenler ruhan kapalı kalmak isteseler dahi gene şeyhin mendilindeki su gibi akmasalar bile damlamaktan kurtulamazlar.

«Nedim» in yalnız şen ve şuh olduğu iddia edilen şiirleri arasında:

İznalup cum'a namazına deyu maderden.
Gidelim servi revanım yürü Sâdâbade.

Kıt'asile kimi kasdettiği ve bu kasd ile nasıl bir âlem tasavvur ettiği meçhul değildir.

Bu kasd ve tasmim edebiyatın san'at çerçevesinde ne kadar masum görünüyor.

İngiliz edebiyatında Oscar Wilde, cinsî aşkın en yüksek eserini yarattığı zaman kıyamet kopmuş, hattâ zavallı edib hudud harici çıkarılmıştı. Fakat yâdellerde can veren san'atkâr, vatanı olmıyan san'atın perestişkârları tarafından belki öz yurdunda görmiyeceği bir merasimle ebedî yuvasına götürüldü.

İngiliz edebiyatını daima uzaktan ve geç kalarak takib eden Fransız edebiyatı da ayni marazî mevzulara André Gide'in kalemi ile, fakat daha faal olarak girmiştir. San'atkârların bu eserlerinde objektif oldukları iddia edilemez. (Gide) bir eserinin tenkidine verdiği cevabla İmmoraliste kahramanının kendi olmadığını söylemekle beraber yüzde bir olsun alâkası olduğunu da itiraf eder. «Nedim» de cuma namazı bahanesile anasından izin koparıp Sâdâbada götürmek istediği sevgilisinin hüviyetini bir kelime ile ifşa ederken aşkının marazî olduğunu da itiraf etmiştir.

Şu halde san'atta ahlâk yoktur demek kâfi değil, san'atkârda sır da yoktur demek doğru olmaz mı?

Bürhan Cahid

Belediye çocuk davasile halkın su ve eğlence ihtiyaçları için harekete geçiyor

Dün yapılan bir toplantıda vali bu meseleler hakkında izahat vererek alâkadarları faaliyete davet etti

Dün sabah İstanbul Şehir Meclisi toplantı salonunda Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağın riyaseti altında fevkalâde bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda İstanbul Belediyesi Fen işleri Müdürü Hüsnü, imar şubesi müdürü Ziya, Maarif Müdürü Tevfik Kut, Sıhhiye Müdürü Ali Rıza, Beyoğlu Kaymakamı Daniş, Sarıyer Kaymakamı Hüsnü ve diğer kaymakamlar, Parti Başkanları, emniyet âmirleri, Halkevi, Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu mümessilleri bulunmuştur, Mekteb çağındaki çocukların eğlence ve yıkanma ihtiyaçlarını gidermek için alınacak tedbirleri tesbit etmek üzere yapılan bu toplantıda Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağ uzun bir hitabede bulunmuş ve şu noktaları tebarüz ettirmiştir:

«— Memleketin istikbali genlçere ve çocuklara emanet edilmiştir.

Onun için her şeyden evvel çocukların ihtiyaçlarını gidermek mecburiyetindeyiz. Atatürk'ün ilhamları dahilinde çocuk işlerini yürüteceğiz.

İstibdad zamanında mektebler, mezarlıklar arasındaki metruk binalarda, mahalle aralarına sıkışmış viran binalarda, harab olmuş konak içlerinde bulunmakta idi. Biz mektebleri bu viran binalardan kurtardık. Ve 10-12 sene içinde İstanbulda yeniden modern 160 kadar mekteb binası inşa etmek suretile İstanbulun mektebe olan ihtiyacını yüzde seksen beş nisbetinde giderdik.

Cumhuriyet rejimi memlekette bir dava ortaya atmıştır. O dava, mekteblerimizin garb memleketlerindeki mekteb seviyesine ve onların fevkine çıkarmaktır. İstanbulun mekteb ihtiyacını yüzde seksen beş nisbetinde giderdikten sonra kalbim müsterih olarak bir parça da çocuklara lâzım olan diğer sahalarda çalışmak istedim. O da, çocuk bahçeleri işidir. Çocuk bahçeleri çocuklar için çok lâzımdır. Çocuklarımız mekteb saatinin haricinde sokaktadır. Onları toplamak, bir arada eğlendirmek istiyoruz. Bu ihtiyacı şimdi duymuş değiliz. 8-10 senedenberi çocuk bahçeleri açmaktayız. Fakat bunlar, ihtiyaca kâfi değildir. Yeni sene büdcemize bu iş için ehemmiyetli bir yekûn koyarak şehrin muhtelif yerlerinde çocuk bahçeleri tesis etmek kararındayız. Sizden ricam şudur:

Kaymakamlar, parti başkanları, doktorlar, maarif müfettişleri, emniyet âmirleri beraber çalışarak, mıntakalarınızdaki çocuk kesafetini nazarı itibara alarak, çocukların sevki tabii ile toplandıkları yerleri gözönünde bulundurarak nerelerde çocuk bahçeleri açılabileceğini tesbit edeceksiniz. Bu yerler sahibsiz, veya belediye, evkafa aid yerlerden olabilir. Çocuk bahçelerinin yanında çocuk kütüphaneleri de açacağız. Bu işler için de metruk medreselerden istifade etmek istiyoruz. Çocuk bahçesi olarak seçeceğiniz yerlerin medreselere yakın olmasına dikkat ediniz. Medreseler eski devirlerde birer irfan yeri idi. Bu irfan yerleri istibdad devrinde ihmal gördü ve tefessüh etti. Biz bu medreselerin gene eski devirlerdeki gibi birer irfan membaı olmasını istiyoruz. Medreseleri asrın ihtiyaçlarına göre ıslah edeceğiz.»

Siz çocuk bahçesi olabilecek yerleri tesbit edersiniz bilâhare aramızdan mütehassıs bir komisyon seçerek, çocuk bahçelerinin yerlerini işaret edeceğiz.

Bu başaracağımız işlerden birincisidir. Şimdi ikinci safhaya geçiyorum:

Türk milleti temizliği ile temayüz etmiştir. Türk vücudünü daima temiz tutmuştur. Eski Türklerin Orta Asyadaki yuvasından ayrılıp muhacerete başlamasından maksadı su içindir. Suyu kaybettikçe Türk vatanını kaybetmiş, su aramıştır.

Osmanlı imparatorluğu saltanatın sonlarına doğru zâfa uğradı, para bitti, sudan istifade için lâzım olan imkânlar azaldı. Son neslin su ile pek başı hoş olmayışının sebebi işte budur. Biz buna da çare bulmak azmindeyiz. Deniz suyu faydalıdır. Çocuğu denize kavuşturmak istiyoruz. Maksadımız deniz hamamları açmaktır. İstanbul, Beyoğlu, Beşiktaş, Kadıköy, Üsküdar taraflarında çocuk hamamları tesis etmek istiyoruz. Mıntakalarınızdaki bu gibi yerleri tesbit edip bize bildirin.

Son nesil çocukları gürbüz değildir. Çocuklarımıza vücudce bir inkişaf vermek başlıca vezaifimizdendir.

10-12 senedenberi elime 8-10 milyon lira geçti. Hepsini mekteblere harcadım. Çocuk hamamlarını artık bundan sonra en çabuk zamanda açacağız. Ayni zamanda şehrin en kalabalık bir yerinde havuz vücude getirmek için tedkikler yapmaktayız.

Üçüncü olarak temas etmek istediğim nokta halkın eğlence ihtiyacıdır.

Bir pazar günü Floryaya 70 bin kişi gittiği tesbit edilmiştir. Herkes tatil günlerinde açık havaya koşuyor.. Eğlence yerlerinde pazarları arazi, tarlalar ve deniz halkla dolup boşalmaktadır. Bunun birkaç sebbei vardır: Evvelâ mevsim sıcaktır. Saniyen nakil vasıtaları ucuzdur ve sonra içtimaî seviye gittikçe yükselmektedir. Eğlence yerlerini muayyen yerlerde toplamak güç oluyor. Bu yüzden pislik oluyor, izdiham oluyor. İzdihamı dağıtmak için her sene şehir içinde ve dışında halkın barınabileceği meydanlar ve gölgelik yerler hazırlamak lâzımdır. İstifade edilecek meydanları israf etmeyiniz. Kaymakamlar, emniyet âmirleri nazarı dikkatinizi celbederim. İstanbulu kirletmek isteyenlerle esaslı şekilde meşgul olmuyorsunuz. Menetmiş olduğumuz el arabaları bir çok kazalarda hâlâ çalışmakta olduğu halde alâkalı memurlardan kimse başını çevirip de bakmıyor. Otomobiller sokaklarda klakson çalarak dolaşıyor da hiç biriniz alâkadar olmuyorsunuz. Belediye vezaifi üzerinde çok hassas olmalısınız. Milli şerefimizi muhafaza edelim. Çocuklara bisikletler çarpar, polis başını çevirip de bakmaz. Şehrin haklarına vuku vulan her tecavüzü yok etmeliyiz.

Partili arkadaşlar, nerede bir metre yer bulursak hemen oraya bir ağaç dikelim. Boş arsaları halkın istifade edebileceği şekle sok malıyız.

Geçen sene parti kongrelerinde su işini halletmeğe çalışmış ve şu kararı vermiştik: Fakir halkın evlerine kadar su tesisatını belediye parasız olarak yapacaktı. Partili arkadaşlar bu işi yapacaklardı. Halbuki arkadaşlar maalesef vazifelerini yapmamışlardır. Bir sene zarfında sular idaresine müracaat edip bu şekilde su almak isteyenlerin sayısı 450-500 dür. Ben beş bin olsun isterdim. Demek ki lâyikile halk bu hususta tenvir edilmemiştir.

Mahalle çeşmelerinden hayır yoktur. Maksadımız sokaklardaki çeşmelerin hepsini kapamak, onun yerine her eve bir musluk takmaktır. Sokak aralarındaki çeşmelerden su almak isteyenler, pis elini, burnunu musluğa sokmakta, sudan etmek istediğimiz istifade bu suretle heder olmaktadır.

On beş sene müddetle sudan gelecek varidat suların ıslahına sarfedilecektir. Mevcud su yollarının beş senelik müddeti kalmıştır. Su yollarını yapmazsak, susuz kalacağız. Bu işi tamamlamak için her sene iki üç yüz bin lira sarfetmekteyiz.

Su işini ıslah için 4 - 5 milyon liraya ihtiyaç vardır. Su şebekesi tamamlandıktan sonra suyu yarı yarıya indirecek, metre mikabını yedi buçuğa kadar düşürecağiz. Günde nüfus başına yüz elli metre su vermek mecburiyetindeyiz. Karagümrük ve civarı yerlerde su iztırabı vardır. Bunu şüphesiz biz de biliyoruz. Hepsini yakın zamanda yoluna koyacağız.

Anadolu yakasına gelince, koymuş olduğumuz tulumba ile suyu, daha uzaklara iki sene müddetle sevketmeğe muvaffak olduk. Kadıköyün su şebekesi ıslah edilmektedir. Kadıköyünde ikinci bir göl vücude getireceğiz. Menfi propagandalara imkân vermiyelim. Bütün işlerimizi böyle karşılıklı halledelim.

Bu sırada parti mensuplarından biri Valiye şu ricada bulunmuştur:

«— Mesire yerlerinde pazar günleri vesaiti nakliye ücretleri iki üç misli artmaktadır. Çare bulunamaz mı?

Vali, kaymakamların derhal faaliyete geçmelerini ve pazar günü de eğlence yerlerinde ayni tarifelerin tatbik edilmesini istedi ve dedi ki:

«— Eğlence yerlerile çok yakından meşgul olalım. İhtikâra sapan gazinoları bilhassa cumartesi, pazar günleri kapayalım ve kapatılan gazino ve lokantaları da gazetelerle teşhir edelim. Ancak ihtikârın önüne böyle geçebiliriz.»

Orta okul ve liselerde engel, bütünleme, olgunluk imtihanları

Ortamekteblerle liselerde 22 ağustos pazartesi günü talebe namzedi kaydına başlanacak, 21 eylûle kadar bu okullarla öğretmen okullarında engel, bütünleme, olgunluk ve mezuniyet imtihanları yapılacak ve derslere birinciteşrinin üçüncü pazartesi gününden itibaren başlanacaktır.

Lise fen kolu imtihanlarından matematik, fizik, kimya, tabiî ilimler ve edebiyat, tarih, coğrafya gruplarının yazılı olgunluk soruları, her iki kolun kompozisyon soruları Vekâletten gönderilecek, filozofi, sosyoloji soruları komisyonlarca tertib olunacaktır.

Eylûl devresi yazılı olgunluk imtihanları, şu günlerde yapılacaktır:

Dokuz eylûlde edebiyat ve fen kollarının türkçe kompozisyonu, 12 eylûlde fen kolunun tabiî, edebiyat kolunun coğrafya ve tarih dersleri, 14 eylûlde fen kolunun matematik, edebiyat kolunun filozofi ve sosyoloji dersleri, 17 eylûlde edebiyat kolunun edebiyatı, fen kolunun fizik, kimya dersleri.

Bir eylûl perşembe günü ortalarda ve liselerde bitirme, engel, bütünleme imtihanlarına başlanacak, 3 eylûlde parasız yatılı talebe imtihanları yapılacaktır. 7 eylûlde ortaların birinci ve ikinci sınıflarında engel ve bütünleme imtihanları başlıyacak, 17 eylûlde liselerin birinci ve ikinci sınıflarında ayni imtihanlara başlanacaktır.

Azılı bir sabıkalı yakalandı

Emniyet ikinci şube memurları çoktanberi aramakta oldukları azılı bir sabıkalıyı yakalamağa muvaffak olmuştur.

Fıstıkçı İsmail namile maruf bu hırsız şehrin birçok semtlerinde ve bilhassa Fatih ve Fener taraflarında fırsat buldukça dükkânlara girmekte, para çekmecelerini karıştırmakta ve eline geçirdiğini çalmakta idi. Hayli zamandanberi büyük bir meharetle zabıtanın elinden kurtulmağa muvaffak olan İsmail nihayet dün yakayı ele vermiş ve bütün suçlarını itiraf etmiştir

Dün ilk seferini yapan Sus vapuru Bandırmada tezahüratla karşılandı

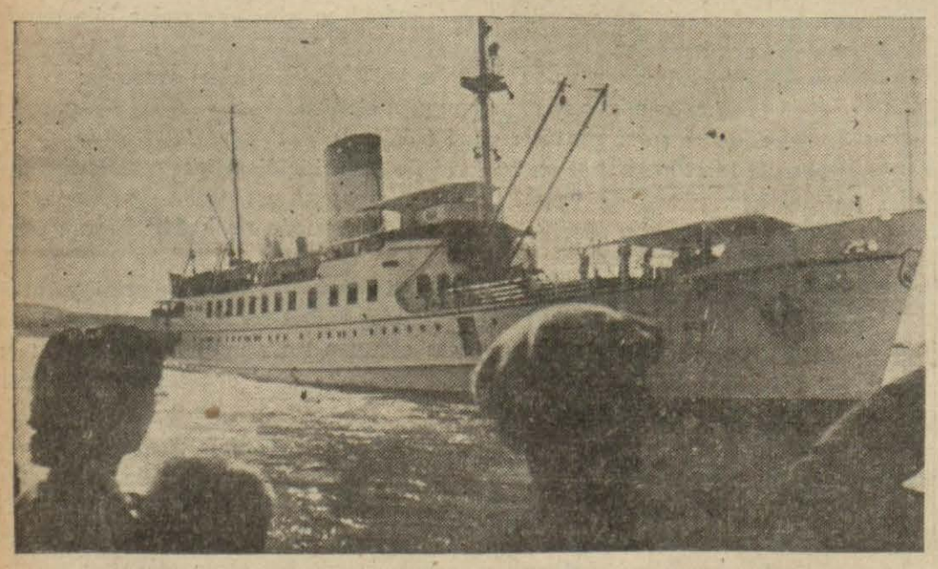

Vapur hareket ederken

Denizbank Denizyollarının Almanyada yaptırdığı Sus vapuru dün ilk seferini Bandırmaya yapmıştır.

Vapur dün sabah saat 8,15 de Tophane rıhtımından 500 kadar yolcu ve davetlileri alarak hareket etmiştir. Sus rıhtımdan ayrılırken limandaki bütün vapurlar

(Devamı 11 inci sayfada)

Karagümrükte taşlanan ev

Dünkü nüshamızda Karagümrükte bir evin her gece meçhul eller tarafından taşlandığı yazılmıştı. İstanbul Emniyet Direktörlüğü, Karagümrükte bu şekilde taşlanmış bir ev olmadığını bildirmektedir.

İpekli kadın çorapları nizamnamesi değişti

Memleketimizde en ince kadın çorapları yapılması için makineler getirilmeğe başlandı

İpekli kadın çorapları hakkında hazırlanmış olan standard nizamnamesinin bazı maddeleri tadil edilmiştir. Bu tadilâta göre, çoraplar, kalın, orta ve ince olarak üç kısma ayrılmaktadır.

Gene bu tadilâta göre, kadın çorapları, ipek veya sun'î ipekten olduklarına göre de ayrı ayrı nesc tarzlarına tabi tutulmaktadır. Her çorabın üzerinde, çorabın hangi nevi iplikten yapıldığını gösterir damgalar da bulunacaktır.

Kadın çorapları, umumiyetle, en kalın makine numarası olan 39 dan başlıyarak, 42, 45, 48, 51 ve 54 geyçlik makinelerde imal edilebilecektir. Şimdiye kadar, İstanbulda, en ince kadın çorabı, yalnız bir fabrikada 51 geyçlik makinelerde imal edilmekte idi. Son defa hükûmetimizce verilen kararlar arasında, memleketimizde çorap imalâtının inkişafını temin hususunda müttehiz mukarrerat da mevcuddur Bu arada haricden makine idhaline de müsaade edilmesi üzerine, bazı fabrikalar en ince kadın çorapları imal eden son sistem makineleri de getirtmeğe teşebbüs etmişlerdir. Bunlardan bir tanesi getirilmiş, montajına başlanmıştır. Beheri vasatî otuz, kırk bin liraya mal edilmekte olan bu makinenin montajı bugünlerde bitecek, piyasaya, şimdiye kadar mevcud olmıyan incelikte yeni çoraplar çıkacaktır. Örümcek ağı inceliğindeki mevcud çoraplardan daha ince olan bu çoraplar, varlığile yokluğu farkedilemiyecek kadar ince olduğundan, yaz günlerinde bunların tercihan kullanılacağı muhakkak görülmektedir.

İzmir fuarı münasebetile demiryol tarifelerinde değişiklikler yapıldı

İzmir fuarı münasebetile devlet demiryolları idaresi, Ağustosun yirmi birinden itibaren mer'î olmak üzere, İzmir - Bandırma, İzmir - Alaşehir, Eskişehir - Balıkesir yolcu trenleri tarifelerinde değişiklikler yapmıştır.

Bu değişikliklere göre, haftada üç gün işleyen Eskişehir - Balıkesir - Eskişehir muhtelit katarı her gün işliyecektir.

Haftada üç gün işleyen Bandırma - İzmir - Bandırma yolcu trenleri her gün işliyecek, ayni hatta haftada dört gün işleyen muhtelit katar seyrüsefer etmiyecektir.

Haftada iki gün işleyen Soma - Manisa - Soma trenleri işlemiyecektir.

Alaşehir - İzmir - Alaşehir ve Soma - İzmir - Soma gündelik seri yolcu münasebatını temin için de bu hatlarda her gün birer otoray işleyecektir. Alaşehir - İzmir hattındaki otoray bu hattaki trenlere tesir etmiyecek, muhtelit katarlar da her gün işleyecektir. Bu muhtelit katara, icab ve ihtiyaca göre yolcu arabaları ilâve edilecektir.

İzmir - Soma, Soma - Bandırma, Bandırma - İzmir arasındaki trenler, her gün, yük treni olarak işliyeceklerdir.

Bu seferlerde teahhürlere meydan verilmemesi alâkadar istasyon şeflilerine tebliğ edilecek, şefler, trenlerin hareketlerini sıkı bir surette kontrol edeceklerdir. Yakında tarifeler için hazırlanan tashihat varakaları alâkadar istasyonlara tevzi edilecek ve bu istasyonlarda, bu değişiklikler siyah tahtalara yazılarak ilân olunacaktır.

●

İzmir enternasyonal fuarının kurulduğu saha olan Kültür Parkın muhitini çevrelemek üzere 2 kilometrelik bir motosiklet, bir de süvari yolu yapılmaktadır. Bu yollardan, yalnız süvariler ve motosikletler geçecektir. Türkiyenin bu ilk motosiklet yolunda, sergide motosiklet satmak ve kiraya vermek üzere muhtelif pavyonlar tutan bir müessesenin satacağı motosikletlerin tecrübeleri yapılacak, kira ile motosiklet tutanlar da bu yolda gezeceklerdir.

Fındık fiatları yükseliyor

Fındık fiatları son günlerde mütemadiyen yükselmektedir. Bir zaman evvel 40 kuruşa kadar satılan iç fındıklar, son hafta zarfında 75 kuruşa kadar satılmıştır. Bu cümleden olarak 5040 kilo Ünye fındığı 75, 10.000 kilo Fatsa iç fındığı da 63 kuruştan satılmıştır.

Son hafta zarfında İstanbuldan ceviz ve fındık ihracatı yapılmadığı gibi, idhalât da yapılmamıştır. İstanbulda, hâlen, 9 ton iç, 10 ton kabuklu fındık stoku mevcuddur.

Odun fiatları birden yükselmiye başladı

Son günlerde şehrimizde halkı endişeye düşürecek bir odun meselesi başgöstermiştir. Her ne kadar ötedenberi hal ve vakti yerinde olanlar kışlık mahrukatlarını bu mevsimlerde almağı itiyad edinmişlerse de, odunun ehemmiyetli bir yükseliş arzetmesi, bu itiyadda olmıyan birçok kimseleri de şimdiden odun tedarikine sevketmiştir. Bu yüzden fiatlar bir hafta evveline nazaran daha ziyade artmıştır.

Geçen sene bu mevsimlerde 260-270 kuruşa alınması kabil olan bir çeki odun için, daha şimdiden 350-360 kuruş istenmektedir.

Yazın en sıcak günlerinde mahrukat fiatlarında kış günlerinde nadiren görülen bu yüksek fiatlar, haklı olarak halkı telâşa düşürmektedir.

Bu vaziyet karşısında yaptığımız tedkikat, fiatların yüksekliği ile beraber oduncuların ileride fiatların daha ziyade yükselmesi ihtimalile satışta müstağni davrandıklarını göstermiştir. Alâkadarlar fiatlardaki bu yükselişin, bu sene odun kesiminin az olmasından tevellüd ettiğini ileri sürmektedirler.

Diğer taraftan odun depoları da bıçkı destere ile odun kestiklerinden, beş beygirden az kuvvei muharrikeye muamele vergisinin teşmilinin odun kesme maliyetini artırdığını ve netice olarak odun fiatlarına da müessir olduğunu zikretmektedirler.

Bu ikinci sebeble de son birkaç gün zarfında odunun beher çekisinde 30 kuruş gibi büyük bir fark husule gelmiştir.

İstanbul Belediyesinin vaziyeti yakından tedkik ederek henüz mevsim müsaid iken, halkın kışlık yakacağı işile şimdiden alâkadar olması yerinde ve vaktinde bir tedbir olur.

Müteferrik :

Yeni radyo artistleri Ankaraya gidecekler

Eetimes'ud yeni radyo istisyonunun hazırlıkları bitmek üzeredir.

İstanbulda temasa geçilen bazı artistlerle de uyuşulmuş ve mukavelelerin tanzimine başlanmıştır.

Angaje edilen san'atkârlar, harcırahlarını alarak, bugünlerde Ankaraya hareket edeceklerdir.

Yeni radyo istasyonu, çok zengin bir programla, neşriyata başlıyacaktır.

Ege Tiyatrosu Temsilleri
Nureddin Genç ve arkadaşları
Bu gece
Şehremini İnşirah bahçesinde
Cellâd Kara Mustafa
Sabriye Tokses konseri

Ertuğrul Sadi Tek Tiyatrosu
2 gün sonra temsillerine başlıyor

MEMLEKET HABERLERİ

İzmit rıhtımının inşası faaliyeti hızla devam ediyor

Daha şimdiden İzmit sahili güzel bir şekilde meydana çıkmağa başladı. Yakında Halkevi ve belediye binasının, otel ve gazinoların da inşasına başlanıyor

İzmit, (Hususî) — İzmit belediyesi tarafından geçen sene inşasına başlanan rıhtım faaliyeti, hararetle devam etmektedir. İzmit sahili güzel bir şekilde meydana çıkmıya başlamıştır. O kadar ki, henüz tamamlanmadığı halde halk, burayı, akşamları piyasa ve gezinti mahalli yapmış, bir tarafına da Rıhtım sineması kurularak işlemeğe başlamıştır.

Rıhtımın olduğu saha etrafı belediye tarafından istimlâk edilmeğe başlanmıştır.

Yeni İzmitin en güzel parçası, Rıhtım yolu olacaktır. İnşaatı münakasaya konmuş olan Halkevimiz, belediye binası, otel, kazino ve sinemalar bir tip ve renkte, villalar, ağaçlıklı yollar, parklar kısım kısım hep İzmit rıhtımını süsliyecektir.

Rıhtım inşaatı yüzünden İzmit bugün göçebe bir manzara arzetmektedir. Şehrin ortasında, köşe ve bucağında toplanmış ne kadar moloz, toprak, taş, çöplük, arsalar varsa, hemen hepsi rıhtıma taşınmakta ve böylelikle şehrin eski, çirkin fazlalıkları ortadan kalkmaktadır. Bu molozlar taşınırken bir kısmı yollara dökülmekte ve İzmit mecburî olarak toz için de kalmaktadır.

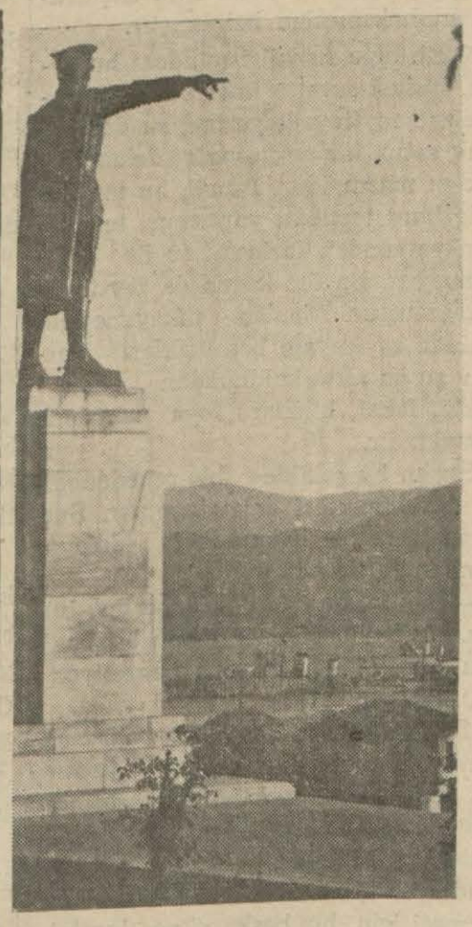

İzmit körfezinin Atatürk heykeli yanından görünüşü

İzmitte yeni bir gazete

İzmitte haftada iki defa intişar etmek üzere «İzmit Postası» isimli yeni bir memleket gazetesinin neşri hazırlıklarına başlanmıştır.

Gemlikte koza Ve zeytin İstihsali artıyor

Gemlik (Hususî) — Gemlikte koza ve fennî şekilde tohum istihsali iyi bir derecede artmağa başlamıştır. Halk kozacılığa ehemmiyet vererek bütün varlığile çalıştığı için yakın bir zamanda Gemlik mühim miktarda koza istihsal eden bir kasaba halini alacaktır.

Gemlik ipek kozası tohum kontrolörü Ahmed Tangil

Mevsim dolayısile bu iş üzerinde çalışma ve faaliyet kasabada büyük bir canlılık meydana getirmiştir.

Bu seneki koza istihsali geçen senelere nisbetle fazladır. Dut ağaçları yetiştirmek için de büyük bir gayret sarfedilmektedir. Her sene yüz binlerce ağaç dikilmektedir. Diğer senelerde olduğu gibi bu sene de fennî şekilde elde edilen tohumlardan mühim bir kısmı İrana sevkedilecektir.

Diğer taraftan zeytin ve zeytinyağcılıkta inkişaf etmektedir. Halk ağaçların muhafazası ve verimini arttırmak için icab eden bütün tedbirleri almakta büyük bir dikkat ve ihtimamla çalışmaktadır. Geçen seneki mahsulden 43,902 kilo zeytin ve 9895 kilo da yağ ihraç olunmuştur. Bundan başka dahile 1,316,764 kilo zeytin ve 1,457, 830 kilo da yağ sevkedilmiştir.

Arıcılık kongresi mühim kararlar verdi

Arıcılık kongresine iştirak edenlerden bir grup

Edirne (Hususî) — Arıcılık kongresinin toplandığını kısaca bildirmiştim. Bugün de mütemmim malûmatı veriyorum:

Kongre başkanlığına saylav Faik Kaltakkıran, reis vekilliğine avukat Kemal, zabıt kâtibliğine merkez ziraat muallimi Abdullah Kıvrıkoğlu ve Kırklareli öğretmenlerinden İzzet Palamar seçildiler.

Üç saat süren bu toplantıda yerli ve İtalyan arıları üzerinde uzun boylu görüşülmüş ve neticede şimdilik yerli arıların ıslahile İtalyan arılarının fennî arıcılık istasyonları açıldıktan sonra tecrübeleri yapılarak getirtilmesine, mevcud arı kovanlarının da ekonomi ve kullanış noktalarından tadilât yapılmasına ve muhit hazırlanmasına, arıcılığın fennî bir surette inkişafı için tedbirler alınmasına, bilgili elemanlar yetiştirilmesine, bu sene oduğu gibi her sene Peşteye ziraat ve kültür öğretmenleri gönderilmesine, arıcılık tahsili için ayrıca İsviçreye lisan âşina her vilâyetten dört talebe gönderilmesine, bir merkez nümune istasyonu ve lâboratuarı tesis edilmesine, her ay arıcılık birliği tarafından bir arıcılık risalesi çıkarılmasına karar verilmiştir.

Kongre münasebetile Atatürke, Başvekâlete ve Parti Genel Sekreterliğine, Ziraat ve İktısad Vekâletlerine tâzim telgrafları çekilmiştir.

Erzincanda içi gümüş Dolu bir küp bulundu

Erzincan (Hususî) — Tercan kazası dahilinde Kötür köprüsü civarında yıkık kilise denilen yerde çalışmakta olan demiryolu ameleleri tarafından bir taş kovuğunun içinde bir kırık küp bulunmuş, bu küpün içinde 29 u gümüş ve bir tanesi de hâlis altın olmaz üzere otuz sikke çıkmıştır. Vak'adan haberdar edilen kaymakamla birlikte bir heyet mahalline giderek tedkik ve tahkikat yapmış, paralar vilâyete gönderilmiştir.

Bigada bir köy ağasını Bıçakladılar

Biga, (Hususî) — Biganın Karlıköy muhtarı Mustafa Çavuşun ahırında 4 kilo kadar kaçak tütün bulunmuş, muhtar da köyün ağası olan Aliye giderek: «Ben kaçakcılık yapmam. Düşmanım olduğun için bunu bizim ahıra sen koydun ve elinle koyduğun yerden çıkarıp memurlara verdin. Bana yapacağın bu mu idi? deyince, Ali de «Ben sana daha neler yapacağım» sözile mukabele etmiştir. Bu sözden öfkelenen Mustafa çavuş, derhal belindeki bıçağı çekerek «Ben sana daha önce yapayım da gör» demiş ve hasmının karnını deşmiştir.

Karnı delinen Ali, Memleket hastanesine gönderilmiş, muhtar da «Benim kanuna itaatim var» diyerek jandarma dairesine gelip teslim olmuştur.

Biga hapishanesinden kaçanlar yakalandılar

Geçen hafta cezaevinden kaçmış olan adam öldürme suçlusu Ambarobalı Hüseyinle cebren kız kaçırmadan suçlu üç arkadaşı Bergamada yakalanarak buraya gönderilmiştir. Bunlardan birisi yakalanması esnasında yapılan müsademede ölmüş, diğerleri Çanakkale hapishanesine sevkedilmiştir.

Bursanın kurtuluşu

Bursa (Hususî) — Halkevi sosyal yardım komitesi, geçen sene olduğu gibi bu sene de Bursanın kurtuluş günü olan 11 eylûlde, masrafı Halkevine aıd olmak üzere, isteyenlere evlendirme töreni yapacaktır. Birçok istekliler şimdiden kaydolunmıya başlamışlardır. Komite de bunlar için lâzım gelen hazırlıkları ikmal etmekle meşguldür.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Şöhretin çok tehlikeli bir şey olduğunu bilirim Hasan Bey.

... Bu yüzden yeni doğacak çocuğuma öyle bir isim takmak istiyorum ki

... kimse onunla meşgul olmasın, kimse ağzına almayı hatırından geçirmesin...

Hasan Bey — Kolayı var, «Edebiyat» koy azizim!

Yurddan güzel köşeler

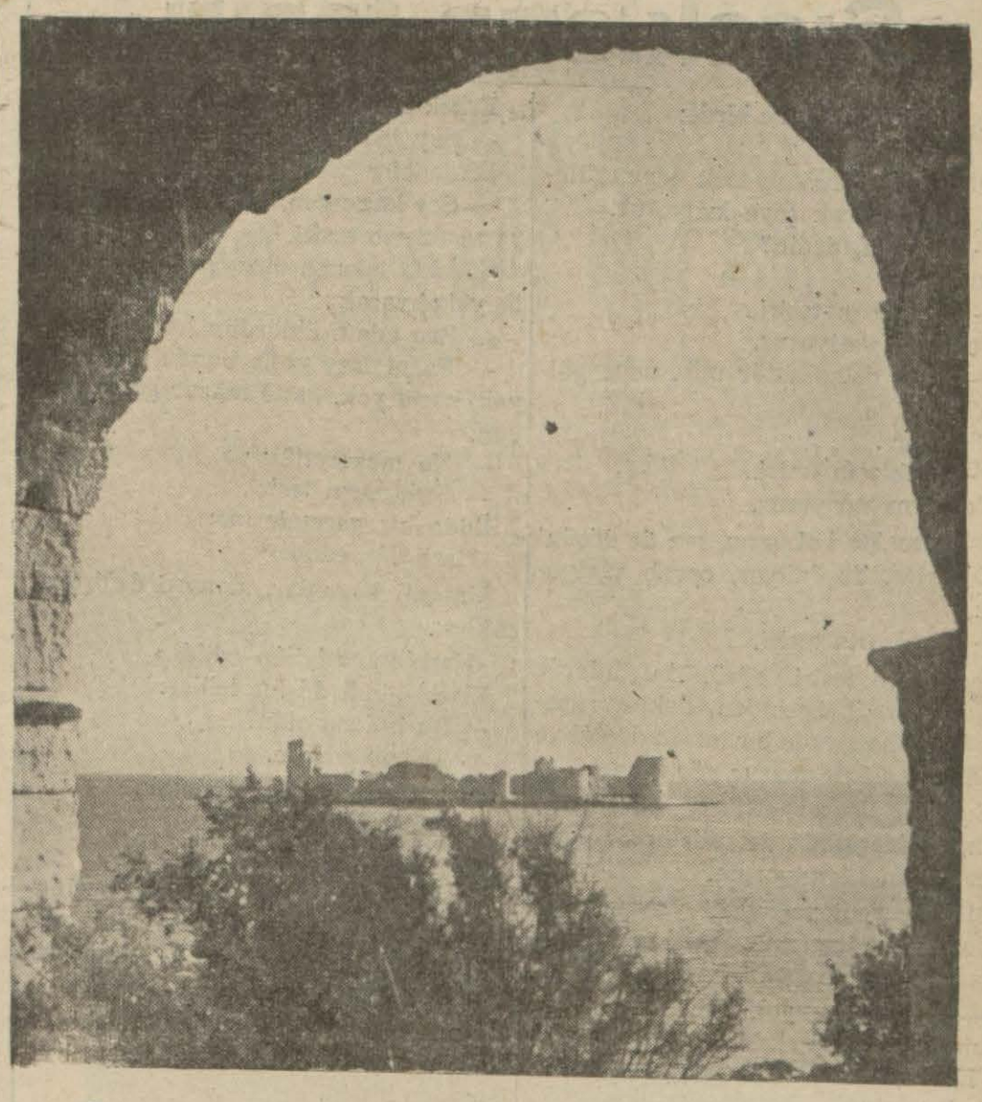

Silifke - Mersin yolunda Kızkalesi

Manisada pazar hal içinde kuruluyor

Manisa belediye nali

Manisa (Hususî) — Eskiden açıkta kurulan pazar, belediyenin bir kararile hal içinde açılmıya başlamıştır.

Haftanın her perşembe günü köylerden gelen köylü kadınları ve köylüler halin içerisindeki pazara iştirak etmektedir. Perşembe günleri her şeyi temin etmek pek ucuza mal olmakta ise de pazardan sonraki günlerde havayici zaruriye üzerinde bir yükeklik görülmektedir. Halin önündeki cadde yeni yaptırılmıştır.

Malatyada banyo havuzları rağbet görüyor

Malatya, (Hususî) — Sıcaklar Malatyada yeni bir hayat yaratmıştır. Memleketin mesire yerleri hergün halkla dolup taşmaktadır. Bu arada Gündüzbeyin «Pınarbaşı» denilen bol sulu mevkii çok rağbet görmektedir. Her pazar otobüsler buraya yüzlerce Malatyalıyı taşıyor. Burada üç tane muntazam banyo havuzu yapılmıştır.

Resim bu havuzlardan birinde yüzen Malatyalı gençleri gösteriyor.

Biga belediyesi bir etüv makinesi satın aldı

Biga (Hususî) — Şimdiye kadar muhtelif hastalıklardan ölenlerin arkalarınçıkarılan elbiselerile yatak takımları ütülenmeden pazar yerlerinde satılıyor, köylerden toplanan eskiler de ütüsüz harice sevkolunuyordu.

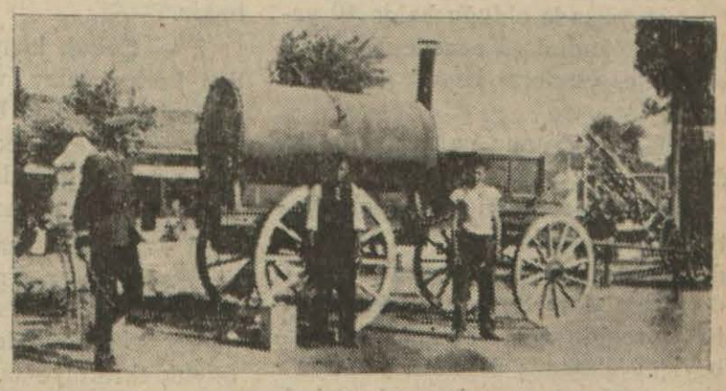

Nihayet bir ihtiyac karşısında bulunulduğu anlaşılmış, belediye dairesine bir etüv satın alınmıştır. Bütün hastaların kullandıkları eşya bu etüv ile ütülenmeğe başlanmıştır.

Resimde etüv belediye önünde görülmektedir.

Erzurum bölgesi iş bürosu

Erzurum, (Hususî) — Bır yıldanberi teşkiline teşebbüs edilen iş dairesinin yirminci Erzurum bölgesi teşekkül etmiş ve kadrosu vilâyete gönderilmıştir. Bölge âmirliğine 200 lira maaşla müfettiş Nejad Bilgütay tayin edilmiştir.

Kandıra kuraklıktan kurtuldu

Kandırada epey zamandanberi devam eden kuraklık ile yaz mahsullerinin tehlikede bulunması çiftçiyi endişeye düşürmüştür. Son günlerde yağan yağmurlar kuraklığı bertaraf etmiş, bilhassa mısırlar yağmurlardan çok istifade etmiştir.

Hâdiseler Karşısında

Sıcakların tesiri

Ter içindeyiz. İkide birde:

— Of!

Diyoruz. Gülünmiyecek şeye gülüyor, kızılmıyacak şeye kızıyoruz.

— Neye of, dedin?

Diyorlar.

— Sıcakların tesiri..

Cevabını veriyoruz.

— Buna da gülünür mü.. neye güldün?

Diyorlar .

— Sıcakların tesiri..

Cevabını veriyoruz.

— Kızmakta haksızsın, sen de düşün!

Diyorlar, düşünüyor, cevab veriyoruz:

— Sıcakların tesiri.

Sıcakların tesiri sözü, bugünlerde mahalle ilmühaberinden, doktor raporundan daha ziyade bir insanı dediği ve yaptığı şeylerde mazur gösteriyor.

Sıcaklar devam ettikce, «Sıcakların tesiri» mâzeretinin de suiistimale uğrıyacağından korkuyorum.

Meselâ, yedi yaşındaki yaramaz oğlunu, sigara içerken yakalıyan babaya çocuk cevab verecek:

— Kabahatim yok baba, affet, sıcakların tesiri!

Kadın, kocasını hizmetçiyi okşarken yakalıyacak:

— Bu ne rezalet?.

Erkek ezilecek, büzülecek..

— Şey karıcığım, şey affet!

Birdenbire yüzü gülecek:

— Şey karıcığım, mazurdum; malûm ya sıcakların tesiri.

Sokakta işlenen cinayetin failini polis yakalıyacak..

— Sen adam öldürdün ha?

— Fakat Bay polis bunda taammüd yok, kasid yok, hattâ mazur görülebilirim.

— Ne mazereti?

— Sıcakların tesiri.

İkide bir gazetelerine:

«Harb ilân edildi»

Manşeti koyanlar, manşeti değiştirecekler:

«Harbiumumî ilân edildi.»

Ertesi günü düşünecekler:

— Bu iş fena oldu?

— Tekzib edelim.

— Fakat bir sebeb bulmalı.

— Kolay.

Tekzib edecekler:

«Gazetemizin dünkü manşeti harbiumumî ilân edildi şeklinde çıkmıştı. Bunda gazetemiz mazurdur.. sıcakların tesiri.. vesaire.....»

Dua edelim de sıcaklar, sıcakların tesiri mazereti suiistimal edilmiye başlamadan bitsin!

İsmet Hulûsi

Bunları biliyor mu idiniz?

Dünyada en mühim maden hangisidir?

Hiç şübhe yok ki demirdir. Zira demir keşfedilmeseydi medeniyet, bugünkü kadar ilerliyemezdi. Her nereye baksak muhakkak demire rastlarız. Altın, gümüş, hattâ bakırsız yaşıyabiliriz de, demirsiz şala yaşıyamayız.

★

Karada 10 kilometre mesafe kateden balık

Salisburg civarında büyük bir balık yakalıyan bir İngiliz balık meraklısı, avını ıslak bir çuvala sararak, otomobiline koymuş. 15 kilometrelik bir mesafe katettikten sonra, evine varmış. Balığı çıkarmış, çoktan ölmüş olan hayvana sun'i tenffüs yaparak, canlandırmış ve havuzuna atmıştır. Şimdi balık mraklısı, sabah çaylarını havuzun başında, balığını seyrederek içmektedir.

Insana en fazla benziyen maymun

Proboscis maymunu dünyanın en garib maymunudur. Bilhassa burunlarının tuhaf oluşu ile meşhurdurlar. Borneo adalarında yaşıyan bu maymunların renkleri sarıya çalar, kuyrukları uzundur. Baş ve vücudlerinin üst kısımları kestane rengindedir. Ekseriya sürü halinde gezer; su kenarlarında bulunurlar.

İnsana benzeyişleri de dikkate şayandır. Her ne kadar Şempanze ile Orang-gutan'ın en ziyade insana benzediği iddia edilirse de Proboscis maymunu, bu hususta onlardan daha ileridedir.

GÖNÜL İŞLERİ

Sevgide yaş Aranır mı?

Bu suali bana Bay «K. U.» soruyor. Mesele kendisi için halledilmiştir. Çünkü:

— 26 yaşında olduğu halde 40 yaşında bir kadınla 5 senedenberi sevişmekte, «metres» hayatı yaşamaktadır.

— Görüyorsunuz ya mümkündür, diyor.

Sahnede gördüğü aktris için tutuşan çocuk, sinemanın 40 lık yıldızına bayılan genç, hocasına karşı derin bir «his» duyan talebe, ve nihayet zengin dula yamanan külhanbeyi görülmemiş değildir. Okuyucum bütün bu sınıfların haricinde bir istisna da teşkil edebilir. Yalnız «müstesna» nın kaideyi bozmadığını unutmayalım. O, içinde yaşadığı hayata «aşk doğma» diyor. İnsanların hislerini tavsifde kullandıkları kelimeyi yanlış seçmeleri ve hâdiseleri kendi gözlüklerile görmeleri ilk defa vaki olan bir iş değildir.

●

Bayan «A. B.» ye:

1 — Bir genç erkek çok sevdiği zevcesile sokakta kolkola yürümeyi istemezse birinci sebebi gülünç olmak korkusudur. İkinci sebebi de sinir. Ben sokakta kolkola gezmek söyle dursun sabaha kadar ayni yorgan altında kalmaktan sıkılanları da bilirim, hem çıldırasıya sevdikleri halde.

2 — Çabuk kızıp çabuk barışandan korkmayınız, vaziyeti az evvel söylediğim sinirin bir tezahürüdür. Hükmümü teyid eder. Korkulacak erkek geç kızıp hiddetini uzun müddet muhafaza edendir.

3 — Şeamet şeamete inandığınız dakikada başlar. Fransızlar 13 rakamını sevmezler. Fakat millî piyangonun son keşidelerinden birinde büyük ikramiye bu numaralı bilete çıktı.

4 — Kocanızın masum zevklerine dokunmayınız, hele bu zevklerin aleyhinde bulunmayınız, bırakınız kahvesine gidip gelsin, dostlarile konuşup eğlensin. Eve dönüşünde sizi daha fazla özliyecektir.

5 — Çocuk bazan bir değil, 5 on sene de gecikebilir. Merak etmeyiniz, gelecektir. İnşaallah tebrik edenler arasında ben de bulunurum.

TEYZE

Kadın Köşesi

Koyu renk, sade robları sever misiniz?

Koyu renk rop ne kadar sık giyilse göze çarpmaz. İyiliğinin biri budur. Biri de vücudü çok ince gösterir. Bunun için gardrobu zengin olmıyanlarla şişmanlara pek elverişlidir. Maamafih bunu koyu rengi mutlaka ya ekonomi, yahud incelik kaygusile seçilir manasına almamalı. Siyah, lâciverd, kahve rengi, kırmızının en koyusu.

Solda — Kısa, raglan kol, büzgülü korsaj, beli saran geniş sentur, bolca bir etek. Göğsü dolgun gösterdiği için vücudlerinin yukarısı zayıf, aşağısı şişman olanlara büyük bir tenasüb temin eder.

Sağdaki daha gençtir. Bir mektebli önlüğünü andıran bu sade elbise, sahibini bir kaç yaş genç gösterebilir. Plileri, sivri uçlu ufacık beyaz yakası, düz robası hep bu maksada yarar. Güzel giyinmeyi genç görünmek manasında alanlardan iseniz bu model sizin içindir. Bu arzunuzda da yerden göğe kadar hakkınız vardır.

İki şık bluz

Solda: Ayni kumaşın iki yüzü - çizgileri zıd istikametlerde olmak üzere - kullanılmıştır. Düğmeler sedeftir. Yaka fiyongalı ve diktir. Çizgili kumaş için mükemmel bir modeldir. Başka kumaşta göstermez.

Sağda: Önü ya brodeli, yahud empri - meden yapılmalıdır. Saten fiyongalar ilik düğme yerini tutar.

Mahkemelerde

Zeytinyağı yerine su satan bir dolandırıcı

Suçlu mahkemede " Bunları yapan ben değilim, beni başkasına benzetiyorlar„ diye yaptıklarını inkâr etti

Asliye 4 üncü ceza mahkemesinde dün yaman bir dolandırıcılık suçlusunun muhakemesine bakılmıştır.

Necib oğlu İsmail ismindeki bu adam, hususî surette imal ettirdiği tenekelere zeytinyağı yerine, su doldurarak satıp, bir çok esnafı dolandırmaktan maznundur. İsmail, bu tenekelerde huni tertibatı yaptırmış, tenekelerin yarısından fazlasını su ile doldurmuştur. En üst kısma da zeytinyağı koymuştur. Alıcılar muayene için huniden zeytinyağı boşalttıkları zaman su en altta kaldığından akmamakta, fakat, bilâhare foya meydana çıkmaktadır.

Suçlu, bu şekilde bir senedenberi bir çok kimseleri dolandırmıştır. Suçlu, mahkemede hakkındaki iddiaları kâmilen reddetmiş ve:

— Benim, bu işlerden haberim bile yok. Herhalde bunları yapan bir başkası olacak. Beni de, ona benzetiyorlar, demiştir.

Şahid olarak celbedilen polis memurları da, sureti mahsusada yaptırılan zeytinyağı tenekelerinin Mihran isminde bir tenekeci tarafından imal edildiğini söylemişlerdir. Duruşma müddeiumumînin iddianamesini serdetmesi için, bir başka güne bırakılmıştır .

Üsküdar adliyesini yakan Adlî tıb işlerine gönderildi

Üsküdar adliyesini kasden yakmaktan maznun Nureddinin muhakemesine Ağırcezada devam edilmiştir.

Bakırköy emrazı akliye hastanesinden gönderilen rapor dün mahkemede okunmuş ve suçlunun nuhai şevkisinden evvelce su alınmış olduğu anlaşılmıştır. Keyfiyetin sorulması için, bu raporun adlî tıb işlerine gönderilmesine karar verilmiştir.

Bir ihtilâs ve dolandırıcılık suçlusunun yeni bir ihtilâsı meydana çıktı

İhtilâstan suçlu, Galata belediye şubesi tahsildarlarından, Cavidin muhakemesine Ağırcezada devam edilmiştir.

Dünkü celsede ehlivukuf raporu okunmuş, Cavidin bu suçu, makbuzların dip koçanlarında noksan mikdar yazmak suretile işlediği anlaşılmıştır. Cavid, işini terkettikten sonra, mıntakası dahilinde tahsilâta devam ederek, dolandırıcılık yapmaktan da, maznun bulunmaktadır.

Muhakeme, karar tefhimi için, talik edilmiştir.

Diğer taraftan suçlunun başka bir ihtilâsı daha ortaya çıkarılmış, sorgu hâkimliğince yapılan tahkikat sonunda, bu da sabit görülmüştür. Cavid, bu işten dolayı da tecziyesi talebile, ayrı bir dosya ile Ağırceza mahkemesine sevkedilmiştir.

Poliste :

Bir arabacı beygirinin çiftesinden yaralandı

Şişli Çocuk hastanesi arkasında 30 numaralı evde oturan arabacı Abdüssamed, ahırda beygirlerini tımar ederken hayvanlardan birisinin attığı çifte ile ağırca yaralanmıştır. Yaralı çocuk hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Bir çocuk otel penceresinden sokağa düştü

Sirkecide büyük Eskişehir otelinde misafir bulunan Hüseyinin oğlu 15 yaşında Ömer otelin üçüncü kat odalarından birisinin penceresinden sokağa bakarken müvazenesini kaybederek aşağı düşmüştür. Çocuk hurdahaş bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Tramvaydan atlıyan bir kadın düşüp yaralandı

Vatman Mehmedin idaresindeki 233 numaralı tramvay arabası, Beşiktaşda Çırağan caddesinden geçerken yolculardan Hikmet isminde bir kadın tramvayın yavaşlamasından istifade ederek atlamak istemiş fakat buna muvaffak olamıyarak düşmüştür. Başından ve bacağından ağırca yaralanmış olan Hikmet Haseki hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

İki amele iskeleden düşüp yaralandılar

Galata rıhtımında yeni yapılmakta olan antrepo inşaatında çalışan ameleden Ahmet ve Ferid isminde iki kişi, iskelenin yıkılması neticesinde yere düşmüşlerdir. Bunlardan Ahmed ağırca ve Ferid de hafif surette vücudlarının muhtelif yerlerinden yaralanmışlar ve Beyoğlu hastanesinde tedavi altına alınmışlardır.

Deniz işleri :

Yeni liman talimatnamesı tedkik ediliyor

Yeni liman talimatnamesi üzerinde tedkikat yapıp bir rapor hazırlamak üzere Deniz Ticareti Müdürü Müfid Necdet Deniz, polis beşinci şube müdürü Hasan Şükrü ve Denizbank liman işletme idaresi müdürü Hâmid Saracoğlundan mürekkeb komisyon pazartesi gününden itibaren Deniz Ticareti Müdürlüğüne toplanarak talimatname üzerinde tedkikler yapmaya başlıyacaktır.

Bir ayda deniz yolu ile gidip gelen seyyahlar

Temmuz ayı içersinde, Galata yolcu salonundan geçmek şartile, hariçten İstanbula 2420 yolcu gelmşi, İstanbuldan harice 2903 yolcu gitmiştir.

Bugün 400 İtalyan seyyahı geliyor

Bugün, İtalyan bandıralı Viktorya seyyah vapuru ile İtalyadan şehrimize 400 seyyah gelecektir.

Bir amele sıcakların tesirile öldü

Kasımpaşada oturan ve Eyübde tuğla harmanlarında çalışan İsmail isminde bir amele iş esnasında birdenbire hastalanmış, hastaneye nakledilirken, yolda ölmüştür.

Yapılan muayene sonunda İsmailin, fazla sıcakların tesirile öldüğü anlaşılmıştır. Ancak, adliye doktoru Enver Karan cesedin Morga kaldırılmasına, lüzum görmüştür.

Bir sarhoş balta ile birini yaralad

Kocamustafapaşada oturan İsmail dün fazlaca sarhoş olduğu halde pazar yerinde dolaşırken Çarşambalı Mehmed ile karşılaşmış ve aralarında henüz malûm olmıyan bir sebebden dolayı kavga çıkmıştır. İsmail elinde geçirdiği balta ile hasmını başından hafifce yaralamış, İsmail yakalanmıştır.

iki ahbab çavuşlar: *Pratik zekâ*

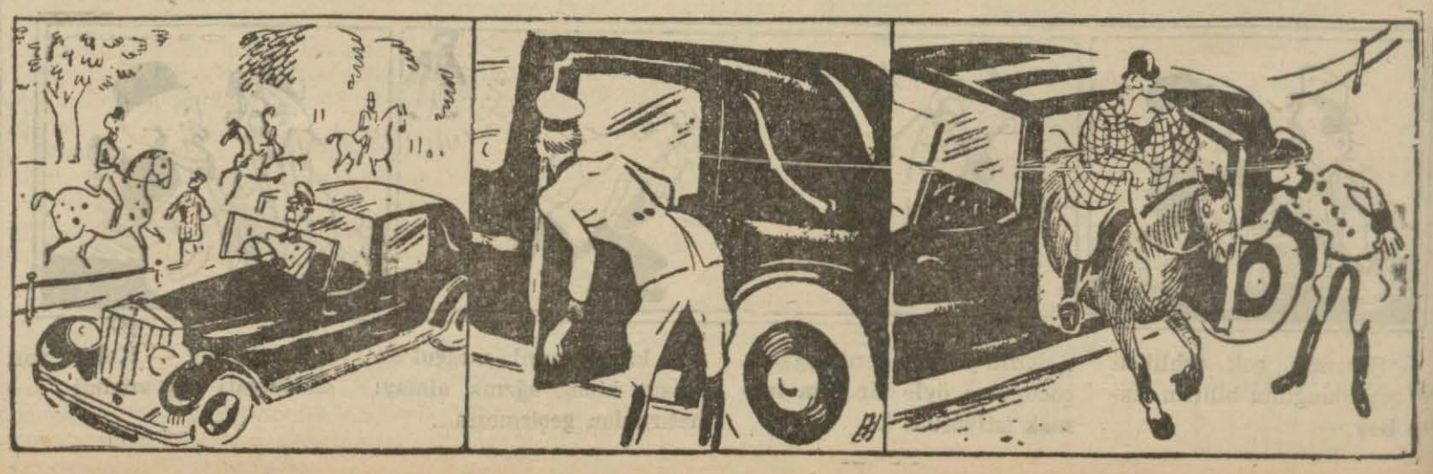

Bahis

İki yankesici konuşuyordu:

— Şu ilerde yürüyen adamın cebinde elli lira olduğuna, seninle on lira bahse girişirim.

— On liran var mı da bahse girişiyorsun?

— Adamın cebinde elli lira var ya; o elli liranın on lira sını sana vereceğim.

Hakem, hareket işaretini tabancayla verince...

Nazik erkek — Affedersiniz bayanlar, sizi rahatsız etmiyeceğini bilsem bir sigara yakacağım..

Mükemmel

Sarhoş söyledi:

— Bu tabiat ne mükemmel halkedilmiştir.

— Nereden anladın?

— Baksana en iyi şarab, en çok şarap içenlerin bulunduğu memlekette çıkıyor.

●

Hediye

— Bir arkadaşın evlenmiş, ne hediye ettin?

— On iki tane güvercin!

— Sahi, sen güvercin beslersin.. Nasıl oldu da kıyıp verebildin?

— Ertesi günü uçup eski yerlerine döneceklerine emindim?

●

Bu halde

Mizah muharriri oturmuş, müteessir, müteessir düşünüyordu:

— Ne düşünüyorsun?

Diye sordular; cevab verdi:

— Gülünç bir mevzu arıyorum.

●

Hemen

— Gene dışarıda yağmur yağıyor, her şey yeniden tazelenecek...

— Ne duruyorsun karıcığım, hemen yağmura çıkıver!

●

Son

— Hizmetçi bugün gene bir tabak kırdı.

— Bir tek tabaksa zarar yok; artık günde bir tabaktan fazla kırmıyor demektir.

— Son tabaktı, kıracak başka tabak bulamamıştı.

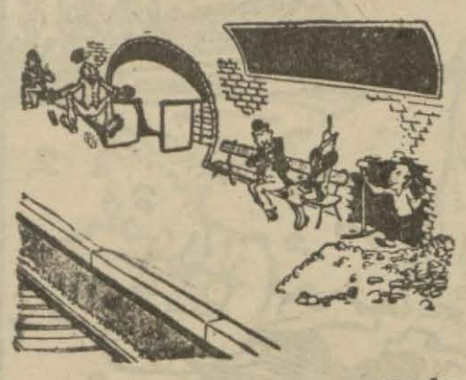

Bedavacılar şahı — Nihayet tünele de bedava girebilmek çaresini keşfettim.

Yahud da

Bay uşağını çağırdı:

— Salonda bir ses var, nedir o?

— Bakayım bayım, ya bayan şarkı söylüyordur, yahud da..

— Yahud da?..

— Yahud da köpek havlıyordur

●

Tehdid

Bir adam kapıyı çaldı:

— Kimsiniz?

— Alacaklıyım.

Kapıyı açan cevab verdi:

— Ben de boksörüm!

●

Nereden?

Avcı, avdan eli boş döndü:

— Ben bıldırcın avına gittim amma, hiç bir şey vuramadan geri döndüm..

— Hiç bir şey vuramadan geri döndüğün halde bıldırcın avına gittiğini nereden anladın?

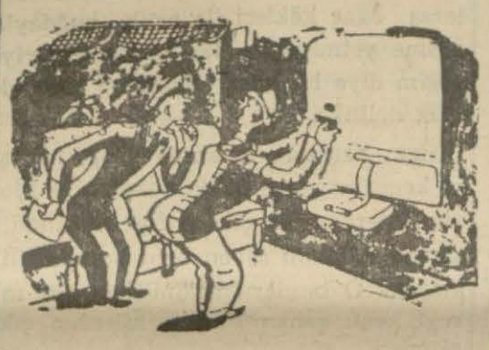

— İmdad işaretini ben çektim; şu manzaranın fotoğrafını alacağım da..

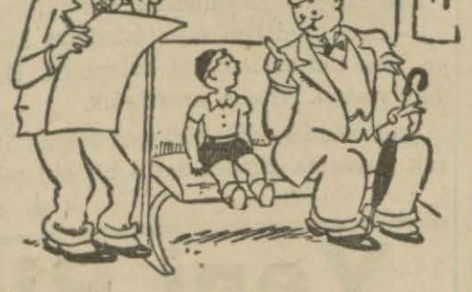

— Yerini yaşlı baya versene?..

— Boşuna olur baba, gözünde gözlüğün yok. O yanına oturduğu zaman da, gene gazetesini görüp okuyamazsın!

On altı

Bay uşağına seslendi:

— Bugün gazete gene geç geldi..

— On altı sayfa da efendim. Çabuk çabuk okuyup size veremedim!

●

Haklı

Bir zenciyi ameliyat edeceklerdi, bayılmadan evvel zenci operatöre yalvardı:

— Çok rica ederim bay doktor beni kestikten sonra beyaz iplikle dikmeyin, siyahın üstünde beyaz çok çirkin durur.

Düğün günü neler tahayyül ederler?

Hareket

Doktor, şişman adama biraz hareket etmesini tavsiye etmişti. Bir ay sonra sordu:

— Nasıl tavsiyem üzerine biraz hareket ediyor musunuz?

— Evet doktor. O gündenberi sigaralarımı kibritle kendim yakıyorum, hizmetçiye yaktırmıyorum.

ZİRAAT

Hububatımızın standardizasyonu

Yapılacak ilk iş tohumlukları ıslah etmektir. Köylerde soyu belirsiz tohum bırakmamalı, her yerde mutlak surette o muhite uygun olan bir veya iki nümuneyi ekmeli

Bilhassa haricî ticaretin ruhunu teşkil eden standardizasyon işlerimiz mes'ud bir inkişaf içinde bulunuyor. Devlet, sırf bu işle uğraşmıya memur ettiği dairesinin, bu yıl tahsisatını bir kat daha arttırarak, mesaisinin hızlanmasına yol açmıştır.

Şimdiye kadar ihracatı kontrol altına alınan fındık, yumurta, palamut ve kuru üzümlerimizin dünya pazarlarında tuttukları mevki bu işin ehemmiyetini açıkça göstermektedir. Filhakika cihanın, her çeşid malını tek dirhemine kadar baştan belli vasıflara uygun olarak piyasaya vermeği âdet edindiği bir zamanda, bunun aksine ne olduğu belirsiz malların satılmasına imkân kalmamıştır. Dünyanın her yanındaki alıcı (iyi) yi, iyiliğinden emin olarak almağı istediği gibi, (kötü) yü de kötü olduğunu bilerek almak istemektedir. Bizde düne kadar hâkim olan zihniyet bunun aksi idi: Malın kalitesine, tasnifine, ambalâjına, çeşidine hiç kıymet verilmez, sade sürülmeğe bakılırdı! Çok şükür artık Türk ticareti «sürmek» fikrinden çok uzaktır. Alınan tedbirlerle Türkiye günden güne dünya çapında mal yetiştiren, bunu gene dünya çapında standard ederek satan bir memleket olmuştur.

Fındık, yumurta, palamut ve kuru üzümlerimizin standardı ile ihracatımızın % 18 ini kontrol altına almış oluyorduk. Bu defa buğday, arpa, tiftik ve portakal ihracatımızın da kontrol ve standardını bunlara katmakla, bu mikdar % 40 a çıkarılmış olacaktır.

Bu defakiler arasında bilhassa buğdayın bizce hususî bir ehemmiyeti vardır. Çünkü buğday ziraati Türkiyenin tarla ziraatinde ötekilerine bakarak kahir bir genişlik arzetmektedir. Denilebilir ki Türkiyede ziraatle buğday beraber akla gelir. Son bir istatistiğe göre, Türkiyede her yıl işlenen tarla sathının % 46 sını buğday ziraati işgal eder. % 25.0 ini arpa, % 3.0 nü çavdar, % 1.8 ni yulaf, % 2.2 sini darı, % 7.5 nu mısır, % 5.0 ni bakliyat, % 6.5 unu endüstri nebatları, kalan % 3 ünü de diğer nebatlar teşkil etmektedir.

Diğer taraftan 935 sayımına göre 17 milyonu geçen nüfusumuzun 12 milyondan fazlası ziraatle uğraşmaktadır. Ziraat sahamızda buğdayın genişliğini göz önünde tutarsanız, buğdayla alâkadar çiftçi ailesinin mikdarı da kolaylıkla tahmin edilir. Şurasını da kaydedelim ki bugünkü şartlar altında bilhassa orta Anadoluda en kârlı ziraat gene eskisi gibi buğday ve emsalinden ibaret olan hububat ziraatidir. Kısacası Türkiyede nüfusun çoğu ziraatle uğraşır, en çok ekip biçtiği buğdaydır ve bir kısım yerlerde yegâne ekebileceği de bundan ibarettir.

Şu halde köylünün yolunu değiştirmeksizin refaha erişmesi için ne lâzımdır?

Bir defa şunları düşünelim:

a) Az mı ekiyor? Ektiği yeri biraz daha genişletse daha çok mahsul kaldıramaz mı? Buna gücü yetmez mi?

b) Yoksa kâfi derecede ekiyor da, az mı mahsul kaldırıyor? Eğer az mahsul alıyorsa belli başlı sebeb nedir?

Türkiyede asıl olduğunu yukarıda kaydettiğimiz hububat ziraatine ayrılan saha 4.096.648 hektardır. Bunun yanısıra 3.673.993 hektarlık bir saha da nadas

(Devamı 15 inci sayfada)

Balkan Röportajları

YAZAN ERCÜMEND EKREM TALU

Çiganlar kendileri için Hindistanda Ganj kenarında yurd istiyorlar

«Peki amma, dedim, müstakil de olsa muayyen bir yere yerleşmek ırkdaşlarınıza güç gelmez mi?»... Düşündü ve cevab verdi: «Sizin de hakkınız var! Fakat bize içinde yaşadığımız memleketler rahat vermiyorlar. Eğer günün birinde size medeniyet dediğiniz şeyin icablarına boyun eğmek lâzım gelecekse bari bu bizim müstakil yurdumuzda olsun!»

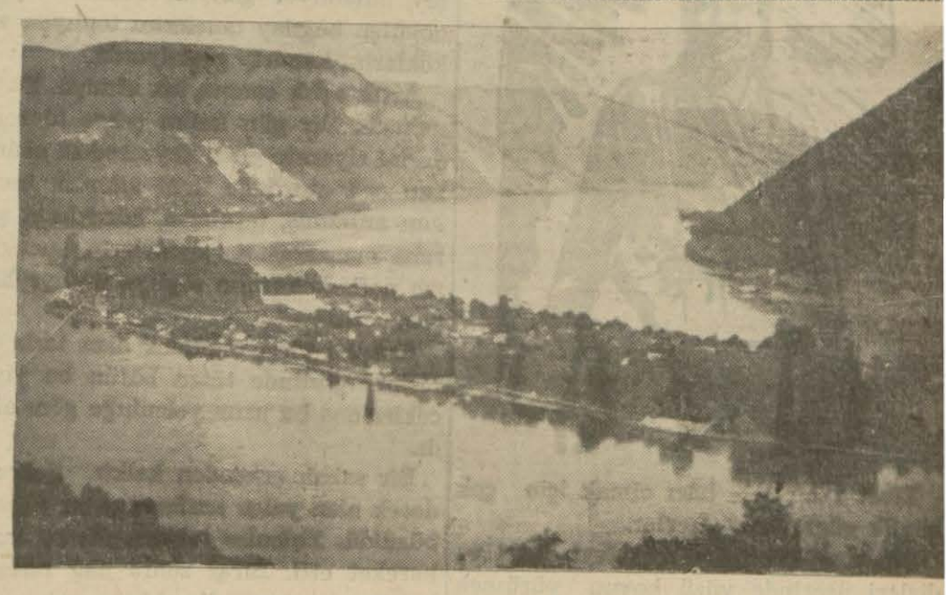

Tuna kıyıları ve tarihî Adakale

Avrupaya nereden ve ne zaman gelmişler? Asılları hakkında muhtelif rivayetler var. Kimi Ural dağlarının eteklerinden, kimi de Mısırın Sudanla hemhudud olan çöllerinden geldiklerini söylüyorlar. Her halde Asyaî olmaları akla daha yakın görünüyor. İhtimal ki kendilerini Timurun akıncı orduları sürüp götürdü. Ve belki de Ural eteklerinden değil de, daha öteden: Hindistandan!

Bu yeşile bakar siyah tenli, iri, kapkara badem gözlü, hassas ve şair ruhlu, hür tabiatli insanlar, o Timur ordularının önüsıra İskoçyaya kadar uzadıkları halde, en çok kendilerine cazib ve munis görünen Tuna kıyıları oldu. Yerleşip oturmak için değil, uçsuz, bucaksız ovalarda istedikleri gibi serbest dolaşmak için buralarını seçtiler. Tâ on üçüncü asırdanberi, çiganlar bu yerlerin daimi âşinalarıdır. Çıplak ayak, arkasında tek bir gömlekle ekin tarlalarının arasında, başıboş hayvanların peşisıra koşan en ufak kopilinden en yaşlısına kadar, her birinin koltuğunda bir musiki âleti vardır. Çigan derdli iken de, bahtiyarken de, en samimî duygularının tercümanlığını bu âletlere yaptırır.

Kendileri evsiz, barksız yaşamayı hayatın başlıca şartı tanıyan bu göçebeler, kaderin garib bir tecellisi ile, bilhassa Romanyada, yapılarda çalışmak suretile başka insanların yerleşmelerine hizmetederler.

Şehirlerde, nerelerde büyük inşaat varsa, orada çiğanları görürsünüz. Çolukları ve çocuklarile, omuzlarında tuğla ve kiremid yığınları taşıyarak iskelelerden mütemadiyen çıkar ve inerler. Ve onların çıplak sırtlarını, renk itibarile o tuğlalardan ve kiremidlerden ayırd edemezsiniz.

En güç, en ağır işler onlara vergidir. Bir asır evveline gelinciye kadar kendileri, Ulah boyarlarına kölelik etmişler. Para ile alınıp gene para ile satılırlarmış. Bu esaretin yükü hâlâ üzerlerinden kalkmamış gibidir. On dört, on beş saatlik, öldürücü bir hizmetin çok defa, onlar için mukabili katıksız bir dilim ekmektir. Beyaz derili, sarı saçlı Ulahın hakir görüp de reddettiği her hangi bir işi, başka ırktan olan bu mor dudaklı, kömür gözlü, kıvırcık saçlı adamlar cana minnet bilerek ifa ederler.

Romanyada çiğanların, dünyanın her tarafında ve bizde de olduğu gibi, türlü san'atları vardır. Bir kısmı çalgıcı (lautar) dır; bir kısmı ayı oynatır; bir kısmı da ıskara, maşa gibi demir eşya yapar. Fakat onların ruhuna en uygun gelen sınaat çalgıcılıktır. Çıgan çocuğu dört beş yaşına gelir gelmez eline bir tahta parçasından yapılmış ve üzerine kurutulmuş kedi barsakları gerilmiş bir keman verirler. O, artık o andan itibaren kendi ilhamlarile başbaşa kalır.

Çiğan kadınları bizdeki gibi fala bakarlar, çiçek, gazete gibi şeylerin başkaları hesabına satıcılığını yaparlar. Kılık, kıyafetleri, ayni kılık, ayni kıyafettir. Başta çiy renkte bir örtü, sırtta bir entari ,kulaklarda kocaman halka küpeler, yalınayak, kızgın asfaltın üerinde kendilerini mütemadiyen kovalıyan zabıtanın takibinden kaçarlar.

Çiğan kadını pek genç iken emsalsiz güzeldir. Göğsü güzel, gözü güzel, dişleri güzel!. Ancak yirmi yaşından sonra bu güzelliklerden eser kalmaz.

Sayıları belli değildir. Romanya hükumeti, şimdiye kadar, çiganları tamamen nüfusa kaydetmeğe ve askere almağa muvaffak olamamıştır. Bir aralık, kendilerine kollektif (müşterek) pasaport vermeyi düşünmüşler, bu da olmamış. Şimdi bazı belediyeler bunları yerleştirmeğe çalıştıkları halde, göçebelik aşk galib geliyor, çiğanlar böyle tekliflere yanaşmıyorlarmış.

Üç sene kadar evvel, Lehistanda, Varşova yakınında bir toplantı yapan bütün dünya çiganları kendilerine bir kral seçmişler. İkinci Mişel adını taşıyan bu seçilen hükümdar, bir takım an'anelerden ibaret olan çigan kanunnamesine göre icrayi adalet ediyormuş.

Kendisile görüştüğüm lautarlardan biri:

— Biz, Yahudiler kadar eski ve onlardan belki de daha asil bir ırkız! diyordu. Devletler, Filistinde Yahudi devletini ihdas ediyorlar. Bizim de bir müstakil devletimiz neden olmasın? Biz de, Hindistanda Ganj nehrinin kıyılarında kendimiz için bir yurd istiyoruz. Ve bunu istihsale çalışacağız.

— Peki amma, müstakil de olsa, muayyen bir yere yerleşmek ırkdaşlarınıza güç gelmez mi? Asırlardanberi alıştığınız göçebe hayatından kolay kolay nasıl vazgeçebilirsiniz?

Bu sözlerim kendisini düşündürü; nihayet:

— Sizin de hakkınız var! dedi. Fakat bize, içinde yaşadığımız memleketler rahat vermiyorlar. Hürriyetimizi elimizden almak için mütemadiyen uğraşıyorlar. Bizi asker etmek, bizden vergi almak, bizi boğucu şehirlerin, kasabaların gürültülü muhitlerinde yaşatmak istiyorlar. Şu halde biz de diyoruz ki, eğer günün birinde hürriyetimizi feda etmek, serbest hayatımızı, sizin medeniyet dediğiniz şeyin icablarına kurban eylemek icab edecekse, bari bu, bizim kendi müstakil yurdumuzda olsun!

Ercümend Ekrem Talu

Çorluda su sıkıntısı var

Çorlu (Hususî) — Günden güne inkişaf eden ve nüfusu da bir hayli artan Çorluda büyük bir su sıkıntısı vardır. Halk mübrem ihtiyacı için tedarik edeceği bir iki teneke su için çeşme başlarında saatlerce beklemekte, bu yüzden zabıtaya ve adliyeye akseden hâdiseler bile eksik olmamaktadır.

Sağlık bakımından büyük bir ehemmiyeti olan bu işe devletin kudretli elinin müdahalesini halk dört gözle bekliemektedir.

Meraklı ve faydalı

Yüzükoyun yürüyen hacılar

Tibet rahipleri hâcı olmak için çok büyük güçlüklere girerler.

Yüzlerce kilometre mesafeyi elleri ve dizleri üzerinde yüzü koyun yürümek suretile katederler. Bu yürüyüşü yaptıkları zaman bunlar ellerine tahtadan eldivenler takarlar.

★

Birleşik ağaçlar

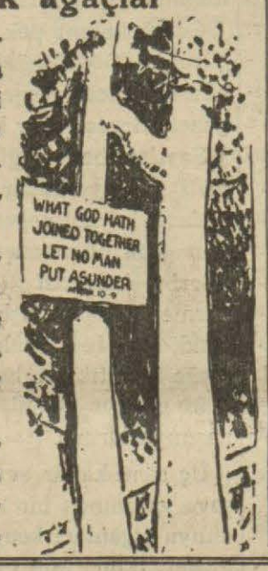

Amerikada Leviston civarında bir ormanda iki ağaç çıkıyor. Bu iki ağacın resimde gördüğünüz gibi müşterek bir dalı var. Amerika hükûmeti bu ağaçların üstüne bir tabelâ asıyor. Tabelâda şunlar yazılı:

«Allahın birleştirdiği bu iki ağacı kimsenin ayırmağa hakkı yoktur.»

Dağ faresi ile şehir faresi

Şehrin büyük, zengin evlerinde birinde yaşıyan küçük farenin, dağlarda, toprak kovuklar içinde oturan bir teyzezadesi vardı. Dağ faresinin hali pek acınacak şeydi. Yiyecek hemen hiç bir şey bulamıyor gibiydi. Yalnız toprağa dökülen buğday tanelerini toplıyor, ağaç köklerini kemirip geçiniyordu.

Artık açlık canına tak etmişti. Dayanamadı. Bir gün kalktı şehre teyzezadesini ziyarete gitti. Teyzezadesi uzun uzun ona oturduğu evin kilerini, mutfağını anlatmış, tatlıların, böreklerin şaire manzarasını, peynirlerin, sucukların nefis kokusunu söyliye söyliye bitirememişti.

Kendi midesi tamtakır olan tarla faresinin gözünde tüten bütün bu yiyecekler ona bu uzun yolculuğu göze aldırdı.

Bir sabah erkenden kalktı. Şehre gidecek olan yolcu arabasının bir köşesine büzüldü. Yolcular tamam olunca araba hareket etti. Biraz sonra dağ faresinin kulağına «miyav» diye bir ses gelmez mi? Zavallı fare ecel terleri dökmeğe başladı. Fakat biraz sonra içi rahat etti. Tehlike yoktu. Çiftlik sahibinin şişman karısı yumurtaları çalan arsız kedisini bir sepete kapatmış, şehre, kasablık eden kardeşinin yanına götürüyordu. Küçük fare bütün bunları çiftlik sahibinin karısının komşusu ile yaptığı gevezeliklerden anlamıştı.

Dağ faresi sağ salim şehre gelebilmek ve teyzezadesinin evini bulmak için bir hayli ter döktü.

Teyzezadesi, kendisini sevinçle karşıladı. Serin ve geniş bir mutfakta bulunan kocaman bir dolabın en üst rafında büyük kavanozların arasına karşılıklı oturdular.

Bir iki hoş beşten, hal hatır sorduktan sonra, şehir faresi teyzezadesine karnının aç olup olmadığını sordu.

Öteki, evet, diye başını sallayınca, şehir faresi öne düşüp yol gösterdi. Yavaşça dolabın üçüncü rafına indiler. Burada dağ faresinin gözleri kamaştı. Karşısında koskoca yumuşacık bir pandispanya duruyordu. Teyzezadesinin ikramını beklemeden hemen sivri dişlerini geçirdi. Dağ faresi bu kadar lezzetli bir şeyin dünyada bulunabileceğini hiç tasavvur etmemişti. Tam bu sırada bir gürültü oldu. Mutfağın kapısı ardına kadar açıldı. İçeri aşçı girdi. Dolaba doğru yürüyünce, şehir faresi, «çabuk kaçalım» diye yerinden fırladı. Zavallı dağ faresi lokmasını yutamamıştı. Az daha tıkanacaktı. İkisi birden kendilerini dolaptan dışarı attılar, aşçı kadının ayakları arasından dışarı fırladılar. Nefes nefese gene şehir faresi önde, dağ faresi arkada başka bir yere geldiler. Burası kilerdi. Ağzına kadar en güzel şeylerle doluydu amma, zavallı dağ faresinin ilk iştahı kalmamıştı. Tam bir suçuk kangalının ucunu kemirmeğe başlamıştı ki kapıda bir tıkırtı işittiler. Şehir faresi hemen dağ faresini kuyruğundan çekti: «Bırak onu, şimdi canımızı kurtaralım, çabuk ol, kaçalım» diye bağırdı. Neye uğradığını şaşıran dağ faresi gene teyzezadesinin peşine takıldı, bir delikten içeri girdiler. Orada şehir faresi izahat verdi:

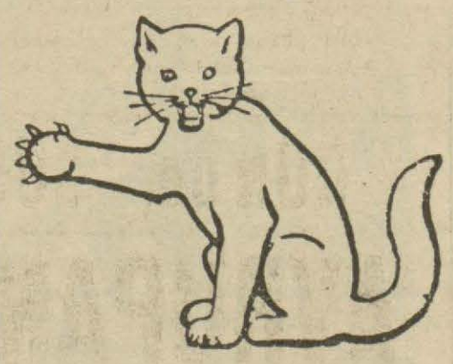

— Bu tıkırtıyı Pinpon yapıyor. Pinpon bu evin kedisidir. Koskocaman, korkunç bir tekir kedidir. O kadar zalimdir ki mahallede bir eşi daha yoktur. Hattâ kızdığı zaman sahiblerini bile tırmalar.

Pinpon iki kediye bedeldir. Allah korusun bir pençesine düşersek...

Artık zavallı dağ faresi sonunu dinlemedi. Soğuk soğuk ter döküyordu. Şöyle bir etrafına baktı. Girdikleri delik o kadar ufaktı ki Pinpon o müdhiş pençesini şöyle bir uzatsa ikisini birden yakalıyacak.

Şimdi zavallı dağ faresi buradan kaçıp kurtulmaktan başka bir şey düşünmüyordu. Artık gözü ne peynir, ne suçuk, ne de şeker görüyordu. Bir canını kurtarsa ağaç kökleri ile artık buğdaylar nesine yetmiyordu. İki lokma şey yiyeceğim diye bu kadar tehlikeyi göze almak delilikti.

Hem herkesin dolabına girip, her şeyi kemirmeğe ne hakkı vardı. «Şu Pinpon kilerden bir çıksın diye düşündü, o zaman Allahını seven beni burada tutmasın.» O bunları düşünürken, iki fareyi kaçtı sanan Pinpon kilerden çıkıp gitmişti.

Teyzezadesi sivri burnunu delikten dışarı uzatıp etrafa bakındı, sonra dağ faresine dönüp:

— Zalim Pinpon gitti, dedi. Artık rahat rahat yiyebiliriz.

Dağ faresi teyzezadesinin sözünü kesti:

— Sen istediğim şeyi, istediğin kadar ye. Ben canımı sokakta bulmadım. Dağa dönüyorum. Allaha ısmarladık.

Dağ faresi geldiği gibi geri döndü. Toprak yuvasına girince derin bir oh! çekti.

★★

Meraklı ve faydalı

Horozun kuyruğu

Yukarıda gördüğünüz resimdeki Japon horozunun kuyruğu o kadar uzun ki. Bu horozu gezdirmek için iki kişi lâzımdır. Yağmurlu havalarda bu bir kaç metrelik kuyruğu ipek kâğıdlara sararlarmış.

★

Mumyadan ilâç

Orta çağda yaraları, yanıkları, bilhassa dahilî hastalıkları (Pharaon) denen bir nevi tozla tedavi ederlerdi. Bilirsiniz ki eski Mısırlılar ölülerini mumya yapar saklardı. İşte bu yaralara ve dahilî hastalıklara çok iyi gelen bu ilâcı mumyaları toz yaparlardı.

★

Kumda omlet

Avrupalı âlimler Afrikaya gidip deve kuşlarını gördükleri zaman Deve kuşundan daha tuhaf bir şey gördüler. Bu kuşun yumurtasını yerliler omlet yapıyorlardı, amma nasıl biliyor musunuz? Yumurtayı kızgın kumun içine koyuyorlar, üstünden bir bıçak girecek kadar delik açıyorlar. Sonra bu delikten yumurta sertleşinciye kadar bıçağı döndürüyorlar, omelet te böylece pişiyordu.

Bilmecelerimizde kazananlardan birkaç okuyucumuz

İş Bankası kumbarası kazanan Semiha Bayrakdar

Kol saati kazanan Necati Binici

Kol saati kazanan Aliye Kunaytürk

İş Bankası kumbarası kazanan S. Atasayar

İş Bankası kumbarası kazanan Âkil Yılmaz

İş Bankası kumbarası kazanan Salâhaddin Gür

Çorabımın teki nerede?

— Haydi Yıldız, yeni aldığım çorapları nı giy de seninle birlikte sokağa gidelim.

— Peki anne, şimdi giyer, gelirim. Oh, ne iyi; sokağa çıkacağım.

— Bu yeni çoraplar da çok güzel, âdeta giymiye kıyamıyacağım geliyor. İşte bir tekini giydim.

— Bir tekini giydim ama, öteki tekini bulamıyorum. Nereye koymuş olabilirim?.

— Hele kalkıp aramıya gideyim.. koltuklardan, kanapelerden birinin altında olmasın?..

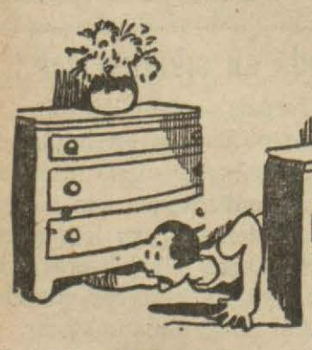

— Konsolun altına koymuş da olabilirim, hele oraya da bakayım Nafile, nafile, yok.

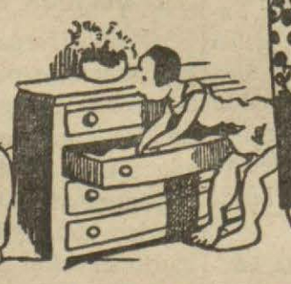

— Ne tuhaf, konsolun gözlerinde de yok, kayboldu demek.. şimdi ne yapacağım?

— Anne çorabımın tekini bulamıyorum.

— Ben seni bekliyemem, gidiyorum.

— Ben evde kaldım, hay aksi çorap, şimdi tekini de çıkarıp yakacağım.

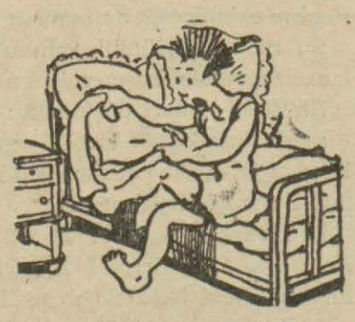

— Meğer ne abdalmışım, çorabın iki tekini de üstüste ayni ayağıma giymişim.

Yeni Bilmecemiz

Bu yaramaz çocuk komşunun bahçesindeki elmalara göz koymuştu. Bahçenin önünden her geçişinde:

— Ah, derdi, bir gün komşu bahçede olmasa da; bahçeye girsem, ağaçlara çıksam, elmaları toplasam.

Gene bir gün bahçenin önünden geçiyordu. Bakındı. Kimseler yoktu. Fırsat bu fırsattı.. bahçeye girdi. Ağaca tırmandı, birçok elma kopardı. Fakat yaramaz çocuk yanılmıştı. Bahçenin sahibi orada idi. Hemen olduğu yerden fırlıyacak, yaramazı yakalıyacaktı.

Bahçenin sahibini yaramaz görmemişti. Fakat siz resme bakın, görebilecek misiniz? Eğer görürseniz bulunduğu yere bir işaret koyun ve resmi gazeteden kesip bize gönderin. Bir kişiye bir futbol topu, bir kişiye bir kilo çikolata, diğer yüz kişiye de Son Postanın küçük okuyucuları için yaptırdığı güzel ve kıymetli hediyelerden vereceğiz. Bilmeceye cevab verme müddeti on beş gündür. Bilmece cevabını bize gönderdiğiniz zarfın üzerine «BİLMECE» kelimesini ve bilmecenin gazetede çıktığı tarihi yazınız.

HAFTA MÜSAHABELERİ

BİZDE KLÂSİKLİK VE RÖNESANS

YAZAN

Hüseyin Cahid Yalçın

Evvelâ, şu fransızca «Klâsik» kelimesinin Fransızlar nezdindeki manasını onların lûgatlarına bakarak buraya yazalım:

«Sınıflara aid olan, sınıflarda ve mekteblerde kullanılan şey; mekteblerde öğrenilen şey; bir mevzuda otorite teşkil eden bir eser veya muharrir; üslûbunun ve zevkinin temizliği ile kendi cinsinde bir nümune haline gelen bır muharrir veya kitab; zevkte ve temizlikte büyük bir kemale erişmiş bir dil, bir san'at yahud bir eser;

Bilhassa, romantik'in mukabili olarak, eski Yunan ve Romayı taklid esasına istinad eden edebiyat;

Kaideye uygun şey; mensub olduğu san'at kaidelerine sarfi harfine riayet eden adam; ahlâk ve âdâta girmiş, kabul edilmiş şey; mutlak surette muntazam şey;

Klâsik muharrir veya artistlerin sistemi; talebelerin eline tercüme, izah veya tedkik için verilen eski veya yeni kitab ve muharrir; cihanşümul surette takdir edilen eserleri kendi cinslerinde otorite teşkil eden muharrir veya artist; eskileri taklid tarafdarı.»

Kelimenin manasını böyle uzun uzun yazmamın sebebi var. Biz şöyle böyle kulağımıza çarpan bazı fikir ve mefhumları kâfi derecede derinleştirmeden indî bir mana ve tefsir ile kendimize mal etmek ve sonra gelişi güzel kullanmak meyline pek mağlûbuz. Meselâ, başka bir milletin tarihine, sosyal inkılâbına bakarak, ayni hâdiselerin bizde de cereyan etmesine intizar ederiz. Avrupada bir klâsik edebiyat, bir rönesans olduğunu işiterek bizde de klâsik muharrirler ararız, bir rönesasns yapmıya neves ederiz. Bir «Folklör» sözü işitir, bunu «Halk edebiyatı» diye tercüme eder ve sonra Üniversite fakültelerinden biri namına bir gece tertib ederek orada isimleri, cisimleri malûm şairlerin eserlerini okuruz.

Gülünç olmaktan korkalım. Şübhe hikmetin başlangıcı olduğunu söyler. İlk şübheyi de kendi bilgilerimize tavsiye edeyim.

Klâsik kelimesinin haiz olduğu muhtelif manalar içinde çoğu bizi hiç alâkadar etmez. Bunun edebiyatta asıl şayi olan medlûlü eski Yunan ve Roma edebiyatı ve onları takliden bazı memleketlerde vücud bulmuş bir edebî hareketten ibarettir.

Türk edebiyatında klâsikler var mı, olabilir mi? Bizim klâsiklerimiz yoktur dersek, sanki bundan millî izzeti nefsimize bir halel gelecekmiş gibi, Türk edebiyatında «Klâsik» aramıya kalkışmak ve klâsik icad etmek sadece bir çocukluktur.

Bizi bu hataya sevkeden şey kelimenin muhtelif manalarını birbirine karıştırmak gafleti olabilir. Eski edebiyatımızda «Otorite» addettiğimiz şairleri, bu şairlerin kendi cinslerinde kemal mertebesini bulmuş eserlerini «Klâsik» addetmek doğru olabilir. Fakat bu, «Bizde klâsikler vardır» demeğe bizi sevkedemez. Çünkü iki şey birbirinin ayni değildir. Her millet kendi edebî mazisinde mükemmel telâkki ettiği güzel eserlere malik olabilir. Bunlara bir manaca «Klâsik» demek kabil olsa da ayni kelimenin başka manasına atlıyarak: «Bizim de klâsiklerimiz vardır» hükmünü çıkarmak, bir kelime oyunu ile kendimizi ve herkesi aldatmıya kalkmaktan başka bir mana ifade etmez.

Klâsik edebiyat eski Yunan ve Roma edebiyatıdır; sonra bunun Avrupada da bir aralık taklidleri olmuştur. Bu klâsik edebiyatın, kendisine hâs vasıfları vardır ki, Avrupa muharrirleri bu vasıfları başlıca şöyle sayıyorlar:

Esas ile şekil arasında âhenk; muhayyele ile akıl arasında muvazene; ölçü. mütenasibliğe, zevki selime riayet; doğruya ve iyiye hürmet.

Bu babdaki tahlilleri, münakaşa ve mütaleaları tekrar etmek istemeyiz. Çünkü bugün bizi alâkadar edecek nokta bu değildir. Pek esassız bir taklidciliğe kapılarak, edebiyatımızda klâsiklerden bahsetmenin manasızlığını anlamak için de verdiğimiz kısa izahat kâfidir.

Bizde bir «Rönesans» tan bahsetmek ayni mahiyette bir hata ve galettir. Kelimenin lûgat manası tekrar doğma, yenilenmedir. Fakat ıstılah teşkil eden bu kelimenin ifade ettiği mana on beşinci ve on altıncı asırlarda vücude gelen fikrî, edebî ve bediî bir harekettir. Bu hareket te eski Yunan tefekkür ve felsefesinin taklidi üzerine ibtina ediyordu. Orta çağlarda insanların maneviyatı üzerinde hristiyanlığın dar ve karanlık taassubu, dünya hakkındaki uhrevî telâkkisi hâkimdi. Fiil, tecessüs, terakki bir tarafa atılmıştı.

Fakat beşeriyet bu karanlık hayattan nihayet nura kavuştu. Çünkü Yunan tefekkürüne ve felsefesine avdet etti.

İşte ondan sonradır ki insanlar için hür düşünme hareketi başlamış ve bu hareket o tarihtenberi devam ederek bugün hayretlerle telâkki ettiğimiz muvaffakiyetleri bize vermiştir. Rönesansı Avrupa mütefekkirleri dinî ve siyasî bir hareket diye kabul etmiyorlar; bunu bir haleti ruhiye addediyorlar.

Bizde rönesanstan bahsetmeğe nasıl imkân olabilir? Rönesans ıstılahile anlaşılan mana Yunan felsefesini ve tarzı tefekkürünü ihyadan ibaret olunca bir Türk dünyasında bir rönesans beklemek yağmur duasına çıkmak kadar gülünç ve manasız olur.

Bugünkü Avrupanın asıl kaynağı Yunan tefekkürüdür. Buna hristiyanlık unsuru da inzimam etmiştir. Biz bu hareketten uzak kaldık ve buna ancak cumhuriyet inkılâbile iştirak ediyoruz. Rönesans hareketi, yani eski bir şeyin tekrar doğması ve yenilenmesi hareketi bizim «eskimiz» olmıyacaktır. Çünkü rönesans denilen şey bu değildir.

Yalnız Avrupa için on beşinci ve on altıncı asırlarda fikrî ve manevî bir inkılâb başlangıcı teşkil etmiş olan rönesans haleti zihniyesi bizde, uzaktan bir müşabehet halinde, bugünkü vaziyetimizde ancak bugün tahakkuk etmiş bulunuyor. Bu da dünya işlerinde artık tamamen hür ve serbest bir surette düşünmeğe hareket etmeğe başlamış olmamızdır. Bu manaca, rönesans mefhumuna bir dereceye kadar temas etmiş sayılabiliriz. Fakat biz eskiden mevcud olan bir şeyi tekrar diriltmiş değiliz. Eskilerimizi rahat bırakalım. Onları zamanları, muhitleri içinde tedkik ve takdir edelim. Tekrar diriltmiye çalışmıyalım. Gözlerimiz arkaya değil, istikbale teveccüh etmek lâzımdır.

Hüseyin Cahid Yalçın

Madenî san'atkârlar muamele vergisi hakkında müracaatta bulundular

Madenî san'atkârlar cemiyeti, muamele vergisinin tatbikatında uğratılan müşkülâttan bahsederek Ticaret Odasına, Nafıa Vekâletine ve defterdarlığa müracaat etmiştir. Bu müracaatta demirci, tornacı, tesviyeci, bakırcı, dökmeci, motörcü, makine tamircisi, karyolacı, terazi, keser, rende, destere, muslukçu, kazancı gibi küçük esnaftan hangisinin defter tutacağı, hangisinin defter tutmıyacağı belli olmadığı ve bu esnaftan birçoğu okumak, yazmak bilmediği zikredilmiştir. Ayni zamanda esnafın defter tutamadığı gibi defterini tutturacağı kâtibe para verecek iktidarı da olmadığı bildirilmiştir. Bu esnaf elektrik idaresine müracaat ederek makinelerini söktürmekte olduklarından buna bir çare bulunması istenmektedir.

Dikkatli misiniz, o halde tecrübe ediniz!

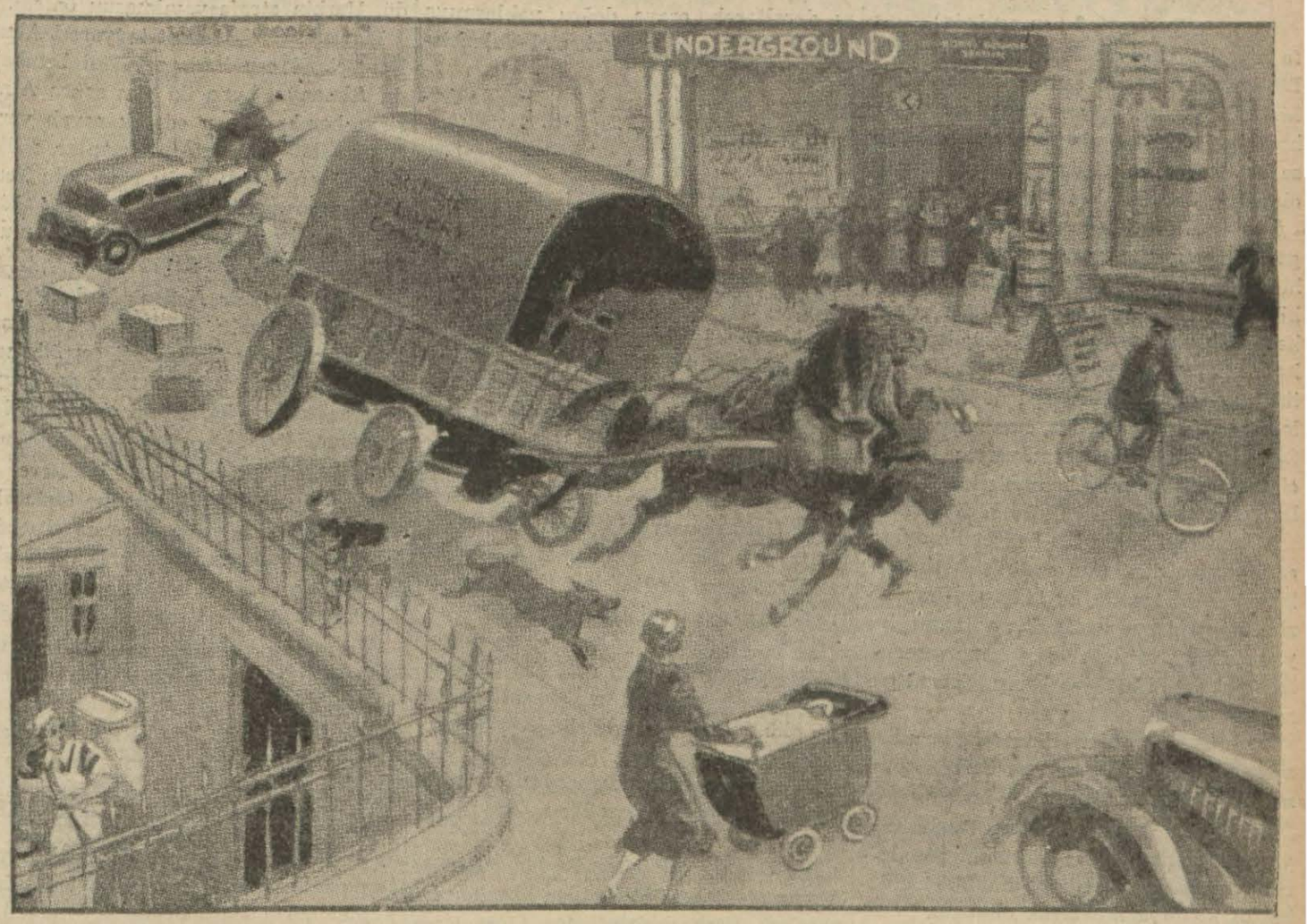

Dikkatli misiniz?.. O halde bu resme bir dakika bakınız. Sonra kapayarak aşağıdaki suallere cevab veriniz:

1 — Resimde kaç araba görülüyor?.
2 — Ne olduklarını sayabilir misiniz?
3 — Nerede duruyorlar?
4 — Atlı arabanın arabacısı nerededir?
5 — Atları durdurmağa çalışan kimseyi görüyor musunuz?
6 — Ortada zarar ve hasara benzer bir şey var mı?
7 — Varsa nerededir ve nasıl bir hasardır bu?
8 — Saat kaçtır?
9 — Ortada satıcıya benzer birisini görüyor musunuz?
10 — Bisikletteki adamın başına giydiği nedir?
11 — Resimde kaç tane hayvan vardır?
12 — Yolda bazı şeyler görülüyor mu?
13 — Bir evin alt katı, ana caddeden aşağıda mı, yukarda mı ve neyle ayrılmış, çevrilmiştir?
14 — Demir parmaklıkların yanında kimse var mı?
15 — Evin alt katında kim vardır?
16 — Resimde kaç tane çocuk arabası vardır?

DÜNün, BUGÜNün ve YARINın tarihi: 15

AVRUPANIN ALTINDAKİ ATEŞ

İspanyada ihtilâl nasıl çıktı, nasıl genişledi, Avrupaya sirayet tehlikesini nasıl doğurdu, bugünkü vaziyet nasıldır, yarın nasıl olması beklenebilir?

Yazan: Emrys Jones - Çeviren: İbrahim Hoyi

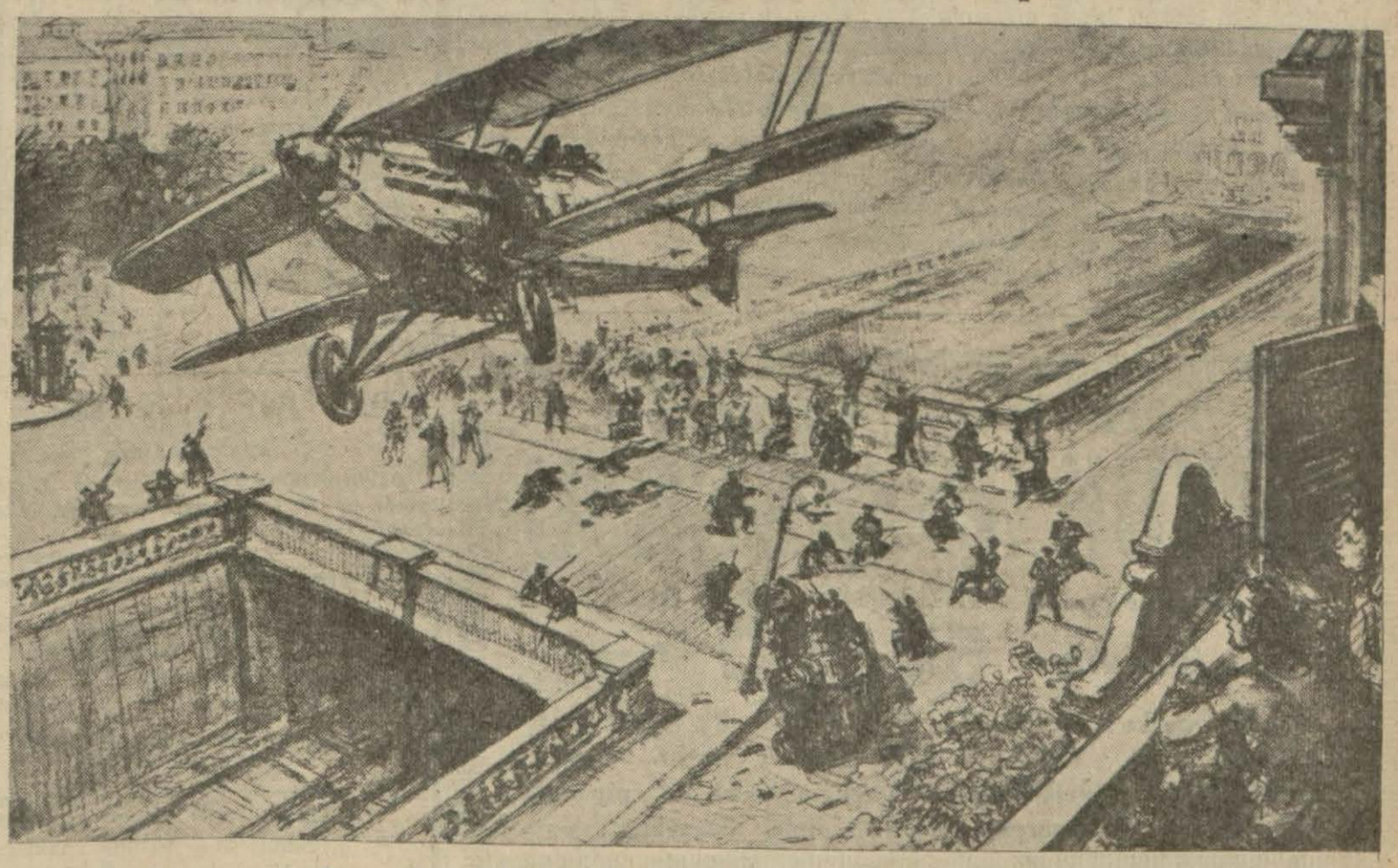

İspanyadaki dahilî harbden feci bir sahne: Tayyare hücumu

İspanya fırtınasının ilk şimşeği 12 temmuz 1936 da çaktı. En meşhur antifaşist liderlerinden genç mülâzim Kastillo öldürülmüş, ve vak'adan altı saat geçmeden de Sotelo katledilerek intikamı alınmıştı.

İkisinin ölümü, her iki taraf için de silâha sarılmak işareti oldu.

Sotelonun Kastilloyu öldürmek emrini verdiği iddia edildi. İkisi de ayni günde Madridde gömüldüler. Ortalıkta bir sükûnet vardı. Hani fırtınadan evvel, hava durulur. İşte onun gibi bir sükûnet bütün Madridi kaplamıştı. Ve 17 temmuzda fırtına koptu, şimşekler çaktı, gökler gürüldedi. Geutada, Melillada İspanya Fasile, Kanarya adalarında ihtilâller baş gösterdi.

İhtilâlin elebaşıları 8 generaldi. Bunlardan biri de Franko idi. Kurulan plânşu idi: İspanyanın mühim şehirlerinde birbiri arkasınca ihtilâl çıkarılacaktı. Fakat ihtilâllerin günü gününe yapılaması, vaktinde hazırlanmaması, gevşek hükûmete zaman kazandırdı, davranabilmek, harekete geçmek fırsatını verdi.

Haricî dünyanın, âdeta hiç ismini işitmediği Franko, İspanyada epeyce meşhurdu. Zira, 45 yaşında olmasına rağmen İspanya ordusunun generallerinden idi. Bu mevkie de 32 yaşında erişmiş bulunuyordu.

Kumandanlık şöhretini de Fastaki ecnebi lejiyonerlerini idaredeki maharetine medyundu. Ayrıca 1934 de Asturia madencilerini tenkil ederek bu şöhretini bir kat daha arttırmış, bu yüzden de (kasab) ünvanını almıştı.

Halk cephesi hükûmeti, bunu fırsat bilerek 1936 şubatında kendisini harbiye nazırlığından atarak, bir nevi sürgün yeri demek olan Kanarya adalarına göndermisti.

Lâkin hazırlanan ihtilâl plânında, Fran koya Fası idare etmek düşüyordu. Ve fırtına kopar kopmaz da, Franko bir tayyareye atlıyarak kendi mıntakasına varıverdi.

★

İlk ihtilâl, isyan haberleri Madride yetişince, hükûmet ilk önce ehemmiyet vermedi. Bunları âdeta nikbinlikle karşıladı. Fakat sonraları ayakları suya ererek ürktü. Madrid ve Barselonadaki ihtilâlciler, bir kaç gün içinde mağlûb edilmiş, sindirilmişlerdi. Esasen Madridde öyle bir muharebe olmamıştı.

Barselonada işler daha heyecan verici idi. Zira orada 19 temmuz gecesi hükûmet taraftarları kaldırım taşlarını sökerek istihkâmlar vücude getirmişlerdi.

Ertesi gün hükûmet, radyo ile bir umumî terhis ilân etti ve yüzlerce asker yerlerini değiştirdiler, hükûmet ilk de-

(Devamı 10 ncu sayfada)

Dünün, bugünün ve yarının tarihi

(Baştarafı 9 ncu sayfada)

fa olarak enerji ve faaliyet göstermişti. Bir haftadan az bir zaman içinde 50 bin kişi silâhlandırıldı, ve böylelikle dahili harb başladı. Bununla beraber, hiç kimse bu harbin bu kadar şiddetli, amansız olacağını önceden hesablamış değildi.

Harbin ilk haftasının sonunda Franko, garbî İspanyanın yarısını aşağı yukarı hükmü altına almış bulunuyordu. Fakat hükûmetin elinde bulunan kısım daha kalabalık olduğundan, hükûmeıçilerin asker toplamak şansları daha fazla idi. Her iki taraf ta gayelerini apaçık bildiriyorlardı. Hükûmetçiler, biz, cumhuriyet için faşistlik aleyhine harbediyoruz; ihtilâlciler de düşmanımız komünistlerdir. Onları yenmek için harbe girdik, diyorlardı.

Mücadeleyi engin bir haşyet ile aylarca seyreden dünyanın endişesi başka idi. Zira her iki tarafın bu iddiası, Almanların, İtalyanların ve Rusların ekmeğine yağ sürüyor, ve silâh ve cephane vererek, İspanya dahilî harbine karışmalarına güzel bir bahane oluyordu.

Bu ideoloji harbinin Pirene dağlarından aşarak, umumî bir Avrupa harbi doğurmasından korkuluyordu.

İspanyada Franko, Faslıları Fastan tayyare ile getirerek, ve hükûmet gemilerini bombardıman ederek hükûmet ablukasını kırmıya muvaffak olmuştu.

Haftalarca, her iki taraf ta mühim bir muzafferiyet kazanamadılar. Fakat ağustos ayında ihtilâlciler, İrun ve San Sabastianı zaptederek, Madrid etrafındaki çemberlerini, hatlarını kapattılar.

Dünya Toledo muharebesini derin bir alâka ile seyretti. İhtilâlciler harbin başlangıcındanberi, Alcazar da muhasara altında bulunuyorlardı. Harikulâde ve kahramanca olan müdafaa tam 75 gün sürdü. Bu müddet zarfında da ihtilâlciler, cidden hayrete şayan güçlüklerle karşılaştılar.

★

Birinciteşrinde Franko Madrid hattını daraltarak, oraya doğru yaklaşmıya başladı. Hükûmet te merkezini Valenciaya nakletti.

İspanyada gece olunca, beri yanda Avrupada da bir takım gölgeler belirdi.

İspanya sularında Alman distroyerleri, denizaltı gemileri göründü. İspanya semalarını Alman, İtalyan ve Fransız tayyareleri kapladı ve Franko cephelerinde İtalyan gönüllüleri arzı hizmet etti.

Her türlü milletten müteşekkil bir faşist aleyhdarı ordu hükûmet tarafında harbediyordu. O zaman herkes, imkân yok, harb yalnız İspanyaya münhasır kalmaz. Bütün dünyaya sirayet eder... dedi.

İkinciteşrinde Hitler ile Mussolini Francoyu İspanyanın meşru lideri olarak tanıdılar. Harb devam ediyordu. Her iki taraf ta en ufak bir merhamet duymaksızın birbirlerini doğradılar. Fecaatler silsilesi gazete sütunlarını doldurdu.

Harb sürdükçe Franko mühim zaferler kazanmıya başladı. 1937 nin ilk yarısında cenubda Malagayı, şimalde Bilbaoyu aldı. Fakat Madrid daha hâlâ dayanıyordu.

Hükûmet te, Guadalajarada İtalyanları mağlûb ederek meşhur bir zafere ulaştılar.

Haziranın sıcak güneşli bir gününde Alman oldukları iddia edilen Franko tayyareleri, Bask şehirlerinden Guernicayı bir harabezara çevirdi. Ahalisinden 7 bin kişi ile 3000 mültecinin bombardıman edildiği ve makineli tüfek ateşine tutulduğu söylendi. Dünya şaşırmıştı. Fakat Franko aldırmadı. Santandere doğru yürüyüşüne devam etti.

★

Burada büyük devletler ademi müdahale muahedesini imzaladılar. Bununla da İspanyaya asker ve cephane gönderilmemesi temin olunacaktı. Fakat Ruslar, İtalyanlar, Almanlar, hattâ Fransızlar bu anlaşmıya riayet etmediler. Fakat buna rağmen, muahedenin bir faydası görüldü. Harbin etrafa yayılmasını önledi.

Mayısta, bir hükûmet tayyaresi Alman Deutscland cep harb gemisini bombaladı. Almanya, buna iki gün sonra Almeriayı bombardıman ederek cevab verdi. Bunu takib eden ayda, Almanlar, milleti bilinmiyen bir denizaltı gemisinin kendi Leipzig kruvazörlerine torpiller yağdırdığını iddia ettiler. Neredeyse umumî bir harb koptu, ha kopacaktı.

Bir ay sonra da Akdenizde dolaşan esrarengiz denizaltı gemileri, etrafı kasıp kavurarak bitaraf gemileri torpillemeğe başladı. İki Rus gemisi batınca da, Sovyet Rusya, İtalyayı korsanlıkla itham etti ve tazminat istedi.

Tehlikeyi önlemek için İngiltere ile Fransa Nyonda bir konferans topladılar. Almanya ile İtalya konferansa gitmediler. Buna rağmen İngilizlerle Fransızlar, Akdenizde muhafız karakol gemileri topladılar. Korsanlık durdu.

İspanyanın dahilinde ise, harb zayıflamak bilmiyen bir enerji ile daha hâlâ sürüp gidiyordu. Ağır basan ve zaferden zafere koşan gene Franko idi. İspanyanın cenubu şarkîsi ile Katalonya arasında bir çevirme hareketine girişen Franko nihaî zafere kavuşmak üzere bulundu.

Ve nihayet, geçen nisanda galib orduları denize indikleri vakit, Franko, hükûmetçilerin mıntakasını ikiye böldü.

Buna rağmen Madrid daha hâlâ dayanıyor...

İbrahim Hoyi

SON

Kültür işleri:

Silivri köylerinde mektebler açılacak

Maarif müdürü Silivriden dönmüştür. Bu sene Silivri köylerinden Sinekli, Beyceğiz, Bekirli, Korfallı, Sayalarda birer köy mektebi açılacağından inşaata başlanmıştır. Yakında diğer kazalar da gezilecektir.

KANZUK
NASIR ILÂCI

En eski nasırları bile kökünden çıkarır, iztırabı keser, nasırı yumuşatarak düşürür.

İNGİLİZ - KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu — İstanbul

Müsabaka imtihanı

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından:

1. — Bankamıza müsabaka ile «10» müfettiş namzedi alınacaktır.

2. — Bu müsabakaya girebilmek için Siyasal Bilgiler veya Yüksek İktisad ve Ticaret okullarından veyahud Hukuk Fakültesinden veya bunların yabancı memleketlerindeki muadillerinden diplomalı olmak lâzımdır.

3. — Müsabaka 7, 8 ve 9 Eylûl/938 günlerinde Ankara ve İstanbul T. C. Ziraat Bankalarında yazı ile yapılacak ve kazananlar Teşrinievvel içinde sözlü bir imtihana tâbi tutulacaktır.

4. — Müfettiş namzedlerine «140» lira aylık verilir. Askerliklerini yapmak üzere ayrılan müfettiş ve müfettiş namzedleri askerlikten avdetlerine kadar maaşsız mezun sayılırlar.

Müfettiş namzedleri iki senelik bir stajdan sonra müfettişlik imtihanına tâbi tutulacaklar ve kazanırlarsa «175» lira aylıkla müfettişliğe terfi ettirileceklerdir. «Yeni kanunumuz mucibince bankamız memurları da tekaüdlük hakkını haizdirler.»

5. — İmtihan programı ile sair şartları gösteren matbualar Ankara, İstanbul ve İzmir T. C. Ziraat Bankalarından elde edilebilir.

6. — İstekliler, aranılan vesikaların asıllarını veya noterden tasdikli suretlerini bir mektubla Ankarada Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Teftiş Heyeti Reisliğine vermek veya göndermek suretiyle müracaat etmelidirler. Bu müracaat mektubiyle vesikaların en geç 24/8/938 tarihinde Teftiş Heyeti Reisliğine gelmiş olması meşruttur. «2397» «4402»

Balıkesir Vilâyeti Nafıa Müdürlüğünden:

1 — Balıkesir hükûmet konağı maliye kısmının ikmali inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli 27500 liradır.

3 — Bu işe aid evrak:

A — Projeler,

B — Fiat bordrosu ve mesaha cetveli, keşif hülâsa cetveli.

C — Fennî ve hususî şartname,

D — Nafia yapı işleri fennî, umumî şartnamesi,

E — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

olup istiyenler bu evrakı her gün Balıkesir Nafia Müdürlüğünde görebilirler.

4 — Eksiltme 19/Ağustos/938 Cuma günü saat on beşte Balıkesir hükûmet konağında Nafia Müdürlüğü odasında kurulu Komisyon huzurunda yapılacaktır

5 — İsteklilerin bu işe aid 2066.69 liralık muvakkat teminatı Balıkesir Malsandığına yatırdıklarına dair makbuz veya şayanı kabul banka mektubu ile 1938 yılı için muteber ve işe girmeğe salâhiyet veren Nafia Vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikasını ve Ticaret odası vesikalarını kapalı teklif mektublarını ihtiva eden zarfa koymaları ve zarfları 2490 No. lu kanun hükümlerine tevfikan tanzim ve imza etmiş bulunmaları lâzımdır.

6 — Postada vâki gecikmeler kabul edilmez. «4966»

Devlet Basımevi Direktörlüğünden:

Tipo makinesile basılacak 57 × 82 1/16 kıt'asında iki okul kitabının biri 70.000 diğeri 50.000 sayı üzerinden basım ve cild işi her kitap ayrı bir iş olarak pazarlıkla açık eksiltmeye konulmuştur. Kitabın kâğıd ve cild malzemesi basımevimizce temin olunacaktır. Eksiltme ve ihale 8.8.1938 Pazartesi günü saat 10 da Devlet Basımevi Direktörlüğünde birbirini müteakip yapılacaktır. Muhammen bedelleri birinin 1561.50 lira ve diğerinin 1117.50 lira ve muvakkat teminat mikdarları da bu bedellerin % 7.5 nisbetinde olup usulü dairesinde isteklilerin eksiltme zamanından bir saat evvel bu teminatları Devlet Basımevi veznesine yatırmış olmaları lâzımdır. Eksiltmeye iştirak edeceklerin 2259 sayılı kanunun 2 inci maddesi gereğince lâzım gelen teknik ehliyetlerini haiz bulunduklarına dair mahallî Ticaret Odasından alınmış bir mektub getirmeleri ve eksiltmeye konulan kitab nevinden bir okul kitabını muvaffakiyetle basmış olduklarını isbat eden belge ve işleri de göstermeleri lâzımdır.

Genel şartname Devlet Basımevi Direktörlüğünde parasız olarak verilir. (5123)

Ölçü üzerine
Fenni Kasık bağları
Mide, barsak, böbrek düşkünlüğüne
Fenni Korsalar
İstiyenlere ölçü tarifesi gönderilir.
Eminönü
İzmir sokağı
Tel. 20219
ZAHARYA
Oreopulos
Taklitçilerden sakınınız.

Dr. HAFIZ CEMAL
(Lokman Hekim)
Dahiliye mütehassısı: Pazardan maada hergün (2 - 6) Divanyolu numara 104, ev telefonu 22398 - 21044

Türk Hava Kurumu
BÜYÜK PİYANGOSU
4 üncü keşide 11/Ağustos/1938 dedir.
***Büyük ikramiye:* 50.000 *Liradır*..**
Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır...
Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak etmek suretile siz de taliinizi deneyiniz...

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlânlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevab için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Yüksek Deniz Ticareti Mektebi Müdürlüğünden:

1 — Mektep lise ve yüksek olmak üzere altı yıllıktır. Yatılı ve parasızdır. Gayesi tüccar gemilerine kaptan ve makinist yetiştirmektir.

Mektebe girdikten sonra yiyim, giyim vesaire mektep tarafından temin edilir.

2 — Mektebin yalnız lise birinci sınıfına talebe alınır. Bunların orta mektebi bitirmiş ve yaşları on beşten küçük ve on dokuzdan büyük olmamaları şarttır.

3 — Yazılma işi için Pazartesi, Çarşamba, Cuma günleri mektebe müracaat edilmelidir.

4 — İsteklilerin mekteb müdüriyetine karşı yazacakları istidanamelerine:

a) Hüviyet cüzdanlarını.

b) Aşı kâğıdlarını.

c) Mekteb diploma asıl veya tasdikli suretlerini veyahut tasdiknamelerini.

d) Polisçe musaddak iyi hal kâğıdlarını.

e) Velilerinin izahlı adres ve tatbik imzalarını.

f) 6 × 9 eb'adında altı aded kartonsuz fotograflarını.

raptetmeleri lâzımdır.

5 — Yazılma işi 22 Ağustos 1938 Pazartesi gününe kadardır. İstekliler muayenei sıhhiye için o gün saat sekizde bizzat mektepte bulunmalıdırlar.

6 — Fazla tafsilât almak istiyenlere ayrıca matbu bilgiden gönderilir. Muhaberatta posta pulu irsali lâzımdır. (3987)

Sivas C. H. P. Başkanlığından:

1 — Sivasta Cumhuriyet meydanında yapılacak Halkevi binası projesinin tanzimi işi münakasaya konulmuştur.

2 — Bu bina için 150 ilâ 200 bin lira sarfedileceği tasavvur ve tahmin edilmiştir.

3 — Müsabakaya iştirak etmek istiyen zevat Güzel San'atlar Akademisinin ehliyet vesikasını ve tavsiyesini hâmil olmaları şarttır.

4 — Proje 15/Teşrinievvel/938 tarihinde Sivasta C. H. P. Başkanlığına teslim edilmiş bulunması şarttır.

5 — Bina mahallini görmek ve iklim şartlarını anlamak için Sivasa gelmesi mecburî olan talib mimar ve mütehassısın azimet ve avdet ücretleri Sivasta tesviye edilecektir.

6 — Proje için lâzım gelen şartname ve arsa plânı C. H. Partisinden meccanen verilecektir.

7 — Nafia Vekâletince birinciliği kabul ve tasdik edilecek proje sahibine 3500 ve ikinciye 800 lira verilecektir.

8 — Talip olanların Sivas Cümhuriyet Halk Partisi Başkanlığına müracaatları lâzımdır. «5036»

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Muhammen kıymeti L. K.	Pey akçesi L. K.	Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi
141 48	10 63	Üsküdarda	Kepçedede	Toptaşı caddesi	133-1	Arsa

Yukarıda cinsi ve mevkii gösterilen yer satılmak üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 22/8/938 Pazartesi günü saat 11 dedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne gelmeleri. (5178)

Muhammen bedel Lira K.	Pey akçesi Lira K.	Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi
1544 46	115 84	Kadıköy	Caferağa	Ruşen	3	Kârgir evin tamamı

Yukarıda cins ve mevkii gösterilen gayri menkulün satışı 1/8/938 Pazartesi gününden itibaren bir ay müddetle ve pazarlıkla icra edilecektir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne gelmeleri. (5179)

Adliye sarayı hakkında kat'î karar veriliyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tamamen aydınladığı halde, iddialarına ayni şiddetle devam etmektedir.

Bir makalesinde binanın Sinana, bina gezildiği sırada Sinandan evvelki devirlere, dün intişar eden «Adliye Vekilimize açık mektub» başlıklı yazısında da Beyazıd devrine aid olduğunu söyliyen mimar Sedad Çetintaş alâkadarların fikirlerine göre tezinin çürüklüğü karşısında bocalamağa başlamış addolunuyor.

Şehrin şerefile mütenasib bir adliye sarayı kurmak için bütün gayretile çalışan Müddeiumumî Hikmet Onatı dün makamında ziyaret ettim. Sedad Çetintaşın iddialarına karşı ne düşündüğünü sordum:

— Evet, dedi, bugünkü yazıyı okudum. Her kanaat bence muhteremdir. Benim prensipimce her ictihada hürmetkâr olmalıdır. Yalnız yapılacak bir şey varsa o da iş ne ise delillerini, vesikalarını ibraz ederek ve heyeti ikna ederek isbat edilmelidir. Yoksa yalnız tarihî olduğunu iddia hiçbir zaman isbat değildir.

Biliyorsunuz, yapacağımız adliye sarayı için bize bir yer lâzım. Halen bu yer gösterilmiştir. Bildiğiniz şekilde bu yer hakkında bir ihtilâf tahaddüs etti.

Bu ihtilâfın hallinde binamızın orada mı yoksa başka bir mahalde mi yapılacağı taayyün edecektir.

Hem mes'ul, hem de bu sahada söz söyliyecek salâhiyette zevattan müteşekkil bir heyet uzun uzadıya tedkikatta bulunmuştur. Söz ilmin ve salâhiyetindir. Bizim gizli kapaklı işimiz yok. Eser orada, mütehassıslar orada, mimarlar orada. Hâlâ tereddüdü olanlar varsa kapı açık. Binayı görebilir ve tedkikatta bulunabilirler.

Bizim aradığımız bina için yerdir.

— Sizin kanaatiniz nedir. Bu binayı tereddüdsüz yıkmalı mıdır?

Yaptığı esaslı tedkiklerle binanın on paralık bir kıymet taşımadığına tam bir kanaat getirdiğini bilmeme rağmen bu suali bililtizam sormuştum.

Zeki muhatabım maksadımı anladı.

— Onu ben bilmem, dedi. Toplanmış olan ve kıymetleri herkesçe müsellem olan heyetin vereceği karara bağlıdır.

Ayrılırken değerli Müddeiumumîmize son bir sual sordum:

— Eğer bu binanın tarihî olduğu kat'iyet kesbederse, bu dört duvarı ayakta tutabilmek için yapılacak üstünkörü bir tamir kaç liraya malolabilir? Bunu tedkik buyurdunuz mu?..

Hikmet Onat tereddüdsüz cevab verdi:

— Evet. Sathî bir tamir için tam 100.000 lira lâzımdır.

Gözlerim adliye sarayını yapılmış olarak yerinde görmüş gibi açıldı:

— O halde bayım dedim. Himmet edip şu binayı bir an evvel yere indiriniz, zira İstanbulun bir moloz yığınını daha sinesinde bir frengi çıbanı gibi taşımağa tahammülü yoktur. Alacağınız dua, karşılaşacağınız tarizlerin yanında adliye sarayı kadar kocaman kalacaktır.

Nu. - Sa. - Co.

Çocuğunuzu hangi mektebe vereceksiniz?

Bütün mekteblerin kayıd ve kabul şartlarını veriyoruz

Hayvan sağlık sıhhiye memurları mektebi

Haydarpaşada bulunan mekteb baytarların maiyetinde baytarlık işlerinde çalıştırılacak memurları yetiştirmek üzere açılmıştır. Leyli bir müessesedir. Buraya orta mektebi bitirmiş olanlar kabul olunur. Tahsil müddeti bir buçuk senedir. Girmek için Türk tebaası olmak, yaşı 18-25 arasında bulunmak, iyi ahlâk sahibi, vücudca elverişli olmak, askerlikle ilişiği olmamak, mektebi bitirdikten sonra Vekâletin göstereceği her hangi bir yerde çalışacağına dair taahhüd senedi vermek ve bir istida ile Ziraat Vekâletine müracaat etmek lâzımdır.

★

Orta orman mektebi

Bursadaki orta orman mektebine orta mekteb mezunları kabul edilir. Mekteb leyli ve parasızdır. Müsabakaya dahil olmak için Türkiye cumhuriyeti vatandaşı olmak, yirmi yaşından büyük olmamak, dilinde, göz ve kulaklarında bir ârıza, vücudünde noksanlık olmadığına, bünyesinin yüksek ve ârızalı yerlerde gezmeğe ve hayvana binmeğe elverişli olduğuna ve hiç bir hastalığı bulunmadığına dair tam teşekküllü bir hastaneden rapor almış bulunmak, çiçek aşısını yaptırmış olmak, iyi ahlâklı olmak ve hiç bir vechile mahkûm olmuş bulunmamak, dört buçuk altı eb'adında üç âded fotograf ibraz etmek lâzımdır. Bu mektebin kayıd ve kabul zamanı ağustos ayıdır.

Sovyetlerin tekliflerini Tokyo kabul ediyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Tokyoda tefsirler

Tokyo 5 (A.A.) — Litvinofun Şigemitsunun tekliflerine vermiş olduğu cevab, siyasî Japon mehafilinde müzakerat kapısının kapanmamakta olduğu suretinde tefsir edilmektedir. Bu mehafil, görüşmelerin tekrar başlıyacağı mütaleasında bulunmakta ve iki tarafın noktai nazarları arasında mübayenetler mevcud olmasına rağmen bu babda hissetmekte oldukları memnuniyeti gizlememektedirler.

Hududda faaliyet

Juse 5 (A.A.) — «Kore» Çankufeng den avdet eden Röyter ajansı muhabiri, Sovyet kıtaatının mütemadiyen faaliyette bulunmakta olduklarını bildirmektedir. Bu kıtaatın bombardımanları bu sabah da devam etmiştir. Fakat Japonların toplarını ancak tayyare hücumlarına karşı kullanmakta oldukları zannedilmektedir.

Fransızlara göre

Paris 5 (A.A.) — Sovyet - Japon hâdiselerinin son inkişafları hakkında tefsirlerde bulunan Ordre gazetesi şöyle yazmaktadır:

Japonya halihazırda şüphesiz uzun bir zaman için Çin işile meşgul olacağından Sovyetler Birliğinin Avrupadaki faaliyetine herhangi bir şekilde mani olamaz, Japonyanın Moskovada yaptığı teşebbüsün mânasını anlamak ve bundan memnun olmak için vaziyete bu zaviyeden bakmak icab eder.

Çankufeng sırtlarında belki Çekoslovakyanın mukadderatı taayyün etmiştir. Çünkü bu dünyada her şey birbirine bağlıdır.„

Ankarada ucuzluk mücadelesine hız verildi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

mal getirmek suretile fiatın yüksekliğini muhafaza etmek politikasını güttüklerinden belediye bu esaslı mesele ile de meşgul olmağa başlamıştır.

Ekmekleri hamur olan fırınlarla da mücadeleye geçilmiş ve tembihatı dinlemiyen üç fırın kapatılmıştır.

Eğlence yerlerinden barlar, tarifelerin ucuzlaması üzerine kahve, çay ve bira satmamaya başlamışlardır. Belediye bu nokta üzerinde şimdilik durmamakta ve ticarethane sahiblerinin az zamanda mezkûr maddeleri satmıya kendiliklerinden mecbur olacaklarına kani bulunmaktadır.

Bundan başka belediye kadın ve erkek berberlerinin traş tarifelerinde yaptığı tenzilâtı kendilerine bildirmiş ve dükkân duvarlarına levhalar halinde halka ilân etmiş bulunmaktadır. Tarife bu ayın yedisinden itibaren tatbik olunacaktır.

Beynelmilel tarih kongresi

Ankara 5 (Hususî) — Kars saylavı ve İstanbul Üniversitesi profesörlerinden Fuad Köprülü Zürihteki beynelmilel tarih ve Brükseldeki müsteşrikler kongresine hükûmetimiz namına iştirak etmek üzere, eylûl ayı içinde Avrupaya gidecektir.

Orhanelinde yol faaliyeti

Orhaneli kazasının Keles nahiyesi muntazam bir yolla Bursaya bağlanmıştır. Orhaneli yolcu otobüsleri bu yolda ilk seferlerini yapmışlardır.

İtalyada ırkcılık

Roma 5 (A.A.) — Irkcılık meselesi, bugün bütün Roma gazetelerinin ilk sayfasında baştan başa yer işgal etmektedir. Gazeteler, İnformation diplomatika'nın notunu tebarüz ettirerek neşreylemekte ve başmakalelerini de bu notu tefsire hasreylemektedir.

Güvem nahiye müdürlüğü

Bir müddettenberi vekâletle, idare edilmekte olan Kızılcahamama bağlı Güvem nahiyesi müdürlüğüne Güdül nahiyesi müdürü Kâmi Erten tayin edilmiştir.

Almanlar Çekoslovakya hududunda istihkâmlar inşa ediyorlar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Avusturyada bulunan 42 köy tamamile tahliye ettirilecek, istihkâmların vücude getirilmesi için yerler temin olunacaktır.

İstihkâmların kurulacağı nahiye ve köyler, Çek hududundan takriben elli kilometre mesafededir.

Buralarda muhtemel bir Çek tarruzuna karşı Viyanayı müdafaa için icab eden tertibat alınacaktır.

Almanya cevabı kâfi görmedi

Berlin 5 (Hususî) — İki Çek tayyarenin Alman hududu üzerinde uçuşundan mütevellid hâdise münasebetile Prag hükûmetinin beyan ettiği teessür, kâfi görülmemiştir.

Almanya hükûmeti, bu kabil hâdiselerin tekerrürüne mâni olmak üzere, Fransız - İspanya hududunda olduğu gibi Çekoslovak hududunda da bir hava balon - barajı vücude getirmeği derpiş etmektedir.

Temaslar

Prag 5 (A.A.) — Lord Ransiman'ın umumî kâtibi, şu tebliği neşretmiştir: Lord Ransiman ile refikası, bugün öğle yemeğini B. Beneş ve refikasile birlikte yemişlerdir. Lord Ransiman'ın mesai arkadaşlarile Südet Almanlarının mümessilleri arasında dün akşam yapılmış olan müzakerelere cumartesi günü devam edilecektir.

Südetlerin muhtırası

Prag 5 (A.A.) — Südet mebuslar, Lord Ransimana bir muhtıra tevdi ettikten sonra geceleyin Alisyon oteline dönmüşlerdir. Südet mebuslar, şu halde Lord Ransiman'ın refakatindeki zevat ile beş saatten fazla görüşmüşlerdir. Südet mebusları tanzim etmiş oldukları muhtıranın ingilizce tercümesinden başka Lordun refakatindeki zevata ingilizce muhtelif vesikalar tevdi etmişlerdir. Bu vesikalar arasında hükûmetin kendilerine tevdi etmiş olduğu nasyonaliter projelerin metnini ihtiva eden risalelerin bir tercümesi ve bu projelerin hukuki bir tenkidi vardır.

Bir hâdise

Prag 5 (A.A.) — Bu sabah Mazarik istasyonunda Südet mebuslardan Ayholç ile bir Çek arasında bir hâdise vukua gelmiştir Bu iki şahıs, tokat tokata gelmişlerdir. Zabıtaya müracaat mecburiyeti hâsıl olmuştur.

Erzurumda modern bir postane yapılıyor

Ankara 5 (Hususî) — Posta idaresi Erzurumda modern bir postane binası yaptırmağa karar vermiştir.

Dün ilk seferini yapan Sus vapuru Bandırmada tezahüratla karşılandı

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

düdük çalmak suretile yeni vapuru uğurlamışlardır.

Vapurda Denizbank tarafından yolculara Susun ilk seferi hatırası olarak rozetler dağıtılmıştır. Vapur 4 saat 15 dakika süren bir yolculuktan sonra saat tam 12,30 da Bandırmaya muvasalat etmiştir. Sus Bandırma açıklarında bayraklarla donanmış motör ve kayıklar karşılanmıştır.

Sus demirledikten sonra vapuru karşılamak üzere Balıkesirden valı Etem Aykutun riyasetinde gelen vilâyet, Parti, Belediye erkânile, sübaylar ve civar kaza kaymakamlarile Bandırma hükûmet erkânı vapura girmişler ve vapurda Denizbank namına umum müdür muavinleri Tahir Kevkeb ve Harun İlmen tarafından istikbal edilmişlerdir.

Balıkesir valisi Etem Aykut Susun Bandırma hattında seferlere başlaması münasebetile kendisile görüşen bir muharririmize şunları söylemiştir:

— Sus vapurunun Bandırma hattında seferlere başlaması hiç şübhesiz bu muhite pek çok faydalar temin edecektir

Bandırma, Manisanın ve şimdi Kütahya - Balıkesir arasındaki orman işletme ve maden ihracının bir merkezi olmuştur. Yeni vapurun bilhassa zamanı kısaltması, bölge halkını çok sevindirmiştir. Buna ilâve olarak Türk deniz ticaret filosuna yepyeni bir vasıtanın zammı da ayrıca sevinilecek bir hâdisedir. Bandırma kasabasına bakarsanız yapılan tezahür bir bayram sevincini andırdığına göre daha uzun söylemeğe ihtiyaç yoktur sanırım.»

Vapur 16,30 da Bandırmaya muvasalat eden İzmir ekspres yolcularını da aldıktan sonra 17,30 da İstanbula hareket etmiş ve 22,15 de İstanbula gelmiştir. Susun Bandırmadan ayrılışı da geliştе olduğu gibi tezahürata vesile olmuştur. Bu vapurla kolordu kumandanı General Sabit Noyan, General Cemil Tahir ve General Yaşar da İstanbula gelmişlerdir.

Kandıra hayvanlarında şap hastalığı

Kandıradan yazılıyor: Kandırada hayvanlara şap hastalığı ârız olmuş ve bu yüzden çiftci müşkül vaziyette kalmıştır. Hastalığın göçmenlere verilen hayvanlardan sirayet ettiği baytarlıkca yapılan muayenede anlaşılmıştır. Kasaba kordon altına alınmış, hayvan sevk ve idhali menedilmiştir.

Son Posta'nın hikâyesi

ZAFER MARŞI

Yazan: Salâhaddin Enis

O, görünüşte sizin gibi, benim gibi ve herkes gibi etten ve kemikten halkedilmiş bir insan olmakla beraber çehresindeki hatların hususiyeti, geniş ve açık alnı, onun yaradılışındaki müstesnalığı göze çarptırıyordu.

Kalemi kuvvetli olduğu kadar kendisi de yüksek bir bestekârdı. Türk musikisi son asrında en büyük feyiz ve ilhamını ondan almıştı. Şarkıları dillerde destan halinde dolaşıyordu; o kadar ki her ağız, bir pamuk parçası; ve onun her nağmesi, bu pamuk parçası üstüne düşerek onu sanki birden ateşleyip parlatan bir kıvılcımdı.

Ondaki musiki istidadı, daha ilk mektebde filizlerini vermeğe başlamıştı. Bu istidad, bir baba mirası idi.

Babası Hayrullah Efendi de, devrinin sayılı musiki üstadlarındandı.

Hayrullah Efendi, Babıâlide Âmedi kalemi hülefasındandı. O da, musiki ve şiir istidadı kadar hüsnü hattile meşhurdu. Fes ve kıyafetlerin bir sürü takallübat geçirmesine rağmen Hayrullah Efendi ne aziziye fesini ve şal yeleğini, ne de lui çuhasından dikilmiş siyah renkli stanbolini ile glâse kundura ve lustrin kaloşunu terketmemişti. Akşamları efendinin bir kaç kadeh çekiştirmek mutadı idi. İçkiden fazla içki sofrasına meraklı olduğu için rakı sürahisinden kadehine, meze tabaklarından tuzluk ve biberliğine kadar her şeyi bizzat kendisi almıştı. Bu itibarla nadide kesme billûr kadehi içindeki içki, onun sofrasındaki gümüş tepsi üstünde şeklini değiştirir, acı bir meşrub olmaktan çıkarak lâmba ziyasının akislerile mâyi haline gelmiş bir yudum pırlanta hissini verirdi.

Hayrullah Efendi, üstünü soyunup beyaz patiska entarisini giydikten, başına beyaz takkesini geçirip, ayaklarına mercan terliklerini taktıktan sonra odasının köşe penceresindeki makada otururdu, bir iki kadehten sonra eğer neş'eli ise hafif bir sesle şarkılarını bestelerdi.

İşte Necmi bey, bu dekor içinde hayata gözlerini açmış, bu dekor içinde gençliğini idrak etmişti. Babasına karşı taabbüd derecesinde bir hürmeti vardı. Beyaz bir sakalın ve gür bıyıkların çerçevelediği babasının ağzı, onun nazarında lâhûti bir sada ve nağme membaı idi. Bazan Hayrullah Efendi:

— Haydi, Necmi!.. derdi. Yeni bestelediğim şu şarkıyı seninle beraber geçelim.

Ve tempo tutup ellerini dizlerine vurarak:

«Hicran ile, hüsran ile, alâm ile ömrüm
Bir kapkara rüya, kara sevda gibi geçti!..»

★

Umumî harb başladığı zaman ahzı asker şubesi sıhhiye heyeti Necminin ciğerlerini zayıf bulduğu için kendisini askere almadı. Halbuki san'atına olduğu kadar vatanına da harikulade bir rabıta ile bağlı idi. Harbin imtidadınca Türk arazisinde her işgal ve istilâya uğrıyan parça onun san'atkâr ruhunda yeni bir ıztıraba makes oldu. Büyük şair Mehmed Akifin «Çanakkale» için» yazmış olduğu büyük şaheseri okuduğu akşam, bütün gece hıçkıra hıçkıra ağladı. Teessürü o kadar fazla idi ki, bütün uğraşmalarına rağmen onu bestelemek istediği halde muvaffak olamadı. Çünkü mevzuun azameti, şiirin dâhiyane ifadesi önünde san'atının ibda kudretine rağmen kendisinde bir acz hali duyuyordu.

— Kabil değil, kabil değil... Bu, bestelenemez.. Buna imkân yok... diyordu.

Hali ve vakti yerinde olmasına, babası Hayrullah Efendiden iyi ve bol bır miras tevarüs etmesine rağmen harbin imtidadınca ailece çok sıkıntı çektiler. O zaman oğlu Nezir, henüz 11 yaşında idi.

Memleket, en heyecanlı günlerini yaşıyordu. Neredeyse mütareke olmak üzere idi. O, evinde haricî âlemle olan rabıtalarını kesmiş ve kendi san'at ve musiki âlemine boğulmuş bulunmakla beraber vaziyetten haber alıyordu.

Bir gün oğlu Nezir, ona fena bir haber verdi:

İstanbula ecnebi askerler girmişti.

Bu haber önünde Necmi Bey bir lâhza durakladı. Ve sonra gözleri dolu dolu oldu. Nezirin kumral saçlı başını göğsüne dayıyarak:

— Oğlum!.. Bu, çok acı şey... dedi. İstilâ.. düşman istilâsı... Bu, benim hayatımda en korktuğum şeydi. İstilânın ne acı bir şey olduğunu çocukluğumdanberi kaç kereler duydum ve kaç kereler muhacir kafilelerinin bu sokaklardan hazin ve perişan geçişlerini gözlerimle gördüm. Fakat istilâ... Düşman istilâsı... Bugüne kadar bunu bizzat görmemiştim. Meğer kaderimde bunu da görmek varmış oğlum!..

Oğlunun bu haberi verdiği günden sonra haftalar geçtiği halde Necmi Bey, sokağa çıkmaktan çekindi. Hattâ günlerce odasının caddeye bakan penceresinin perdelerini kapıyarak bir itikâf hayatı geçirdi. Kendisini avutmak için şımdi yegâne meşgalesi, günün bütün gazetelerini okumak ve sonra evinin arkasındaki bahçesile meşgul olmak ve daha sonra odasına çekilerek güfte ve besteden ibaret olan kendi dahilî âlemile başbaşa kalmaktı.

Aşçı ve hizmetçi kadın evin alış verişini idare ettiği için Necmi Bey, mecbur olmadıkça hemen hemen hiç sokağa çıkmadı.

Fakat bir gün Karaköydeki bir mağazanın kira mukavelesini imza etmek mecburiyeti, onu mutadı hilâfında sokağa çıkmağa icbar etmişti.

Hayli zamandanberi, hele kalabalık caddelerden geçmeği unuttuğu için, o gün Karaköy caddesinden geçmek, onda yeni yürüyen bir çocuğun şaşkınlığını hâsıl etmişti.

Müstevlî asker... Çok korktuğu bu korkunç hayalet, bilhassa bütün kesafetile burada idi. İşini bitirdikten sonra, bu manzarayı görmemek; halkın, tramvayların, otomobil ve arabaların gürültüsünden kaçarak bir an evvel evinin sakin muhitine dönmek üzere tramvaya koştu. Tramvay kalktığı için halkın tehacümü arasında güç halle tramvayın basamağına atlamasile etrafının zindan kesilmesi bir olmuştu. Bundan sonrasını bilmiyordu.

Yalnız uzun bir zamandan sonra kendisine geldiği vakit, başında şedid bir acı olduğu halde, arkaüstü yatmakta olduğunu anladı. Acı, çok şiddetli ve etrafı kapkaranlıktı. Bir lâhza elini başına götürmek istedi; fakat bir el, buna mâni oldu. Hafif bir sesle:

— Siz kimsiniz?.. Benden ne istiyorsunuz?.. diye sordu.

Sonra sualinin cevabını beklemeksizin yorgun ve bitap tekrar derin uykusuna daldı.

(Devamı 15 inci sayfada)

— 8 —

YAZAN: Ercümend Ekrem Talu

Sen hele şurada bekleye dur da, varıp babalığa fıs geçeyim. Elinin altındaki bu.. mal.. eyi demek ?

— Kiyağın kiyağıdır!

— Hay koca kodoş seni! Bizim moruğun dişi pek kesmez ama, belki ağzına değişik aş değerse iştahı açılır da geveler..

Söylene söylene, merdiveni çıktı. Minderin üzerinde sabah kahvesini içen Gurabî Efendi yalnızdı. Torik, yanına kadar sokuldu:

— Bey baba! Aşağıda bir dasnihink var, seni görmek istiyor.

— Kim var, dedin?

— Öyle ya, sen bizim dilden çakmazsın. Açık söyleyim de anla bârim. Bir tellâl gelmiş.. muhabbet tellâlı., elinin altında kiyak bir mal varmış..

— Hesnâ.. râna mı?

— Ben adını nereden bileyim be babacığım? Malı getirecek ben değilim ki!

— Peki ama.. validen burada..

— Senin nene lâzım? Gönlün varsa, bu işe aklın yatiyorsa, şimdicenek herifle burada sözleşir, sonram icabına bakarsın.

— Âdem bekliyor mu?

— Fermada..

— Orası da neresi?

—Öf, aman, bey baba! Senin de amma kıt anlayışın var!. Sakalını değirmende mi ağarttın?

— Neyleyim nurudidem? Biz sizin gibi moderen tahsil görmedik ki. Arabî ve farisî ile, ömrümüz hebaen mansûra oldu gitti.

— Sen şimdi kebapçı Mansuru bir tarafa bırak. Dasnihingi buraya getireyim mi?

— O da kim?

— İşte, aşağıdaki kodoş.

— Bilmem ki. Hanım annen pirelenir.. dinler.. farkında olur

— Bir bahane uydur, evden sepetle. Dur, önce ben herifi almağa gideyim. Sen o vakte kadar bir dübara icad et.

Torik Necmi merdivenleri indi; taşlığı boyladı. Takvor tulumbanın başında dikilmiş, el'an bekliyordu. Yukarı çıkmak iznini Toriğin dudaklarından istibşar etmek intizarında oladursun, Gurabî efendi karısına seslendi:

— Yahu!

İfakat hanım kapının eşiğinde göründü.

— Buyur!

— Seni İnadiyeye kadar göndereceğim. Zahmet olacak ama..

— İnadiyede ne işim var, benim?

— Câbir beylere kadar gideceksin.

— A, ah.. gitmem.

— Sebeb?

— Karısile dargınım.

— Lâhavle velâ kuvvete illâbillâh!. Ne oldu gene? Ne vakittenberidir dargınsınız?

— Tâ geçen aralık aylarındanberi. Sandıkcının Huriye hanıma benim hakkımda bir demediğini bırakmamış. Ben de o gün bugündür, selâmı sabahı kestim.

— Gördünmü bir kere? Halbuki benim Câbir beye söyletecek şeylerim vardı.

— Ne yapayım? Kendin git. Panganotların üstünde ne kadar kuluçkaya yatsan üretemezsin, korkma.

— Saçmalıyorsun. Benim romatizmadan, kımıldanacak halim mi var?

— Necmi daha burada.. onu gönder.

Bu tedbirin cılk çıktığını anlıyan Gurabî efendi, ısrardan vazgeçti.

— Bari, başını ört de, çık, bana bir tütün al! dedi.

Ve arkasından, ilâve etti:

— Yalnız karşıki çolak tütüncüden alma, onun paketleri küflü çıkıyor, köşe başına, aceme kadar in. E mi?

İfakat hanım, «Peki!» dedi; çivide asılı yeldirmesini giyerken, Torik de:

— Destur!

Diyerek, Takvor önde, kendisi arkada, paldır küldür yukarı çıktılar. Önünden geçerlerken, İfakat hanım, ermeniyi dikkatle baştan aşağı süzdü ve o zaman kendisinin kasden uzaklaştırılmak istendiğini anlar gibi oldu. Fakat gene de, hiç sesini çıkarmayıp, çıktı, gitti..

Gurabî efendi, oturduğu yerden asla k ı m ı l d a m a k sızın, eski usulde, sinek kovar gibi entipüften bir temenna ile Takvoru selâmladı:

— Gel bakalım, çelebi!

Kurnaz simsar, seri bir nazarla hem karşısındaki adamı, hem de onun içinde bulunduğu dekoru şöylecene bir keşfettikten sonra, mizaca göre şerbet vererek, ayni eski usul temenna ile mukabelede bulundu.

Torik Necmi kapının yanındaki konsolun hizasında, ayakta durmuş, cereyan edecek muhavereye kulak kesilmişti.

Tarafeynden hiçbiri fethi kelâma cesaret edemediğinden, Ermeniyi dürterek teşvik eden o oldu.

— Haydi bakalım sinyor meyancı!. Ne imiş o, elinin altındaki? Bey babaya anlat, bakalım; dedi.

Takvor, Gurabî efendinin el ile işaret ettiği güdük kahve iskemlesine oturdu; bir iki defa hafif, hafif öksürdü..

— Efendimiz! İşitmişim ki, zatınıza piyango vurmuştur deyi. Ve her ne kıdar sizin ile tanış olmamış isek te, citten memnun olmuşum. Zerem, para denilen toparlak maden, gittiği yerde kendisine layık bir kimse bulmalıdır. Göroorum ki, zatınız da para kıymeti bilen rezonabl bir ademsiniz.

Torik, ileriye doğru iki adım attı; herifi omuzundan bir daha dürttü.

— Lâfa yekûn tut, Astikzadem! Kocakarı nerede ise çıkagelir.. sen, bizim bey babaya şu kelepiri bir tarif et.

Takvor arkasına döndü, baktı.

— He, edeceğim.. dedi. Kelama başlamazdan, prefas edoordum.. Efendim, şimdik o kıdar parayi ne edecek, nasıl işlettirecektir? Acap sorabilirim?

Gurabî efendiden önce Torik atıldı:

— Senin, pek, üstüne lâzım mı?

— Pardon! Sormalıyım? Belkim de kendilerinin ariyeten bir projeleri vardır.

Bu defa, Gurabî efendi müdahale etti:

— Itnabı kelâma mahal bırakmadan, sadede gelseniz..

— Efendi zadem, arzedoorum: Eğer kim başkaca bir niyet yoğusa, paranız için kıyak bir plasman bulmuşumdur.

Gurabî efendi hayretle gözlerini açıp, sordu:

— Pansıman mı? Bana mı? Romatizmalarım için mi?

Takvor güldü..

— Bellidir ki çok spirituel insansınız. Bazı bazı maytap etmeği sevoorsunuz.

Gurabî efendi başını salladı..

— O eskidendi. Şimdi ne ispirto ile alışverişim kaldı; ne de mâhitaba çıktığımız var. Lâkin bizim hatun kande ise gelir. Sen hele ne diyeceksen deyiver.

— Bayan cenapları duymasın istoorsunuz?

(Arkası var)

«Son Posta»nın aşk ve macera romanı: 51

Yazan: Vedad Urfi

Gizli çekmece açıldı

Kraliçe Totames'in sihirli gerdanlığı.. İngiltere hükûmeti, bu değer biçilmez tarihî mücevheri bulana yirmi bin İngiliz lıralık bir mükâfat vâdetmişti.

Yeniden afallamıştım.

— Bu kitaba gelince...

Hemen kitabı kaptı. Elektrik fenerinin ışığı altında bir göz gezdirmekle beraber:

— Fir'avun Kraliçesi Totames'in mumyalar sırrından bahsetmek üzere başpapazına yazdırdığı yaprak kitabın cildlenmişidir.

Tek söz söyliyebilecek halde değildim.

Genç kimyager, bulmıya memur edildiği şeyleri çok iyi ezberlemiş bir insan gibi hemen her bulduğu hakkında bir hüküm veriyordu:

— Yalnız... dedi... Anahtarlar üç tane olmak gerekti. Büyük anahtar, bahçeye açılan müze yanından esrarengiz kimya dairelerine doğru ulaşana aiddir. Bu küçük anahtar, bu salonun sonundaki kapıyı açar ki buradan girildikten sonra bir koridor, engellerle karşılaşmadan gizli dairelere ulaşır. Ortada bulunmıyan anahtar, kırmızı dairelerden kimyahaneye geçilmeğe mahsus kapınınkidir.

Durdu. Bir saniye düşündü:

— Üçüncü anahtarın bulunmaması prensin şu dakika gizli dairelerde bulunduğunu anlatıyor.

— Peki... Şimdi ne yapmak fikrindesiniz?...

— Anahtarlardan birisini yanıma alacağım. Kalıbını çıkaracağım.

— Nerede?...

— Odamda!...

— Ya öbür anahtar?..

— Burada kalacak.. ihtiyac yoktur. Bize gerek olan, müze tarafındaki kapınınkidir. Buralardan geçmek tehlikeli olur. Her vakit gidip gelemeyiz.

Elektrik fenerinin ışığı altında altın anahtarlar pırıl pırıl yanıyordu.

— Ya öbür anahtar?..

— Çekmecede yerinde kalacak, prens, kimya dairelerine her gidişinde en az beş altı saat kalır. Oradaki işlerinin onu kolay kolay salıvermiyecek kadar mühim olduğu muhakkaktır. Anahtarın kalıbını çıkartacağım, tekrar buraya döneceğim, yerine koyacağım. Yoksa, üçüncü anahtarı yerine koymak üzere çekmeceyi açacak olan prens her şeyi farkeder. Mahvoluruz. Bir iş görmek imkânı kalmaz ve emeklerimiz boşa gider..

Ansızın haykırdım:

— Öbür anahtarı bana veriniz.

Hayretle baktı:

— Ne yapacaksınız?..

— İçeri gireceğim.

— Bir çılgınlık olur. Hep birden mahvolalım mı istiyorsunuz?.

Büyük anahtarı cebine koydu. Küçüğünü çekmecedeki yerine bıraktı. Elektrik fenerini çekmecenin içerisine doğru çevirdi. Tertibat anlaşılıyordu. Mermer sütun üzerinde nakışlar vardı. Geyik kafasının yukarısına basılınca kapak düşüyordu. Kapağı kapayınca, gizli çekmecede iz kalmıyordu. Nakışlar, onun varlığını ve müdevver hududlarını tamamile saklıyordu.

Genç kimyager:

— Gidiyorum, dedi... Yarım saate kadar döneceğim, anahtarı yerine koyacağım. Sizden de dileğim: Vakit kaybetmeden dairelerinize dönünüz. Yarın akşam saat dokuzda, gizli geçidden, odanıza kadar gelmiye çalışacağım:.

Sözünü bitirir bitirmez bir ceylân çevikliği ile ortadan kayboldu.

Heyecan içinde tam sersemlemiştim. Eminim, epey zaman yerimde dona kaldım. Bir tesadüf, başkalarının kaç vakittir aradığı gizli anahtarı benim karşıma çıkarıvermişti. Gayesine ulaşmak, şu halde herkesten fazla, herkesten önce benim hakkımdı. Genç kimyagerin sözleri de çok doğru idi. Fakat onun talimatını yerine getirmek, yirmi dört saat daha beklemek demekti. Buna tahammül edemiyeceğimi anlıyordum. Ertesi gün beni ziyaret edeceğini söyliyen kimyager, beni gizli dairelere tehlikesizce götürebilecek miydi?.. Şüphesiz hayır!.. Belki de hiç gelmiyecekti.

Onun büyük bir vazifesi vardı, benden önce ilmî heyet hesabına iş görmeği düşünecekti. Ansızın karar verdim. Buraya kadar gelmişken yoluma devam edecektim. Aradığım hedef yanı başımda ve onu tepemem. Kimyager tehlikeden bahsetti. Bunu ben de biliyorum. Fakat... Onun işi ayrı, benim mevkiim ayrı... Prens, ona bir casus gözüle bakabilir. Ben, ne de olsa halkın sultan diye taptığı bir insanıyım. Kimyager bir yandan işini görsün, bir yandan da ben yolumda yürüyeceğim... Fena bir vaziyetle karşılaşsam da prense, kimyagere rastladığımı söylemem: Prensten artık nefret ediyorum, bu muhakkak!... Ne uğrunda olursa olsun, bir adam öldürmüştür. Belki de bir kaç tane! İnsanlar onu darıltmış olabilirler, insanlık onun ilmî çalışmalarına hak kazandığı takdir ve alâkayı göstermemiş olabilir. İyi insanın düsturu, fenalığa karşı bile iyiliği emreder. Prens yalnız bu düstura karşı gelmemiş, beşere hizmet etmemek taassubu ile can yakacak kadar da ileri gitmiştir. Onu affedemiyeceğimi biliyorum artık. Biraz önce öğrendiğim kanlı hakikat, kalbimdeki bütün duygularımı bir an içinde sanki yok ediverdi. Parisin Bulonya ormanlarında başladıktan sonra en neş'eli ve heyecanlı tabloları bir film gibi ardı ardına bağlıyarak Hind derinliklerine uzanan aşk macerasının üzerine matem tülleri serpildi. Bulonya ormanının mükellef gazinosunda gülümsiyen vakarlı arkadaş, şimdi bana ağlamak istiyen bir insan gibi görünüyor. Paris operasında herkesin gıpta ile seyrettiği Hind prensinin hayalini, şimdi her ölüyü kimya lâboratuarlarına doğru çeken; donuk bakışlı korku verici bir hayalet gibi görüyorum. Pariste asaleti saadet ufukları vâdeden bir prensle tanışmıştım.

(Arkası var)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şartnamesi mucibince satın alınacak incir, üzüm ve anason koymağa mahsus 50,000 adet çuval 1/8/938 tarihinde ihale edilemediğinden yeniden ve pazarlık usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Muhammen bedeli beheri 42 kuruş hesabile 21000 lira ve muvakkat teminatı 1575 liradır.

III — Eksiltme 22/8/938 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 10 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler 1 lira bedel mukabilinde her gün inhisarlar levazım ve mübayaat şubesile Ankara ve İzmir Baş müdürlüklerinden alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur.

«5094»

1 — İdaremizin Samsun fabrikası için cins ve mikdarı listesinde yazılı 124 kalem ecza ve alâtı fenniye açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 617 lira ve muvakkat teminatı 46.27 liradır.

3 — Eksiltme 23/8/938 tarihine rastlıyan Salı günü saat 10 da Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Listeler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

5 — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7.5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. «5184»

RADYOLİN

ile SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

her yemekten sonra muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

İstanbul Belediyesi İlânları

Belediye hastanelerile müesseselerine lüzumu olan 2625 kilo tereyağ açık eksiltmeye konulmuştur. Bir kilo tereyağına 95 kuruş bedel tahmin edilmiştir. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. lı kanunda yazılı vesika ve 187 lira 3 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 8/8/938 Pazartesi günü saat 11 de daimî Encümende bulunmalıdırlar.

«İ.» «4712»

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletmesi Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli 22500 lira olan 500 ton hurda dökme demir 22/8/938 Pazartesi günü saat 11 de kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1687.50 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve Nafia müteahhitlik vesikası ve tekliflerini ayni gün saat 10 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (5154)

Bölge San'at Okulu Direktörlüğünden:

İstanbul Bölge San'at Okulu için talebe kaydına 8/Ağustos Pazartesi başlanacaktır. Parasız yatılılık imtihanlarına gireceklerin kayıd işi 18 Ağustosta sona erer.

Paralı yatılı ve yatısız talebe kaydına 28 Eylûle kadar devam edilecektir. Bu arada Ankaradaki inşaat usta okulu ile diğer Bölge San'at okulları için de İstanbul ve civarında bulunan isteklilerin kayıdları okulumuzda yapılacaktır. «5151»

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı: 57

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Sinob hapishanesinde 5 inci koğuşun önüne gelince hapishane müdürünün rengi attı: "Burada kimse yoktur!„ dedi. Fakat birdenbire zindan içinden bir feryad koptu: "Vardır efendim, vardır!„

— 26 —

Sinobun ihtiyar mutasarrıfı - Şaşılacak derecede muhtelif irtikâplar - Zavallı bir mahkûmun kesilen bacağı

1889 yılında Sinob mutasarrıflığına tayin edilen bâlâ rütbeli yetmiş, yetmiş beş yaşlarında bir zat vali Abdurrahman paşa İneboluda bulunduğu sırada oraya geldi. İki üç gün kaldı. Elindeki 99 taneli tesbihi, dilindeki Allah, peygamber, iffet ve istikamet sözleri, hal ve hareketindeki dervişlik tavırlarile Abdurrahman paşanın emniyet ve itimadını kazanarak Sinoba gitti.

Fakat, bir kaç ay sonra irtikâp ve irtişaya vesileler icadında pek mahir bir adam olduğu anlaşıldı. Abdurrahman paşayı iki suretle kızdırıp küplere bindirdi: 1 - Zavallı Sinob livasının halk ve devlet hazinesini pervasızca ızrara koyulan bir mutasarrıf elinde kalması. 2 - Riyakâr sözlerle ve hareketlerle kendisinin aldatılması...

Sinobdan imzalı, imzasız gönderilen ihbarnameler birbirini takip ediyordu. Bu şikâyetlerde yolsuzluklar, kanunsuz kötü hareketler, müsbet delillerle bildirilmekte olduğundan Abdurrahman paşa, bunların her birini tahrirî bir istintak şeklinde mutasarrıftan soruyordu. Muamelenin gidişine dikkat eden kurnaz mutasarrıf, yakayı ele vereceğini ve valinin mürtekipler, mürteşiler hakkındaki amansız takiplerinden kurtulmak mümkün olmıyacağını anlıyarak, doğrudan doğruya İstanbuldan aldığı mezuniyetle Sinobdan savuştu. Hem mutasarrıflığa vekillik, hem de ihtiyar mutasarrıfın sayısız cürümlerini tahkik etmek üzere, valinin emrile Sinoba gittim.

Âbid, zahid mutasarrıfın kısa bir müddet içinde yapmış olduğu yersiz muamelelerden hangisini daha önce tahkik edeceğimi bilemiyordum.

Bir sene evvel, devir ve teftiş suretile Abdurrahman paşa ile beraber bir ay kadar Sinobda bulunduğum için, kasabayı ve memurları az çok tanıyordum.

Sinobda her sınıf memurlardan, yani asker, sivil menfiler bulunduğu gibi, kalebendlik, nefi ve kürek cezalarına mahkûm dört yüzden ziyade, her din ve mezhebde insanlar, bunlar meyanında mahir kuyumcular, marangozlar ve sair san'at erbabı da vardı.

Menfi askerî ve sivil paşalar ve sair yüksek rütbeli memurlar müstesna olmak üzere bu dört yüz küsur mahkûm topuklarında görünür, görünmez birer demir halka bulunduğu halde kasaba içinde serbest yaşarlar, san'atlerini icra ederlerdi. Memurlardan ve eşraftan ekserinin aşçısı, bahçıvanı, uşağı hep mahkûmlardandı: Irgadlık edenler de hükûmet ve belediyeye âid her işde yüz para gündelik ile çalışırlardı.

Hapishane müdürünün, döry yüzden fazla olan mahkûm işçilere yalnız tütün parası bırakarak mütebakisini aldığı ve bu kârın aslan payını da muntazaman mutasarrıfa verdiği, bu şartla çalışmağa razı olmıyanları da mahpeslerinden dışarı çıkartmadığı evvelce bildirilmişti. Onun için, ilk işim, umumî hapishane denilen sur içindeki kale zindanlarını ziyaret etmek oldu.

Sinopta kuyumculuğun, vilâyetin her tarafından ziyade terakki etmesi de, ötedenberi kalpazanlıktan dolayı mahkûm kuyumcuların oraya gönderilmelerinden ileri gelmiştir. Bunların yaptıkları gümüş, altın küpeler, bilezikli, savatlı, savatsız sigara kutuları vesaire ile marangoz işleri çok rağben gördüğü ve mühim kârlar bıraktığı gibi amele ve diğer dört yüz kişinin kazançları da tabiî mühim bir yekûn teşkil ediyordu.

1 inci,, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci koğuşları, yani kale zindanlarile diğer mahalleri birer birer gezdiğim sırada vilâyetin sıhhiye müfettişi de yanımda idi. Kapısı kapalı ve yüksekteki küçük ve tek penceresi taşlarla örtülü olan 5 inci koğuşun önüne gelince, mutasarrıfın mahsusan Rize taraflarından getirterek bu kârlı memuriyete tayin ettiği hapishane müdürünün benzi attı:

— Bu koğuşta kimse yoktur, dedi. Fakat onun bu sözlerini, zindan içinden kopan:

— Vardır, efendim vardır, feryadları derhal yalanladı!

Anahtarları taşıyan gardiyan, elleri titriye titriye kapıyı açtı. Cidden tahammül edilmez, fena bir koku hücumuna maruz kaldık.

Her şeyden evvel taşla, çamurla kapatılan küçük pencereyi açtırdım. Yaş ve kara topraklı zemin üzerine sırmalı bir kumaş gibi serilen güneş ziyası, zindanın her tarafı değilse de, duvarın zindanın her tarafını değilse de, duvarın dibinde inliyen mahpusu meydana çıkardı.

Zavallı, altındaki yaş toprakla bir renkte görünen ekmek parçalarile defi hacete mahsus iki toprak çanak arasında yan yatıyor, zayıf sadasile muttasıl:

— Var efendim var, diyerek topuklarında ve boynundaki zincirleri şıkırdatmağa çalışıyordu.

Bu biçarenin, rutubetin tesirile çürümüş, örgüsü çözülerek yer yer açılmış kaba hasırın üstünde, topuğundaki zincirlerle boğazındaki lâlenin (açılır kapanır demir halka) paslanmasına rağmen, havasız, ziyasız zindanın içinde yaşıyabilmiş olması, insan vücudü için bir mukavemet mucizesi sayılabilir. Maamafih yan yattığı yerden kalkmak şöyle dursun, doğrulup oturamıyordu bile! Bilhassa, zincirlerin ziyade sıkılması yüzünden yaralanan ve mosmor bir renk bağlamış olan sağ bacağını hiç kımıldatamıyordu.

Lâlesi, zincirleri derhal çıkartılarak dışarıya nakledilen mahpus:

— Oh! Dünya varmış, hava varmış, güneş varmış, diyerek kamaşan gözlerile göğe, etrafa bakındı. Sonra bana dönerek şöyle söyledi:

— Hızır mısın? Nesin? Gözlerime inanamıyorum, rüya gördüğümü sanıyorum.

Zavallının kangren olduğu anlaşılan bacağı, oradaki hekimlerle de müşavereden sonra, hastanede sıhhiye müfettişinin nezareti altında kestirildi!

(Arkası var)

Bir doktorun günlük notlarından

Kolit

Çocuklarda "Kolit„ denilen barsak hastalıkları sık sık görülmektedir.

Zaten yaz mevsimi, süt çocukları için en tehlikeli bir mevsimdir. Birçok hazımsızlıklar, bazı yemeklerin barsaklarda tahallülü ve tefessühü sür'atle ishalleri mucib olur. Abdestin adedi artar ve yemyeşil bir renkte, fazla kokulu olarak devam eder. Derecei hararet de 38-39 üzerinde görülür. Karın gergindir ve az çok veranâktır.

Daha büyüklerde bu, hafif dizanteri şeklinde tezahür eder. Sık sık abdest ihtiyacı bir mikdar kan balgam çıkar. Bunda da derecei hararet gene 38 1/2 kadar olur.

Bütün bunların çaresi derhal hafif bir müshil ile işe başlamaktır. Müshil, bu gibi vak'alarda ince ve kalın barsakları tathir ve mevaddı müterakimeyi defi ve tardetmek itibarile çok lâzımdır. Bundan sonra çocuğu sıkı bir perhize koymalıdır. Çay, pelte, pirinç suyu, daha sonra çocuk iyileştikçe lâpa, yoğurd, mahallebi, püreler verilir ve bundan sonra da perhiz tamamen kaldırılır.

Cevab isteyen okuyucularımızın postpulu yollamalarını rica ederiz. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

«Son Posta» nın zabıta romanı: 38

Varda Adasındaki Hayalet

Yazan: Sapper

Türkceye çeviren: Hasnun Uşaklıgil

Kapı ağır ağır açıldı

Bu sırada bir uşağın refakatinde astrağan paltolu bir adam içeri giriyordu. Burton yeni geleni karşılamıya koştu:

— Size Mis Kasteldon ile Mistr Longvorth'u tanıtayım, dedi. Berikilere dönerek ilâve etti:

— Bay Menalin.

Yeni gelen tek kelime söylemeden eğildi:

●

Kapı tekrar açıldı, bu defa gelen daire müdürüydü:

— Efendim, yemek hazırdır.

Sofrada henüz çorba kâsesinde idiler ki bir uşak Alginin eline dörde bükülmüş bir kâğıd sıkıştırdı. Mesajı Drummond yollamıştı:

— «Müsahabede bir ara Varda adasından bahsediniz, B ile M min ne hal alacaklarına bakınız» deniliyordu.

Bu, kolay bir şey değildi. Algi nafile yere bir münasebet aramıya koyuldu, bulamadı. Yemekten kalktılar. Salona geçtiler. Menalin Taymis gazetesini okumıya daldı. Burton ise kendini bir bulmacanın halline kaptırdı. O zaman Algiye ilham geldi:

— Fakat siz kolayına bakıyorsunuz, dedi. Bir tane ben söyliyeyim de onu hallediniz:

Ve şiir okur bir adam tavrı takınarak başladı:

« Bir kız tanıdım adı Madda.
« Oturduğu yer bir adadır..... »
« ..... Adı Varda»

Son kelimede Burton belli belirsiz titredi, Menalin ise elinde tuttuğu gazeteyi yere düşürdü. Algi hiç bir şeyin farkında değilmiş gibi devam ediyordu:

— Fakat Burton bu adanın nerede bulunduğunu siz bilir misiniz?

— Varda, Varda.. doğrusu ben bu isim de ne dağ, ne de ada bilmiyorum. Siz ne dersiniz Menalin?

Fakat Menalin çoktan yerini terketmişti. Başlarını çevirenler onun ancak kuvvetli sırtını kapı aralığında gördüler.

Bir ölüm sükûtu çöktü. Nihayet Algi duvar saatine bakarak:

— Gece yarısı olmuş, dedi. Ben odama çekileceğim. Fakat Burton şu Varda acaba gerçekten nerede?

Burton başını kaldırmadı.

— 10 —

SOMNAMBÜL

Algi odasına girdiği zaman şöminesinden neş'eli bir ateş yükseliyordu. Bir kitab alarak ateşin karşısında geniş bir koltuğa yerleşti, fakat kitabı okumıya teşebbüs etmeden koltuğun kenarına bırakarak kulak kabarttı. Hayır, yanılmamıştı, bir döşeme tahtası gıcırdayordu. Algi bir hamlede elektrik düğmesini çevirdi, oda karanlığa büründü.

İkinci bir gıcırtı daha geldi. Tam odasının hizasındaydı. Derken kapının topuzu yavaş yavaş döndü. Şömineden yükselen alevler odanın duvarlarında oynak dalgalar çiziyordu. Kapı ağır ağır açıldı. Algi bütün sinirleri gergin olarak bakıyordu. Fakat birden gevşedi, merakı hayrete yer verdi. İçeri giren şahıs Molly Kasteldon'du:

Genç kız gözleri fazla açık, kolları hafifce ileriye uzanmış, bir mankene benziyordu. İçeri girince arkasına döndü. Kapıyı kapattı, sonra emniyetle Algi'ye doğru yürüdü. Delikanlı onu dehşetle seyrediyordu ve genç kızın somnambül olduğunu anlamıştı.

Genç kızın sesi de işitildi.

— Abdal, diliniz çözülmiyecek mi?

Delikanlı mırıldandı:

— Nasıl, nasıl? Ben sizin somnambül olduğunuzu sanmıştım.

— Ben de öyle hareket ediyorum, öyle sanmanızı istiyorum. Çocuklu - ğumda biraz somnambül imişim. Sonra geçmiş.. o vakit nasıl hareket ettiğimi unutmuş olduğumu sanıyordum, Tecrübe yapıyordum, muvaffak oldum mu?

— Fevkalâde. Fakat bu tecrübeden maksad ne?

— Geliniz buraya!

Ve delikanlıyı elinden tutarak pencerenin önüne götürdü.

— Şu aydınlık olan odayı görüyor musunuz? Benim odamdan daha iyi görünüyor, amma, buradan da görünüş pek fena değil. İçinde bir şeyler oluyor. Gidip görmek hevesindeyim.

— Ne şekilde?

— Eğer burada bir somnambüle benzedisem orada da benzememekliğim için hiç bir sebeb yoktur.

Bir kaç saniye Algi cevab vermeden baktı, sonra:

— Molly, azizem. Muhakkak ki gördüğümüz odada bir kaç kişi müzakere halindedir, içeri girmeniz tehlikeli olur.

— Beni yemezler ya!

— Enteresan bir şey keşfetmeniz ihtimali pek azdır. Sonra da bu kostümle...

— Fena mıyım?

— Bir içim susunuz, amma..

Genç kız kat'î bir sesle söyledi:

— Yavrum, fikrimi değiştirmiyeceğim, bu işi başarabilecek birisi varsa o da benim, siz değil, alelhusus az çok şüphe altındasınız..

Algi ısrar etti:

— Yapmamalısınız Molli, başınıza maazallah bir şey gelecek olursa bundan kendi kendimi mes'ul addedecegim.

— Başıma hiç bir şey gelmiyecektir, merak etmeyiniz. Şimdi benim odama gidelim. Alacağımız tedbirleri orada konuşuruz. Ben odamdan çıkar çıkmaz siz de buraya dönersiniz.

— Odanızda beklesem...

— Budalalık etmeyiniz: Çarls Burton beni elimden tutarak odama getirecek olsa karşısına çıkacak ilk adam siz olursunuz.

Koridorda Mollinin odasına gelinceye kadar yanyana yürüdüler. Fakat tam odaya girecekleri sırada Algi durakladı. Karanlıkta birisinin kımıldandığını işitmişti. Eli genç kızın kolunu sıktı ve genç kız ona yaklaşarak:

— Ne oluyor? diye fısıldadı.

— Koridorda birisi var, siz odanıza giriniz ve bir yere kımıldanmayınız, ben biraz sonra gelirim.

Genç kız kapısını açarken delikanlı duvara yanaştı ve kapının kanadı açıldığı zaman dışarıya sızan ocak ziyasından tâ yanı başında bir gölge görünce üzerine saldırdı.

(Arkası var)

Günün Bulmacası

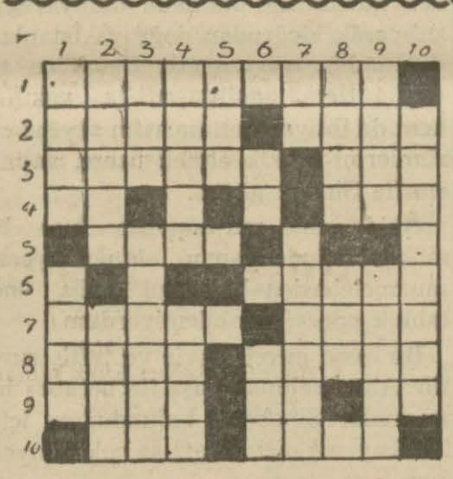

SOLDAN SAĞA:

1 — Abdülhak Hâmid.
2 — Hâristan Gülistan muharririnin iki isminden biri - Akıllı.
3 — Bir yerde oturmak - Bayağı.
4 — Başına bir «A» getirilirse aramak masdarından emrihazır - Rütubet.
5 — Bir erkek ismi.
6 — Çobanın çaldığı.
7 — Evde başa giyilen - Okuyan.
8 — Isırmak masdarından emrihazır - Maaş kanunu.
9 — Saf - Kırmızıya benzer bir renk - İstifham nidası.
10 — Keçinin derisinin üstünde olanlar - Gök.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Şiir yazan - Endaht.
2 — Çok fakir - Suratı gülmiyen.
3 — Hissettirme - Yerinde olmıyan.
4 — Bir erkek ismi - Hükümdar.
5 — Köpeğe.
6 — Uzağı işaret ederken söylenilen şey - Basmak masdarından emrihazır.
7 — Başına bir «A» getirilirse üye - Gazetede çıkan imzalı yazılar.
8 — Cereyan eden - Yokun zıddı.
9 — Hazım cihazı - Madenleri parlatan toprak.
10 — Parça parça.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	K	R	A	V	A	T	■	A	N	İ
2	A	İ	L	E	■	İ	H	T	A	R
3	İ	Y	İ	■	A	R	■	İ	Ç	İ
4	M	A	M	A	■	E	R	■	İ	L
5	E	K	■	V	E	■	■	İ	Z	İ
6	■	A	L	A	Z	■	İ	N	■	K
7	A	R	■	R	İ	S	A	L	E	■
8	Z	■	G	E	L	■	D	E	L	İ
9	A	N	İ	■	E	■	E	M	E	K
10	B	E	R	İ	N	■	■	E	K	İ

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL

6 Ağustos 1938 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.15: Konser: Novotni'den naklen, orkestra M. Kemal idaresinde.

AKŞAM NEŞRİYATI:

18.30: Hafif müzik: Tepebaşı Belediye bahçesinden naklen, 19.15: Konferans: Prof. Salih Murad (Fen müsahabeleri). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Nihal Asım ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Hava raporu. 20.43: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat âyarı, Orkestra. 21.30: Necmeddin Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Plâkla muhtelif parçalar. 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat âyarı.

ANKARA

6. Ağustos. 1938 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Öğle neşriyatı:

13.30: Karışık plâk neşriyatı, 13.50: Plâk Türk musikisi ve halk şarkıları. 14.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NEŞRİYATI:

18.30: Plâk neşriyatı. 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat. 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (H. Rıza), 21: Plâk neşriyatı, 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri ve hava raporu, 22.15: Yarınki program.

Nöbetci eczaneler

Bu gece nöbetci olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda: (Sarım). Alemdarda: (Sırrı Asım). Beyazıdda: (Haydar). Samatyada: (Teofilos), Eminönünde: (Aminasya). Eyübde: (Arif Beşir). Fenerde: (Vitali). Şehremininde: (Nâzım). Şehzadebaşında: (Asaf). Karagümrükte: (Kemal). Küçükpazarda: (Yorgi). Bakırköyünde: (Merkez).

Beyoğlu cihetindekiler:

İstiklâl caddesinde: (Dellasuda). Tepebaşında: (Kinyoli). Karaköyde: (Hüseyin Hüsnü). İstiklâl caddesinde: (Limonciyan). Pangaltıda: (Nargileciyan). Beşiktaşta: (Süleyman Receb).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:

Üsküdarda: (Ömer Kenan). Sarıyerde: (Osman). Kadıköyünde: (Saadet - Osman Hulûsi). Büyükadada: (Halk). Heybelide: (Halk).

SPOR

Kara Ali - Cek Şeri güreşi hakkında maruf pehlivanların tahminleri

Bulgar güreşci Dangalof da şehrimize geliyor

Bu pazar günü Taksim stadyomunda yapılacak Kara Ali Cek Şeri güreşi etrafında, yalnız sporcular arasında değil, ötede beride de birçok dedikodular oluyor. Güreşin neticesi hakkında tahminler yürütülüyor. Cek Şeri kazanabilecek mi? Ali Cek Şeriye acaba ne kadar dayanacak? Alinin kazanması ihtimali var mıdır?

Bu suallere cevab vermek hakikaten güç. Cek Şerinin yalnız şöhretini nazarı itibara alarak hüküm vermek doğru olmadığı kanaatini taşıdığım için hiç olmazsa idmanını seyreden ve onunla idman yapanlardan sormak en doğru hareket olacaktı.

Kendisile birkaç defa idman yapan amatör ağır sıklet güreşcimiz Çoban Mehmedi buldum ve kendisine: «Cek Şeriyi nasıl bulduğunu, Kara Aliyi yenip yenemiyeceğini» sordum. Biraz düşündükten sonra:

— Bu adam şimdiye kadar İstanbula gelen güreşcilerin hiç birisine benzemiyor. Dehşetli kuvvetli ve kuvveti kadar da tekniği var. Ben, bu güreşi yüzde yetmiş Cek Şerinin kazanacağına kaniim, dedi.

Bundan sonra hakem Cemali buldum. Kara Alinin meneceri vaziyetinde olan bu zat ta:

«Cek Şeri, hakikaten kuvveti ve teknik bilgisi yüksek bir pehlivandır. Fakat kat'î olarak bu adam Aliyi yener diyemem. Hattâ ilk yirmi dakika zarfında eğer Alinin şansı yardım eder de Cek Şeriyi bastırabilirse güreşin, Ali lehine biteceğine de ihtimal vermemiz lâzımdır» diyor.

Bu işlerde tecrübesi olan organizatör Asım da ayni fikirde.

Abdullah pehlivan da: «Şimdiye kadar buraya gelen pehlivanlardan hiç birisinin hasmının ayağa daldığını görmedim. Fakat o bu işi de yapıyor. Eğer Ali berabere bir güreş çıkarırsa çok iyi.»

Tekirdağlı Hüseyin ise:

«Güreştir bu. Belli olmaz» diyor ve işin içinden sıyrılıyor.

Kara Ali ne diyor?

Bunlardan sonra da Kara Aliyi buldum ve:

«Cek Şeri, güreş müddeti uzun olursa Aliyi yüzde yüz yenerim» diyor. Ne dersin? dedim

Güldü ve her zamanki gibi:

«Vallahi bayım güreştir bu, belli olmaz ki» dedikten sonra:

Maruf pehlivan Cek Şeri, Çoban Mehmed ve organizatör Asım bir arada

— Herkesin dediği gibi ben de yenileceğimi bilmiş olsam burada ne işim var. Yarın sabah vapura bindim mi ver elini Bandırma der, çekerim. O yenmek için güreşiyorsa ben de yenilmek için güreşecek değilim ya! Elbet te ben de yenmek için güreşiyorum. Doğru değil mi ama bayım. Cek Şeri söyledikleri gibi bir pehlivansa beni on dakikada yenmesi lâzım. Pazar günü bunu anlıyacağız.

Bu konuştuklarımızdan bir netice çıkarmak istersek Cek Şerinin Aliden daha yüksek olduğunu söylememiz lâzım geliyor.

Hayreddin Başkut

Öğrendiğime göre Avrupa şampıyonu Bulgar güreşçisi Dangalof bu pazar günü şehrimize gelecektir.

Söylenenlere bakılacak olursa kendisini buraya çağıran Cek Şeridir ve İstanbula onun talebi üzerine gelmektedir. Burada güreş yapıp yapmıyacağı şimdilik belli değildir. Tekirdağlı Hüseyinin söylediğine göre bir ay evvel Sofyada çıkan bir gazetede Hüseyine meydan okumuş: «Hüseyin Parise geldiği zaman ben hasta idim. Bundan dolayıdır ki onunla güreşemedim. Eğer şimdi Sofyaya gelir, beni yenerse kendisine 1500 Türk lirası veririm» demiş. Bunu söyliyen bir adam İstanbula kadar geldikten sonra herhalde boş dönmez gibi geliyor bana..

H. B.

İngilterede atletizm müsabakaları bitti

Londranın meşhur White City stadında 60.000 kişi önünde yapılan beynelmilel İngiltere atletizm müsabakaları dört İngiliz rökorunun tazelenmesile sona ermiştir.

Günün en güzel derecesini bir mil (1609 .m) dünya rökorunu İngiliz atleti Wooderson sekiz yüz seksen yardalık mesafeyi (1.50.9) ile yapmıştır. Bu mesafenin rökoru 1926 da Londrada koşan Alman atleti doktor Peltezere (1.51.6) ile aiddi.

İkinci güzel rökoru da gene İngiliz atleti Brown 440 yardalık mesafeyi (47.6) ile yapmıştır. Bu mesafenin rökoru da İngiliz atletlerinden Rampli - ge (48) saniye ile aiddi.

Üçüncü güzel dereceyi 440 yardalık manialı koşuda Amerikalı Patterson (53) saniye ile yapmıştır. Eski rökor İtalyalı atlet Facelliye aid olup (53.4) idi.

Dördüncü rökoru ise Macar atleti Varszegi cirid atmada yapmıştır. Macar atleti ciridi (72.30) metre atmıştır.

Müsabakaların hey'eti mecmuası bir olimpiyad hareketi kadar parlak ve heyecanlı olmuştur.

Müsabakalardan sonra halk meşhur atlet Wooderson'u sahada bir geçid resmi yapmağa davet etmiş ve soyunma odasından çıkarılan Wooderson halkın alkışları arasında şeref turunu yapmıştır.

Müsabakada alınan dereceler:

100 yarda — Wallker 9,9 Amerika Osendarp 10 Holanda.

220 yarda — Wallker 21.7 Amerika, Osendarp 21.8 Holanda.

440 yarda — Brown 47.6 İngiltere (rökor) Fritz 47.7 Kanada.

880 yarda — Wooderson 1.50.9 İngiltere (rökor), Lanzi 1.51.1 İtalya.

Mil (1909. m) Fenske 4.19.4 Amerika, Pell 4.19.8 İngiltere.

Üç mil (4827. m) Nojl 14.23.4 Polonya, Bevlacqua 14.26,2 İtalya.

120 yarda mania — Tolmich 14.6 Amerika, Finley 14.7 İngiltere.

440 yarda mania — Patterson 53. Amerika (rökor), Joye 53.5 Fransa.

Yüksek atlama — Wallker 1.95 Amerika Rafferty 1.8,25 Irlanda.

Sırıkla atlama — Warmerdam 4.27 Amerika, Patterson 3.965 Amerika.

Uzun atlama — Hansen 7.04 Norveç, Breach 701 İngiltere.

Gülle atma — Kreek 15.87 Estonya, Ryan 15.62 Amerika.

Disk — Obrverger 50.29 İtalya, Sevi 49.65 Amerika.

Cirid — Verszegi 72.30 Macar (rökor), İssak 71.09 Estonya.

1945 olimpiyadı Londrada yapılacak)

1945 de yapılacak on üçüncü olimpiyad oyunlarının Londrada yapılmasına karar verilmiştir.

İngiltere lig maçları

İngiltere profesyonel klüpleri arasında 40 maç olarak ve iki devre üzerinden yapılmakta olan «lig maçlarına» 20 Ağustosda başlanacaktır.

HİKÂYE: Zafer Marşı

(Baş tarafı 12 inci sayfada)

Vaziyet şu idi: Bir an evvel evine kavuşmak tehalükle tramvaya atlarken bir ecnebi askerî polisin uluorta savurduğu sert ve kuvvetli bir kırbaç darbesi tam gözlerine gelmiş ve bir anda onun gözlerini kör etmişti.

Aylarca devam eden ihtimam ve itinaya rağmen büyük üstadın gözlerini iyi etmek mümkün olmamıştı. Zaten hastayı muayene eden her doktor, bunu bilmekle beraber yapılan bütün müdavat, sırf bir teselli kabilinden idi. Bunu kendisi de iyice ve yakinen bildiği için bir gün doktora:

— Zahmet etmeyin artık.. dedi.. Teselli istemiyorum sizden.. Yurdumda ecnebi askeri görmektense kör olmağı müreccah bulmağı düşünmüştüm. Allah duamı kabul etti demektir.

Bu sözleri müteakib başı göğsüne düştü. Biricik zevk duyduğu şey; vatanı, evi, ailesi, çocuğu ve bahçesi olduğu halde, bugün bütün bu sevdiği şeylerin nazarında kapkaranlık bir kuyudan farkı yoktu. Karanlık, kapkaranlık bir kuyu... Bu zifirî zulmet içinde tek tesellisi san'atını kaybetmemesi idi.

Her gün muntazaman karısının veya oğlunun okuduğu gazetelerle günün hâdiselerini takib edebiliyordu.

Gözlerinin kör oluşu, Necmi Beyi bilhassa maneviyatı itibarile harab etmişti. Ciğerlerinin zafiyeti, şimdi bu son felâket darbesile bir kat daha artmıştı.

★

Anadoluda zaferlerimiz, birbirini takib ediyor, bu haberler, bütün tazyiklere rağmen kulaktan kulağa dolaşıyordu. Bir gün Nezir, ona Mustafa Kemalin meşhur ve lâyemut telgrafını okudu. O gün Necmi Beyin teessürü, azamî haddini buldu. Gayri ihtiyarî karısına ve oğluna, kendisini hasta yatağından yere indirmesini rica etti. El yordamile etrafını araştırdı ve alnını yere koydu:

— Rabbim!.. dedi... Bana o acı günlerden sonra bu saadeti bahşettiğinden dolayı sana şükrediyorum.

Bunları söylerken hıçkırıyordu. Bir lâhza içini çekti. Sapsarı bir balmumunu andıran zayıf ve hasta çehresini geren takallüsün yerine anî bir sükûn geldi. Yorgun ve muztarib bir sesle:

— Nezir.. Oğlum!.. diye sözlerine devam etti... Siz, yaşadığımız bu heyecanlı günlerin saadetini hem duyuyor, hem de görüyorsunuz; bense sadece duyuyorum.. Fakat şu dakikada o kadar mes'udum, o kadar mes'udum ki oğlum, benim gözlerimi kör eden kırbacı hangi el savurmuşsa o eli bile affediyorum.

Ana ve oğul hasta adamı, ihtimam ile yerden karyolasına naklettiler.

Necmi Bey, dillerde destan olan en büyük eserinin güftesini işte o gün söyliyerek oğluna yazdırdı. Ve onu o gün besteledi.

Necmi Beyin güfteleyip, ayni suretle bizzat bestelediği «Zafer marşı» bir yangın sirayetile bütün İstanbulu kaplamakla kalmadı, dilden dile ve kulaktan kulağa aşarak bütün Anadoluya yayıldı.

Bir gün Nezir, bir çılgın gibi eve geldi:

— Baba.. Babacığım!.. Yarın Türk ordusu İstanbula giriyor, diye bağırdı.

Baba:

— Yarın mı Nezir... dedi. Yarın öyle mi?..

Necmi Bey, başı yastıkta, saati göremiyordu. Ve vakti ancak caddeden geçen satıcıların seslerile tayin edebildiği için akşamın yaklaşmakta olduğunu anlıyordu. Kendi kendisine:

— Yarın sabah... Yarın sabah... diye düşündü.

Necmi Bey, bütün geceyi sabaha kadar uykusuz geçirdi. Ertesi günkü manzaranın harikulâde ihtişamını âlil gözlerine rağmen sabaha kadar ruhunun uyanık ve berrak gözlerile gördü.

Çok erkenden yanındaki karyoladaki tıpırtıdan oğlunun uyandığını hissetti.

— Hayırlı sabahlar olsun oğlum!.. dedi.. Bugün Türk askeri İstanbula giriyor değil mi?..

— Evet baba!..

— Bari bayrak aldın mı oğlum?.. Sana bu işte yardım edecek halde değilim. Bu vazifeyi sen yap!..

— Tam 18 tane bayrak aldım baba!.. Hem de en büyük boyda.. Her pencereden bir tanesini uzatacağım.

— Aferin Nezir!.. Allah sana ve senin çocuklarına bizim gördüğümüz ve çektiğimiz acıların bir zerresini gösterme - tin...

Biraz durakladı. Ve sonra sözüne devam etti:

— Aldığın bayrakların en büyüklerinden ikisini şu benim oturacağım köşe penceresinin pervazlarından sarkıt!..

Necmi Bey bunları söylemekle beraber hastalığına inzimam eden uykusuzluk ve yorgunlukla başı yavaşça yastığına düştü. Bir an kendinden geçer gibi oldu. Uyumuyordu; fakat uyanık ta değildi. Kendi varlığile etrafını saran âlem arasında anlıyamadığı bir boşluk vardı. Buna rağmen dışarıda bütün caddenin imtidadınca harikulâde bir kaynaşma olduğunu hissediyordu.

Karısının ve oğlunun yardımile odasının köşe penceresinde bulunan mindere kadar gitti. Başını pencerenin pervazına dayadı. Pencereden sarkan bayrağın kumaşını okşadı ve sonra gayri ihtiyarî onu yüzüne sürdü. Ve nihayet onu dudaklarına götürdükten sonra âlil gözlerine bastırdı.

Caddeden bir uğultu taştı:

— Asker geliyor!.. Türk askeri geliyor...

Necmi Bey o kadar heyecan içinde idi ki; kulağındaki harikulâde işitme kabiliyetine rağmen bir an samiasının bir teşevvüş geçirmekte olduğunu tahmin etti:

Askerlerin hep bir ağızdan söylediği bu marş... Evvelâ, onu bir yerde işittiğini sandı.

Oğlu Nezir, babasının boynuna sarıldı; hıçkıra hıçkıra:

— Baba.. Babacığım!.. dedi.. Bu, senin beste lediğin ve güftelediğin zafer marşı... Onu bütün memleket ve bütün ordu kendi marşı olarak kabul etti. Biz, sen heyecana kapılmıyasın diye bunu sana söylemedik ve senden sakladık.

Mızıkanın sesi yaklaşıyor.. At nalları - nın ve nalçalı kunduraların kaldırımlarda bıraktığı madenî sesin muntazam temposu...

Zafer marşı, sadece dudaklardan ve hançereden gelmiyor, halkın ve askerin tâ ciğerlerinden ve tâ ensaç ve adalâtından kopuyor, basit bir nağme, bir marş halinden çıkarak bir gök gürültüsü şeklinde, meddücezir içinde olan binlerce ve binlerce halkın bir uğultusu halinde aksediyor...

Necmi Beyin bir an vücudü gerilir gibi oldu ve sonra başı, penceresinin pervazındaki Türk bayrağının al kıvrımları arasına ebedî bir hareketsizlikle düştü...

YARINKİ NÜSHAMIZDA:

Bir evlenme bürosu

Yazan: *O. Henry*

Çeviren: *H. Alaz*

Ankara borsası

Açılış - kapanış fiatları 5 - 8 - 938

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	6,17	6,17
Nev-York	126,1225	125,9025
Paris	3,46	3,46
Milâno	6,635	6,625
Cenevre	28,8175	28,8025
Amsterdam	68,8575	68,8525
Berlin	50,5850	50,5525
Brüksel	21,325	21,3125
Atina	1,13	1,13
Sofya	1.5225	1.5225
Prag	4,335	4.335
Madrid	6.17	6,17
Varşova	23.5050	23.5050
Budapeşte	24.68	24.68
Bükreş	0,9275	0,9275
Belgrad	2,8425	2,8425
Yokohama	36.02	36.02
Stokholm	31,81	31,81
Moskova	23,5575	23,5575

ESHAM

	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	40 70	40 90
A. Şm. % 60 vadeli	—	—
Bomonti - Nektar	—	—
Aslan çimento	12 35	12 35
Merkez Bankası	103 50	103 50
İş Bankası	10	10
Telefon	8 50	—
İttihat ve Değir.	11 50	11 50
Şark Değirmeni	1 05	—
Terkos	7	—

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
» » II »	—	—
» » I vadeli	—	—

Fotoğraf tahlilleri

Talih ve çalışma

Akhisardan Sabri soruyor:

— Talih ile çalışma arasındaki fark nedir?

1 — Çalışmak, muayyen bir hedefe varmak için ihtiyar edilen zarurî ve müsbet bir fiildir.

2 — Talih; işlerimize, hayatımıza, hâdisatın tesadüfen karışmasile lehte netice vermesidir.

★

Şakacı bir tip

Yozgaddan İhsan karakterini soruyor:

Durgun ve zekâsını meydana vurmıyan bir tiptir. Kusurlarının şuyuundan, tenkidden utanır. Muhitini bulduğu zaman konuşkan ve şakacı olur.

★

Çabuk kızan bir tip

Kadirgadan Ali Süruri de fotoğrafının tahlilini istiyor:

İşlerine hile karıştıramaz, bu hususta becerikli değildir. Yakayı çabuk ele verir. Şakaya, alaya gelemez, çabuk kızar. Parayı sever ve israftan çekinir.

★

Eğlenceyi seven bir tip

Kadirgadan Haydar da fotoğrafının tahlilini istiyor:

Zekidir. Bir iş üzerinde uzun boylu oturup çalışmaktan sıkılır. Eğlenceyi daha çok sever, eline geçen parayı sarfetmek ister.

★

Neş'esiz bir tip

Akşehirden Özkiler soruyor:

— San'atımda ve hayatta muvaffak olacak mıyım?

Hayatın neş'eli taraflarını da ihmal etmemek lâzımdır. Üzerinde çalışılan san'atı sevmek muvaffak olmak için kâfi bir sebebdir.

★

Ağırbşalı bir tip

Kâmil Demirtapan da karakterini soruyor:

Ağır başlı ve boğazına düşkündür. Bedenî müşküllere katlanır. Bazan münakaşa ile halledemediğini pehlivanlıkla halletmeğe yeltenir.

Son Posta
Fotograf tahlili kuponu

İsim . . . . . .

Adres . . . . . .

DİKKAT

Fotograf tahlili için bu kuponlardan 5 adedinin gönderilmesi şarttır.

KAYIP: 2600 sicil numaralı şoför ehliyetnamemi, sıhhî ve fennî muayene cüzdanlarımı bütün evrakımla beraber zayi ettim. Hükmü yoktur.

Gedikpaşa Hamam caddesi numara 12 şoför Hayri

Ziraat: Hububatımızın standardizasyon

(Baş tarafı 7 inci sayfada)

olarak bekler. Hububat ziraatine tahsis edilen sahayı 76.273.600 hektardan ibaret olan Türkiye sathına nisbet ederseniz % 10 kadar bir şeyin işlendiğini anlarsınız. Diğer zeriyat çeşidile bu nisbet 12-13 ü buluyor.

Halbuki Macaristan topraklarının % 60 ını tarla ziraatinde işlemektedir. Romanya % 45 ini, Yugoslavya % 28 ini, Çekoslovakya % 41 ini, Lehistan % 47 sini, Almanya % 43 ünü, Fransa % 40 ını, İtalya % 44 ünü, Amerika % 16 sını, Kanada % 28 ini, Bulgaristan % 37 sini her yıl işlemektedir. Fakat bütün bu memleketlerin ziraat şartları bizimkinden farklıdır. Makine köylünün işini kolaylaştırmış, vaktini, kuvvetini tasarruf etmiştir. Yollar ve ziraî asayiş her tarafa uzanmıştır. Halbuki bizde henüz nesli ıslah olunmamış hayvan kuvveti hâkimdir. Köylü basit ziraat makinelerinden, sulama gibi iklim ve yağmur bekletmiyen vasıtalardan mahrumdur. Havanın müsaade ettiği dar zaman içinde ne yetiştirebilirse ona şükredecektir. Demek ki bilhassa orta Anadolu ziraatini biraz daha genişletecek günlere gelmemiştir. Topraklarımızın pek azının işlendiği bir hakikat olmakla beraber nüfus kalabalıklaşmadıkça, yollar uzamadıkça ziraat makineleri, kuvvetli hayvan örnekleri yayılmadıkça bu sahayı genişletmeğe imkân yoktur.

Topraklarımızdan faydalanmak için en fazla ekmeğe, bunun için de buğday ziraatine fazla yer vermeğe mecbur olduğumuzu düşünerek işi bu defa ikinci cepheden mütalea edelim:

Köylümüzün az ektiği muhakkak! Fakat bu az ekilenden pek az mahsul aldığı iki kat muhakkak! Yani köylünün ekip biçtiği zahmetini ve kendisini karşılıyamıyacak kadar verimsizdir.

İstatistiklere bakılırsa Türkiye, sahaya nisbetle en az mahsul kaldıran memleketler arasındadır. Çünkü Türkiyenin vasatî buğday hasılatı 2, 500,000 ton kadardır. Bunu ekim sahamıza nisbet edince hektar başına vasatî 8200 kilo mahsul düşmektedir. Halbuki Danımarka hektarından 28,400, Avusturya 15,900, Çekoslovakya 17,600, İngiltere 24,300, Polonya 12,500, Bulgaristan 10,900, Yugoslavya 11,400, Macaristan 14,000, Romanya 9900, Almanya 20,800, İspanya 8900, İtalya 12,500, Fransa 14,400, Kanada 12,200, Amerika 9800 kilo buğday kaldırmaktadır.

Bu azlığın makine, kimyevî gübre, ziraat, su ve benzeri gibi türlü sebebl var. Fakat tohumluk meselesi en ba gelenidir. Filhakika köylünün elindeki humluk çok karışmıştır. Hastalıklara, lim tesiratına mukavemeti yoktur. yerde sürme ve rastık hastalıklarile m lûldür. Verimi asgarî hadde inmiştir. sacası tohum tamamen dejenere olm tur. Bu arada köylü her yeni tohumd bir başka türlü ümidlendiği için onu ye sokmuş, ve artık köyde belli karel terde bir nümune bulmak imkânı ka mamıştır. Böyle bir tohumlukla en iyi raat ve fen şartları altında dahi iyi hı sılat almıya, bunu değer fiatla veya ğız tadile yemeğe imkân yoktur.

Şu halde yapılacak ilk iş tohumluk ları ıslah etmektir: Bunun için devl yıllardanberi esasen çalışmaktadır. köylünün benimsemesine kalmıştır. Çü kü işi o hızlandıracaktır. Her yerde mı lak surette o muhite uygun olduğu devl tohum ıslah istasyonlarınca tesbit ed miş olan bir veya iki nümuneyi ekmeli köyde artık soyu belirsiz tohumluk bı rakmamalıdır.

Islah edilmiş bir tohum o civarın tür hastalıklarına, hava ve toprak tesirleri ne dayanır, çok mahsul verir. Unu, kep ği bütün maddeleri aranılan bir kararı olur, standard bir tip olduğu için çabu satılır, iyi para getirir velhasıl köylünü belini doğrultur.

Islah edilmiş tohum meselesi buğda ziraatimizin, ve bu ziraat geniş bir sah işgal ettiği için şimdilik umum ziraatimizin temel taşıdır.

Buğday ihracatını standard ederke buğday ekiminin de böylece standard dilmesi lüzumuna bilhassa işaret etme liyiz. Devlet ıslah müesseseleri tohumlukları düzeltmeğe girişmiş, bir çok gü zel örnekler de meydana getirmiştir. Fa kat bunları köylüye benimsetmek, he muhitte, o muhite uygun olan yalnız bi veya iki nümunenin ziraatini teşvik etmek gerektir: Meselâ Ziraat Bankası (bundan sonra toprak ofisi) yalnız o nümuneleri almakta bu, kendiliğinden taha kuk eder. Böylelikle memleket yüksek kaliteli buğdaylara, dış piyasamızda tanınmasile Türk standardı bir hale kavuşmuş olacaktır.

Tarımman

Emniyet Umum Müdürlüğünden:

«Polis Kollejine giriş şartlarının ana hatları»

1 — Orta tahsil diplomasını almış bulunmak.

2 — Ana ve babaları Türk olmak.

3 — Kendilerinin ve ailelerinin, geçmişte ve hazırdaki ahlâkî durumları mazbut olduğu, fena itiyad ve huylu olmadığı; zabıta tahkikatile anlaşılmak.

4 — Beden teşekkülâtı düzgün olmak, vücudün haricî kısımlarında alâmeti farika teşkil edecek yanık, kesik, yara, bere ve kellik eserleri ve dilde pelteklik ve kekemelik bulunmamak.

5 — Sağlığı iyi olduğu, tam teşekküllü hastahane sıhhat heyetleri raporile anlaşılmak.

6 — Mazeretsiz olarak, bir yıl tahsilini terketmiş bulunmamak.

7 — Yaşını büyültmüş veya küçültmüş olmamak.

8 — Talibin ana, baba, veli veya vasisi tarafından, noterlikçe musaddak taahhüd ve kefalet senedi verilmek.

9 — Bu yıl Kollejin birinci sınıfına alınacakların yaşları; 15-19 ve bu yaşlara göre de boy ve ağırlıkları arasındaki farklar:

Yaş	Boy	Ağırlık
15	1,54	43
16	1,59	49
17	1,63	52
18	1,65	57
19	1,66	58 den ibarettir.

10 — Kollej parasız yatağıdır. Talebenin giyim ve yiyimi devletçe temin edilecektir.

Kollej Teşrinievvel başında açılacaktır. Müracaatların 15 Eylûle kadar yapılmış olması şarttır.

Yukarıdaki şartları haiz bulunan isteklilerin; fazla izahat almak ve müracaat usulünü öğrenmek üzere mahallî Emniyet Müdür ve âmirlerine baş vurmaları lâzımdır. «2804» «5053»

Yapı İşleri İlânı

Nafıa Vekâletinden

1 — Eksiltmeye konulan iş: Ankarada jandarma matbaasının ikmali inşaatıdır. Keşif bedeli 19,757 lira 50 kuruştur.

2 — Eksiltme 22/8/938 Pazartesi günü saat 10 da Nafıa Vekâletinde yapı işleri eksiltme komisyonu odasında kapalı zarfusuliyle yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 100 kuruş bedel mukabilinde yapı işleri umum müdürlüğünden alınabilir.

4 — İstekliler 1481 lira 85 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve Nafıa Vekâletinden alınmış yapı müteahhidliği vesikası ibrazı lâzımdır.

5 — İstekliler teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar yapı işleri eksiltme komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde teslim edeceklerdir.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «5145»

Aile saadeti, sıhhatle kaimdir. Sağlık en büyük zenginliktir.

FOSFARSOL

Kan, Kuvvet ve İşteha Şurubudur.

(FOSFARSOL) Muhterem doktorlarımız tarafından büyük kıymet ve ehemmiyet verip beğenilen ve yüzbinlerce vatandaş tarafından itimad ve memnuniyetle kullanılan ve azami bir hafta içinde kan, kuvvet, iştiha temin eden en birinci hayat eksiridir. Sıhhatin en büyük devlet olduğunu takdir eden her insan mevsim değişmelerinde behemehal **(FOSFARSOL)** kullanır.

T. C. ZİRAAT BANKASI

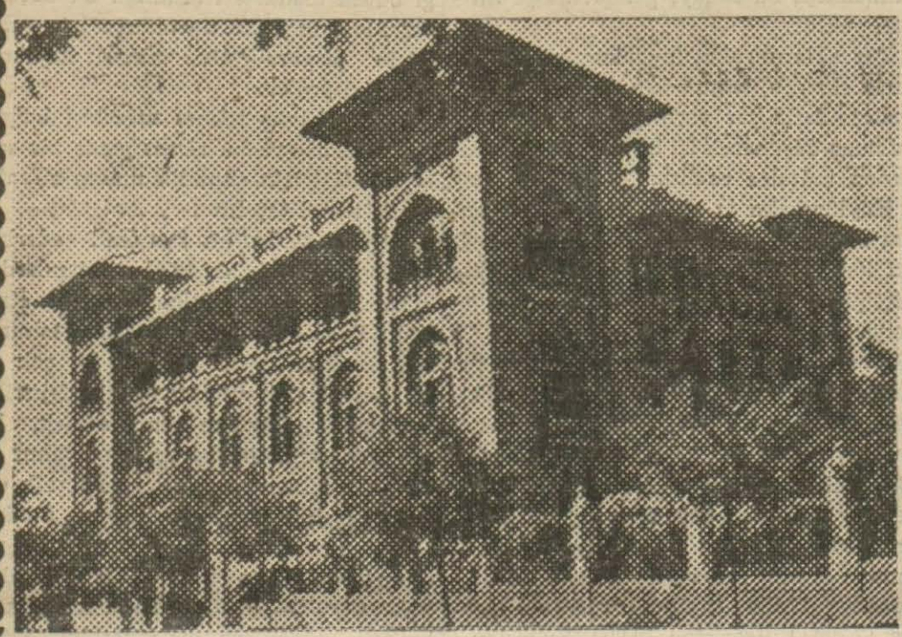

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	„	500	„	2,000	„
4	„	250	„	1,000	„
40	„	100	„	4,000	„
100	„	50	„	5,000	„
120	„	40	„	4,800	„
160	„	20	„	3,200	„

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir..

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Söğütte Büyük Pehlivanlar Güreşi

Verilecek olan ikramiyeler:
Başa: 100 lira, 25 lirası yenilene verilecektir.
Başaltıya: 60 lira 20 lirası yenilene verilecektir.
Ortaya: 40 lira, 15 lirası yenilene verilecektir.
Küçük ortaya: 30 lira, 10 lirası yenilene verilecektir.

TÜRK HAVA KURUMU menfaatine Söğüt şubesince 10 eylûl 938 cumartesi günü Söğütte tertib edilecek olan büyük pehlivanlar güreşine iştirak etmek arzu eden pehlivanların güreş gününde Söğütte isbatı vücud etmesi taahhüd ve yukarıdaki ücretleri kabul ettikleri takdirde resimleri ilânlara vazedilmek üzere resim klişelerinin 10 ağustos 938 gününe kadar şubemize göndermelerine ve sarih adreslerini bildirmelerine dair ilândır. «5072»

Topkapı Maltepesinde Bay Remzinin

NUMUNE BAĞI

Tabiatın bahşettiği bütün güzellikleri üzerinde cemetmiş olan bağımızın bu Pazardan itibaren açıldığını sayın müşterilerimize bildiririz.

Müşterilerimizin bediî zevklerini tatmin için

mükemmel "SAZ ve CAZ„ bulunmaktadır.

Güneş banyosu

alacaklara

Güneşin yakıcı şualarından vikaye etmekle beraber cildin daha çabuk esmerleşmesine yardım eden

VİROZA

Patı sürünüz. Ve güneş banyonuzu tereddüdsüz ve kemali sükûnetle alınız.

VİROZA

Güneş banyosunda yanan cildinizin yanıklarını teskin ve tedavi için dahi kemali muvaffakiyetle kullanılır.

VİROZA

Patını bir kere tecrübe ederseniz, her vakit kullanacak ve dostlarınıza tavsiye edeceksiniz.

VİROZA

Bir güzellik kremi değil, mütehassıslar tarafından istihzar edilmiş sıhhî ve faydalı bir cild melhemidir.

Doktor

İbrahim Zati Öget

Belediye karşısında, Piyerloti caddesinde 21 numarada hergün öğleden sonra hastalarını kabul eder.

İlân Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci	*sahife*	*400*	*kuruş*
İkinci	*sahife*	*250*	»
Üçüncü	*sahife*	*200*	»
Dördüncü	*sahife*	*100*	»
İç sahifeler		*60*	»
Son sahife		*40*	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca mikdarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlâncılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: *Selim Ragıp Emeç*

SAHİPLERİ: *S. Ragıp EMEÇ*
A. Ekrem UŞAKLIGİL

Kendine beyhude yere eziyet ediyor

NEVROZİN

varken ıztırab çekilir mi?

Baş, diş ağrıları

ve üşütmekten mütevellid bütün ağrı, sızı, sancılarla nezleye, romatizmaya karşı

NEVROZİN

kaşelerini alınız

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

İSMİNE DİKKAT.

Taklidlerinden Sakınınız.

ve Nevrozin yerine başka bir marka verenleri şiddetle reddediniz.

Yıkanabilir.

RAIN - LEIGH

Marka Amerikan Panama şapkalarımızın üçüncü partisi gelmiştir. Tükenmeden evvel şapkanızı intihapta acele ediniz.

BAKER Mağazaları

DİŞ TABİBİ

RATİP TÜRKOĞLU

Sirkeci: Viyana oteli sırası. No. 26, Kat 1 de hergün öğleden sonra saat 14 den 20 ye kadar hastaları kabul eder.

Dr. BESİM RUŞEN

Cerrahpaşa hastanesi dahiliye mütehassısı
ÇARŞIKAPI TRAMVAY DURAĞI

ÇUBUKLU bahçesinde

Geceleri Taksim bahçesinde okuyan Memleketin tanınmış ses san'atkârı

Bayan **HAMİYET**

Her pazar, gündüzleri

ÇUBUKLU BAHÇESİNDE

Kemanî **NOBAR TEKYAY** ve mükemmel bir **SAZ BIRLIĞI** ile seanslarına devam etmektedir.

Sıçan ve Farelerin mazarratlarından kurtulunuz

PASTÖR *Müessesesinin* PASTOKSİN

İsimli Fare Zehiri Bunları kokutmadan öldürür her yerde PASTOKSİN arayınız. Umumî deposu:

Bay JÜL KREPEN Galata Voyvoda Han No. 1 İstanbul.